

คู่มือดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

ISBN 978-974-364-758-1

พิมพ์ครั้งแรก กรกฎาคม ๒๕๓๔	จำนวน ๕๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๓	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๘	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๓	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖	จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๑	จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

ออกแบบปก: นายไพฑูรย์ อุทัยคาม
จัดรูปเล่ม: นายไพฑูรย์ อุทัยคาม
พิสูจน์อักษร: นางนภาพัทธ์ งามบุษบงโสภิน

บรรณาธิการ:

พระมหาสมบูรณ วฑฒิกโร, ดร.	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
พระมหาดนัยพัชร์ คมภีร์ปณโณ, ดร.	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
พระมหาสันติ อธิภทโท, ดร.	เลขาธิการสำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการแก้ไขและปรับปรุง ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๗

พระมหานพรัตน์ อภิขชโว	พระมหาธนวุฒิ โชติธมโม
พระเสถียร สุทธิสทโธ	พระอุทิศ อาสภจิตโต
พระมหาณรงค์ฤทธิ์ ธมมโสภโณ	ผศ. ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง
ดร.ทองดี ศรีตระการ	ดร.ลำพอง กลมกุล
นายไพฑูรย์ อุทัยคาม	นางนภาพัทธ์ งามบุษบงโสภิน

จัดพิมพ์โดย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนำ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ และได้จัดพิมพ์คู่มือวิทยานิพนธ์เป็นครั้งแรกในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ ต่อมา ได้ออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสารนิพนธ์ ๒๕๕๐ ดังนั้น เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัยได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ฉบับที่จัดพิมพ์เมื่อปี ๒๕๔๘ โดยได้เพิ่มเติมรูปแบบการทำสารนิพนธ์เข้าไปแล้วจัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๔ ในปี ๒๕๕๑

ต่อมา บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่า รูปแบบการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีหลากหลายมากขึ้น ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ เอกสาร และผลงานวิจัย จึงได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ให้สอดคล้องกับความหลากหลายในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต แล้วดำเนินการจัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๕ ในงานสัมมนาวิชาการผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ดีเด่น เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ต่อเนื่องปีการศึกษา ๒๕๕๖ บัณฑิตวิทยาลัยได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์เพิ่มเติม เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ในงานสัมมนาผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ดีเด่น วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ นับเป็นการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๖

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้มีการแก้ไข และปรับปรุงคู่มือวิทยานิพนธ์ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยยึดตามโครงสร้างเดิม และได้มีการจัดทำรูปแบบการตรวจวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้องโดย ดร.ศศิวรรณ กำลังสินเสริม ฉบับนี้ยังไม่ได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่เนื่องจากอยู่ระหว่างปรับแผนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อเนื่องปีการศึกษา ๒๕๕๙ ได้มีการแก้ไขรูปแบบ และตัวอย่างในส่วนนำให้สอดคล้องกับรูปแบบการเสนอขออนุมัติจบการศึกษาต่อสภามหาวิทยาลัย และเพิ่มรูปแบบและตัวอย่างบทความวิชาการและบทวิจารณ์หนังสือ มีการนำไปจัดพิมพ์เป็นการเฉพาะในวาระปฐมนิเทศนิสิตใหม่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่บัณฑิตบางหลักสูตรเท่านั้น

นับตั้งแต่คู่มือวิทยานิพนธ์ฉบับแรก ได้ตีพิมพ์ออกเผยแพร่ ในปี ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๐ รวม ๒๖ ปี ปัจจุบันเป็นฉบับที่ ๗ ได้ผ่านการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามกรอบการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วัตถุประสงค์หลักของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละฉบับ คือ เพื่อให้ส่วนจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายึดเป็นแนวทาง และถือปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์ทั้งในส่วนของเนื้อหา รูปแบบ และตัวอย่างที่ให้คำอธิบายที่ใกล้เคียงกับโปรแกรมในการจัดพิมพ์มากที่สุด นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่ทำให้คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น คือการจัดให้มีการสัมมนาความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อระดมความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการแก้ไขข้อบกพร่องและทำความเข้าใจร่วมกัน นอกจากนี้ ยังได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมาประชุมร่วมและมีการแก้ไขหลายครั้ง จนทำให้คู่มือฉบับนี้มีมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์การวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ

ในฐานะคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขอขอบคุณคณะทำงานของบัณฑิตวิทยาลัยและบัณฑิตศึกษาทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาเข้าร่วมประชุมและสัมมนาเพื่อร่วมกันแก้ไข ปรับปรุง และดำเนินการจนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์พร้อมจัดพิมพ์เผยแพร่อันจักเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางสำหรับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตต่อไป

(พระมหาสมบูรณ์ วุฑฒิโกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
บทนำ	๑
บทที่ ๑ การเขียนโครงร่างดัชนีพันธและสารนิพนธ์	๓
๑.๑ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)	๓
๑.๒ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๓
๑.๓ คำถามวิจัย	๔
๑.๔ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๕ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๖ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	๖
๑.๗ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๘ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๑.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘
๑.๑๐ วิธีดำเนินการวิจัย	๙
๑.๑๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๑
๑.๑๒ สารบัญ (ชั่วคราว)	๑๒
๑.๑๓ บรรณานุกรม	๑๒
๑.๑๔ ประวัติผู้วิจัย	๑๓
๑.๑๕ เชิงอรรถ	๑๓
ตัวอย่างโครงร่างและโครงสร้างดัชนีพันธ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๓
รูปแบบปกนอกโครงร่างดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์	๑๔
ตัวอย่างปก โครงร่างดัชนีพันธ	๑๕
ตัวอย่างปก โครงร่างวิทยานิพนธ์	๑๖
รูปแบบปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญาเอก	๑๗
ตัวอย่างปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญาเอก	๑๘
รูปแบบปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญาโท	๑๙
ตัวอย่างปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญาโท	๒๐
รูปแบบส่วนเนื้อหาโครงร่างดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงคุณภาพ/เอกสาร)	๒๑
รูปแบบส่วนเนื้อหา โครงร่างดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ [เชิงปริมาณ/แบบผสมวิธี] ในกรณีที่จัดสอบโครงร่างฯ จำนวน ๓ บท	๒๓

ข | บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แนวทางการเขียนโครงร่างฯ	๒๗
รูปแบบสารบัญ (ชั่วคราว)	๓๐
รูปแบบบรรณานุกรม (ชั่วคราว)	๓๒
รูปแบบประวัติผู้วิจัย	๓๓
บทที่ ๒ การเขียนดัชนีพันธ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๓๔
ส่วนประกอบของดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๓๔
ส่วนที่ ๑: ส่วนนำ	๓๔
๑.๑ ปกนอก	๓๔
๑.๒ ปกใน	๓๔
๑.๓ หน้าอนุมัติ	๓๕
๑.๔ บทคัดย่อ	๓๕
๑.๕ กิตติกรรมประกาศ	๓๕
๑.๖ สารบัญ	๓๕
๑.๗ สารบัญตาราง (ถ้ามี)	๓๕
๑.๘ สารบัญภาพ (ถ้ามี)	๓๕
๑.๙ คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	๓๕
รูปแบบส่วนนำดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	๕๓
ปกนอก ดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์/ ปริญาเอกและปริญาโท	๕๓
ปกในที่ ๑ ภาษาไทย ดัชนีพันธ/วิทยานิพนธ์ ปริญาเอกและปริญาโท	๕๔
ปกในที่ ๒ ภาษาอังกฤษ ดัชนีพันธ ระดับปริญาเอก	๕๕
ปกในที่ ๒ ภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ ระดับปริญาโท	๕๖
ปกนอก สารนิพนธ์ ระดับปริญาเอก	๕๗
ปกในที่ ๑ ภาษาไทย สารนิพนธ์ ระดับปริญาเอก	๕๘
ปกในที่ ๒ ภาษาอังกฤษ สารนิพนธ์ ระดับปริญาเอก	๕๙
รูปแบบ หน้าอนุมัติ ดัชนีพันธและวิทยานิพนธ์ ระดับปริญาโท/เอก	๖๐
รูปแบบ หน้าอนุมัติ สารนิพนธ์ ระดับปริญาเอก	๖๑
รูปแบบ บทคัดย่อภาษาไทย ดัชนีพันธ ระดับปริญาเอก	๖๒
รูปแบบ บทคัดย่อภาษาไทย วิทยานิพนธ์ ระดับปริญาโท	๖๓
รูปแบบ บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ดัชนีพันธ ระดับปริญาเอก	๖๔
รูปแบบ บทคัดย่อภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ ระดับปริญาโท	๖๕
รูปแบบ บทคัดย่อภาษาไทย สารนิพนธ์ ระดับปริญาเอก	๖๖
รูปแบบ บทคัดย่อภาษาอังกฤษ สารนิพนธ์ ระดับปริญาเอก	๖๗
ตัวอย่าง บทคัดย่อภาษาไทย ดัชนีพันธ ระดับปริญาเอก	๖๘
ตัวอย่าง บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ดัชนีพันธ ระดับปริญาเอก	๖๙

รูปแบบ กิตติกรรมประกาศ	๗๐
รูปแบบ สารบัญ [เชิงคุณภาพ/เอกสาร]	๗๑
รูปแบบ สารบัญ [เชิงคุณภาพ/ภาคสนาม]	๗๓
รูปแบบ สารบัญ [เชิงปริมาณ]	๗๕
รูปแบบ สารบัญ [แบบผสมวิธี]	๗๗
รูปแบบ คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	๗๙
ตัวอย่าง สั้นปก	๘๐
ส่วนที่ ๒: ส่วนเนื้อเรื่อง	๘๑
๒.๑ บทนำ (Introduction)	๘๑
๒.๒ ตัวเรื่อง (Chapters)	๘๑
๒.๓ ข้อเสนอหรือข้อเสนอแนะ (Conclusion or Suggestion)	๘๑
ส่วนที่ ๓: ส่วนท้าย	๘๑
๓.๑ ส่วนอ้างอิง/บรรณานุกรม (Bibliography)	๘๑
๓.๒ ภาคผนวก (Appendix)	๘๒
ตัวอย่างภาคผนวก	๘๒
๓.๓ ประวัติผู้วิจัย (Biography)	๘๖
บทที่ ๓ การจัดพิมพ์ดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์	๘๗
๓.๑ กระดาษสำหรับใช้พิมพ์	๘๗
๓.๒ ตัวอักษร (fonts)	๘๗
๓.๓ การวางรูปหน้ากระดาษและการขึ้นบรรทัดใหม่	๘๙
ตัวอย่างการวางรูปหน้ากระดาษสำหรับกระดาษ ขนาด เอ ๔	๙๐
ตัวอย่างการตั้งค่าน้ำกระดาษ	๙๑
๓.๔ ระยะการพิมพ์	๙๒
๓.๕ การย่อหน้า	๙๒
๓.๖ การขึ้นหน้าใหม่	๙๓
ตัวอย่างการพิมพ์ข้อความที่คัดลอกมายาวเกิน ๓ บรรทัดและเชิงอรรถ	๙๓
๓.๗ การลำดับหน้าและการพิมพ์เลขหน้า	๙๔
๓.๘ การพิมพ์บทหรือภาคและหัวข้อในบท	๙๔
รูปแบบการลำดับหัวข้อย่อย แบบ ก แบบ ข	๙๕
ตัวอย่างการลำดับหัวข้อใหญ่-หัวข้อย่อย	๙๗
๓.๙ ตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบต่าง ๆ	๙๘
ตัวอย่าง การพิมพ์ตารางที่มีความยาวเกินหนึ่งหน้า	๙๘
ตัวอย่าง การพิมพ์ตารางซึ่งอยู่ในหน้าเดียวกับเนื้อเรื่อง	๙๙
๓.๑๐ การเว้นระยะการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอน	๑๐๑
วิธีการใส่เครื่องหมายวรรคตอน	๑๐๑

หลักเกณฑ์การเว้นวรรคและไม่เว้นวรรค	๑๐๑
ตัวอย่าง การเว้นวรรคและไม่เว้นวรรคตำแหน่งทางวิชาการและคำนำหน้า ชื่อบุคคล	๑๐๕
บทที่ ๔ การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม	๑๐๖
๔.๑ เชิงอรรถ (Footnote)	๑๐๖
๔.๑.๑ การพิมพ์เชิงอรรถ	๑๐๖
ตัวอย่างการพิมพ์เชิงอรรถ	๑๐๖
๔.๑.๒ การเรียงลำดับเลขของเชิงอรรถ	๑๐๗
รูปแบบการลงเชิงอรรถในแต่ละประเภท	๑๐๗
๑) คัมภีร์พระไตรปิฎกหรือหนังสือสำคัญพิมพ์เป็นชุด	๑๐๗
๒) หนังสือ	๑๐๘
๒.๑) หนังสือทั่วไป (General Books)	๑๐๘
๒.๒) หนังสือแปล (Translated Books)	๑๐๙
๓) บทความ	๑๐๙
๓.๑) บทความจากหนังสือรวมบทความ (Articles from the Books Edited)	๑๐๙
๓.๒) บทความในวารสาร (Articles in the Journals)	๑๑๐
๓.๓) บทความในหนังสือพิมพ์ (Columns in the Newspaper)	๑๑๐
๓.๔) บทความในสารานุกรม (Articles in the Encyclopedia)	๑๑๐
๓.๕) บทวิจารณ์หนังสือ (The Critic of Books)	๑๑๑
๔) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ (Dissertation/Thesis)	๑๑๑
๕) รายงานวิจัย	๑๑๒
๖) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (Unprinted Documents)	๑๑๒
๗) สัมภาษณ์ (Interviews)	๑๑๒
๘) ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ กฎหมาย พระราชบัญญัติ ฯลฯ ที่ไม่ปรากฏผู้แต่ง	๑๑๓
๔.๑.๓ การลงเชิงอรรถ เมื่ออ้างถึงเอกสารซ้ำ	๑๑๓
ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาไทย	๑๑๔
ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาอังกฤษ	๑๑๔
ตัวอย่างการใช้สัญลักษณ์สำหรับอ้างอิงแบบสั้นและเชิงอรรถ	๑๑๔
๔.๑.๔ เชิงอรรถประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	๑๑๔
๑) แผ่นดิสเก็ต และซีดี-รอมที่เป็นผลงานเดี่ยว	๑๑๔
๒) สารระสังเขปบนซีดี-รอม	๑๑๕
๓) บทความ/สารระสังเขปออนไลน์	๑๑๕
๔) บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์	๑๑๕
๕) บทความในหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	๑๑๕
๖) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	๑๑๖

๔.๒ การทำบรรณานุกรม	๑๑๖
๔.๒.๑ รูปแบบการทำบรรณานุกรม	๑๑๗
๑) คัมภีร์พระไตรปิฎกและหนังสือทั่วไป	๑๑๗
๒) หนังสือแปล	๑๑๘
๓) บทความ	๑๑๘
๓.๑) บทความวารสาร	๑๑๘
๓.๒) บทความในหนังสือพิมพ์	๑๑๘
๓.๓) บทความในสารานุกรม	๑๑๙
๓.๔) บทความจากหนังสือรวบรวมบทความ	๑๑๙
๓.๕) บทความวิจารณ์หนังสือ	๑๑๙
๔) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์	๑๑๙
๕) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์	๑๒๐
๖) บทสัมภาษณ์	๑๒๐
๗) จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และเอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์อื่น ๆ	๑๒๐
๔.๒.๒ ตัวอย่างการพิมพ์บรรณานุกรม	๑๒๑
๔.๓ การทำภาคผนวก	๑๒๔
ตัวอย่างการทำภาคผนวก	๑๒๕
ภาคผนวก ก	๑๒๖
ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๒๖
ขั้นตอนการเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์	
และสารนิพนธ์	๑๒๖
ขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๒๗
ขั้นตอนการเสนอขอสอบดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๒๗
ขั้นตอนการสอบและส่งดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	๑๒๗
แผนภูมิแสดงขั้นตอนเกี่ยวกับดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๒๙
การเสนอขอสอบโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๒๙
การเสนอขอตรวจรูปแบบดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๓๐
การเสนอขอสอบดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๓๑
การสอบและส่งดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	๑๓๒
บันไดสู่ความเป็นดุษฎีบัณฑิต	๑๓๓
ภาคผนวก ข	๑๓๔
ตารางเทียบขนาดอักษร	๑๓๔

บทนำ

ปัญหาหลักในการทำดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์คือส่วนใหญ่ทราบว่าตนเองต้องการทำอะไร แต่ไม่ทราบว่าจะเริ่มต้น หรือวางกรอบแนวคิดอย่างไร รวมถึงจะเริ่มจากส่วนไหนก่อน เพื่อให้ได้โครงร่างที่พร้อมจะขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างต่อบัณฑิตวิทยาลัยหรือบัณฑิตศึกษา

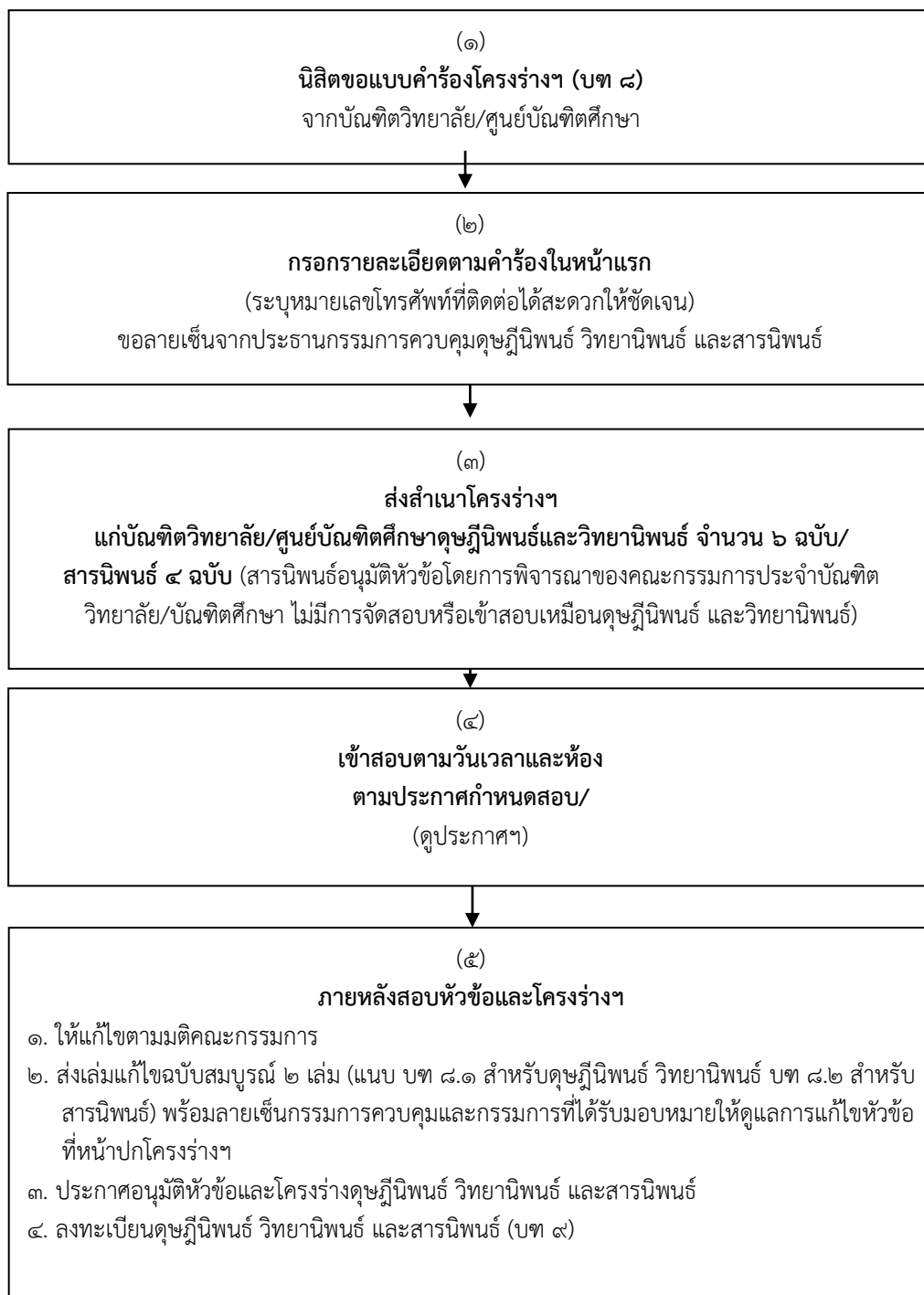
ประเด็นต่อมาคือไม่มีต้นแบบที่ยึดเป็นแนวทางเดียวกัน ความหลากหลายของรูปแบบที่ต่างคนต่างคิดและต่างทำ ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการแก้ไข ทั้งแก่เจ้าหน้าที่และนิสิตซึ่งต้องการความถูกต้อง ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ประเด็นสุดท้ายคือไม่ทราบแนวทางและขั้นตอนในทางปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การเลือกที่ปรึกษา การเสนอขออนุมัติ การลงทะเบียน และขอการสอบ ทำให้เกิดความล่าช้าเนื่องจากไม่ทราบว่าขั้นตอนใดควรทำก่อน ขั้นตอนใดจะต้องทำภายหลัง และจะกระทำอะไรต่อไปเมื่อสิ้นสุดขั้นตอนนี้แล้ว

คู่มือฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขส่วนต่าง ๆ ที่ยังคงคลุมเครือให้ชัดเจนขึ้น โดยการยกตัวอย่างประกอบ และได้เพิ่มตัวอย่างการตั้งคำถามอย่างเป็นขั้นตอน และมีการพัฒนารูปแบบการวิจัยให้ครอบคลุมทั้งแบบผสมวิธี เชิงคุณภาพล้วนและเชิงปริมาณตามทฤษฎีการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ การวิจัย โครงสร้างของคู่มือประกอบด้วย ๑) แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนโครงร่างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์รวมถึงตัวอย่างหน้าปก ๒) การเขียนดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ในภาคปฏิบัติ ประกอบด้วยส่วนย่อยคือส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนท้าย ๓) รายละเอียดในการจัดพิมพ์รูปเล่ม ๔) การเขียนอ้างอิงตามประเภทเอกสาร และ ๕) เอกสารแสดงขั้นตอนการปฏิบัติและหลักเกณฑ์การเทียบขนาดอักษรที่ใช้ประกอบคู่มือเล่มนี้ ซึ่งจัดเป็นภาคผนวกท้ายเล่ม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คู่มือฉบับนี้ จึงเปรียบเสมือนกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จในการทำดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ นับตั้งแต่แนวคิดในการตั้งชื่อเรื่อง จนกระทั่งจบกระบวนการพิมพ์เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ รูปแบบส่วนนำ กล่าวคือ หน้าปก หน้าอนุมัติ และบทคัดย่อภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ยังได้รับการแก้ไขให้ตรงกับรูปแบบส่วนนำและเอกสารประกอบสำหรับเสนอต่อสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยในขั้นตอนการขอสำเร็จการศึกษา ซึ่งนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใคร่ต่อความสำเร็จในการศึกษาและผู้ทีสนใจศึกษาในอนาคต

ขั้นตอนการเสนอขอสอบโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

บทที่ ๑

การเขียนโครงร่างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

โครงร่างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เป็นแผนการทำงานที่นิสิตเขียนขึ้น เพื่อให้เห็นทิศทางหรือแนวทางการทำงานทางวิชาการของตน ส่วนใหญ่เนื้อหาของโครงร่างจะให้เหตุผลว่า ทำไมถึงทำวิจัยเรื่องนั้น มีประเด็นปัญหาหรือคำถามอะไรที่ต้องการหาคำตอบ ต้องการบรรลุเป้าหมายอะไร จะใช้วิธีการศึกษาอย่างไร และเมื่อทำสำเร็จแล้ว คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อวงวิชาการและต่อสังคมอย่างไร เป็นต้น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีหลักการเขียนโดยสังเขป ดังนี้

๑.๑ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

การตั้งชื่อเรื่องดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ควรเขียนเป็นคำนามวลี เช่น “วิธีการประกาศพระศาสนาของพระพุทธเจ้า” ไม่ควรเขียนเป็นประโยคสมบูรณ์ที่มีครบทั้งประธาน กริยา และกรรม เช่น “พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระศาสนา” ควรใช้ภาษากระทัดรัด ชัดเจน ไม่วกวน ไม่คลุมเครือ และที่สำคัญคือชื่อเรื่องต้องสะท้อนประเด็นปัญหาที่ต้องการหาคำตอบ

เกณฑ์มาตรฐานการตั้งชื่อเรื่อง

- ใช้คำกระทัดรัด ชัดเจน ไม่คลุมเครือ
- เขียนเป็นข้อความคำนามวลี
- ชื่อเรื่องสะท้อนหรือชี้ถึงประเด็นปัญหาการวิจัย
- ขึ้นต้นชื่อเรื่องด้วยจุดมุ่งหมายหรือวิธีการศึกษา
- ตั้งชื่อเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๑.๒ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เป็นการให้เหตุผลประกอบว่า ทำไมเรื่องของเราจึงสมควรศึกษาวิจัย ปัญหาที่ต้องการหาคำตอบนั้นสำคัญอย่างไร มีภูมิหลังหรือความเป็นมาอย่างไร ในอดีตที่ผ่านมา มีแนวคิดหรือทฤษฎีที่พยายามตอบปัญหานั้นหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีผู้ศึกษาไว้บ้างแล้ว ต้องชี้แจงต่อไปว่า มีประเด็นปัญหาใดบ้างที่ยังค้างคาอยู่หรือตอบแล้ว แต่ยังไม่สมบูรณ์ อุปมาเหมือนเราเสนอความเห็นในที่ประชุมว่า ให้เอาอย่างนั้น อย่างนี้ ที่ประชุมจะเห็นด้วยกับข้อเสนอเราหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเหตุผลที่เราใช้สนับสนุนข้อเสนอนั้นเป็นสำคัญ ทั้งหมดนี้ เพื่อแสดงผลให้เห็นว่า เรื่องที่นำมาศึกษานี้สำคัญและจำเป็นหรือจูงใจมากจนขนาดทำให้ผู้ศึกษาสนใจและตัดสินใจเลือกศึกษาเรื่องนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑. ชี้ให้เห็นว่า ประเด็นปัญหานั้นมีภูมิหลังหรือความเป็นมาที่มีข้อมูลและเอกสารอ้างอิงเชิงประจักษ์ (Context)
๒. ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาวิจัยนั้นมีความสำคัญและมีความคาดหวังอยากให้เป็นอย่างไร (Significance)
๓. ชี้ให้เห็นว่า มีผู้เสนอแนวคิดหรือทฤษฎีสำหรับตอบปัญหานั้นอย่างไรและมีประเด็นใดที่ยังไม่ชัดเจนหรือยังไม่ได้อธิบาย (Academic gap)

๑.๓ คำถามวิจัย

การเขียนคำถามวิจัย คือ การเขียนระบุลงไปให้ชัดเจนว่า งานวิจัยเรื่องนั้นต้องการตอบปัญหาอะไร ส่วนใหญ่คำถามวิจัยจะมีอยู่แล้วในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แต่การแยกเป็นอีกข้อหนึ่งต่างหากนั้นเพื่อนำให้เห็นปัญหาเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

๑.๔ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ การวางเป้าหมายการทำงานไว้ล่วงหน้าว่า งานวิจัยนี้พินิจ วิชานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของเราจะเดินทางไปสู่จุดหมายใด เหมือนการไปซื้อของในห้างสรรพสินค้า ถ้าเรามีเป้าหมายล่วงหน้าว่า จะไปซื้อของอะไร ที่ร้านไหน เราก็จะมุ่งไปหาร้านนั้นโดยตรง ไม่ต้องเสียเวลาเดินหาไปเรื่อย ๆ การเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยมีประโยชน์มากในแง่ที่ทำให้ผู้วิจัยรู้ล่วงหน้าว่า งานวิจัยของตนมุ่งไปสู่เป้าหมายใด เวลาลงมือเขียนจริง ๆ ก็จะไม่ต้องเสียเวลากับสิ่งที่ไม่ใช่เป้าหมายของตนเอง การเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยนั้น นิยมเขียนแยกเป็นข้อ ๆ โดยขึ้นต้นคำว่า “เพื่อ...” โดยแต่ละข้อต้องสัมพันธ์กันและมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งไปสู่การตอบปัญหาการวิจัยเหมือนกัน

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย

๑. ใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่วกวน
๒. ใช้ประโยคบอกเล่า ไม่ใช่ประโยคคำถามและปฏิเสธ โดยขึ้นต้นด้วยคำว่า “เพื่อ...”
๓. แต่ละข้อต้องมุ่งไปในทิศทางเดียวกันคือ มุ่งตอบปัญหาการวิจัย
๔. แต่ละข้อสะท้อนปัญหาและตอบปัญหาการวิจัยเดียวกัน แต่ตอบคนละแง่มุม

๑.๕ ขอบเขตการวิจัย

การเขียนขอบเขตการวิจัย คือ การเขียนระบุว่างานวิจัยเรื่องนั้น ๆ จะศึกษาภายในขอบเขตกว้างแคบแค่ไหนเพียงไร จะเก็บข้อมูลจากเอกสารหรือจากกลุ่มประชากรกว้างแคบแค่ไหน การระบุขอบเขตการวิจัย มีประโยชน์ในแง่ที่ทำให้เราเก็บข้อมูลได้อย่างครอบคลุมภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ ส่วนข้อมูลนอกนั้น ถือว่าไม่ได้อยู่ในขอบข่ายแห่งการศึกษาของเรา เช่น เราเขียนขอบเขตไว้ว่า จะศึกษาเรื่องกรรมเฉพาะในพระไตรปิฎก เราก็เก็บข้อมูลเรื่องกรรมเท่าที่มีในพระไตรปิฎก ๔๕

เล่มเท่านั้น ไม่ต้องไปเก็บจากคัมภีร์รุ่นหลัง เช่น คัมภีร์รุ่นอรธกถา ฎีกา เป็นต้น อุปมาเหมือนเราขีดวงกลมบนผืนทรายแล้วเก็บเมล็ดทรายเฉพาะภายในวงกลมที่เราขีดไว้เท่านั้น

ขอบเขตการวิจัย จึงเป็นการกำหนดกรอบหรือระบุขอบเขตของการวิจัยว่าจะทำการศึกษากว้างขวางเพียงใด ครอบคลุมถึงเรื่องอะไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยไม่ศึกษานอกขอบเขตแต่ให้ศึกษาเฉพาะหน่วยที่วิจัยเท่านั้น ซึ่งอาจแบ่งขอบเขตที่ศึกษาได้ ดังนี้

๑.๕.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา เขียนแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของเนื้อหาเอกสารหรือคัมภีร์ที่ต้องการศึกษาว่าต้องการกำหนดแค่ไหน อย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นข้อตกลงเบื้องต้นของคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ฉบับนั้น ๆ

๑.๕.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควรระบุตัวแปรที่ศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ และแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของตัวแปรที่สนใจศึกษา

ข. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ควรระบุตัวแปรที่ศึกษาให้ชัดเจน เช่น ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ตัวแปรแฝง ตัวแปรสังเกตได้ และ/หรือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ค. การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ควรระบุทั้งตัวแปรเชิงคุณภาพและตัวแปรเชิงปริมาณให้ชัดเจน

การกำหนดขอบเขตด้านตัวแปร ควรคำนึงถึงการทบทวนเอกสารและงานวิจัยด้วยว่าตัวแปรแต่ละตัวสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีหรืองานวิจัยของใคร

๑.๕.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการวิจัยภาคสนามควรระบุผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือกลุ่มเป้าหมาย ให้ชัดเจนว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็นกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าใด

ข. การวิจัยเชิงปริมาณ ควรกำหนดขอบเขตด้านประชากรให้ชัดเจนว่า ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มใดและจำนวนประชากรควรอ้างอิงแหล่งที่มาให้ชัดเจน

สำหรับการวิจัยแบบผสมวิธี ต้องระบุขอบเขตทั้งด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการวิจัยเชิงคุณภาพภาคเอกสาร ไม่จำเป็นต้องระบุประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ให้ระบุคำกริยาหรือตำราที่ใช้ศึกษาในหัวข้อขอบเขตด้านเนื้อหา

๑.๕.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ (ถ้ามี) กำหนดพื้นที่การวิจัยให้ชัดเจนว่า ศึกษาที่ไหน หน่วยงานหรือองค์กรใด ตั้งอยู่สถานที่ใด

๑.๕.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มนับตั้งแต่เมื่อได้รับอนุมัติหัวข้อวิจัยไปจนถึงส่งเล่มรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เช่น ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมเป็นระยะเวลา ๑ ปี เป็นต้น โดยพิจารณาถึงขอบเขตการวิจัย

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนขอบเขตการวิจัย

๑. ระบุขอบเขตด้านเนื้อหาที่แสดงเอกสารหรือคัมภีร์ที่จะไปเก็บข้อมูลมาตอบปัญหาการวิจัย โดยระบุให้ชัดเจนว่า จะใช้เอกสารหรือคัมภีร์อะไรบ้าง (กรณีการวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคเอกสาร)
๒. ระบุขอบเขตตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรที่เกี่ยวข้อง (กรณีการวิจัยเชิงปริมาณ) และระบุตัวแปรที่สนใจศึกษา (กรณีการวิจัยเชิงคุณภาพ) โดยจำแนกรายละเอียดของตัวแปรสำคัญให้ชัดเจน
๓. ระบุขอบเขตของประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่จะใช้ในการศึกษาให้ชัดเจนว่า ประชากรคือใคร มีจำนวนเท่าใด (กรณีการวิจัยเชิงปริมาณ) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือใคร มีจำนวนกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าใด (กรณีการวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคสนาม)

๑.๖ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis) เป็นคำตอบที่คาดคะเนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไปซึ่งผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา มีทฤษฎีรองรับและใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ มักเขียนอยู่ในรูปข้อความประกอบด้วยสมมติฐานแบบมีทิศทางที่ระบุทิศทางของความแตกต่างอย่างชัดเจน เช่น “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาการรู้คุณค่าแห่งตนเองมีระดับการรู้คุณค่าแห่งตนหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” และสมมติฐานแบบไม่มีทิศทางที่ไม่ระบุทิศทางของความแตกต่าง เช่น “บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือแตกต่างกัน” ดังนั้น การตั้งสมมติฐานจึงเป็นการตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นทิศทางในการพิสูจน์หรือทดสอบในการดำเนินการวิจัยได้อย่างตรงประเด็น

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนสมมติฐานการวิจัย

๑. เป็นคำตอบที่คาดคะเนไว้ล่วงหน้าอย่างสมเหตุสมผล มีทฤษฎีรองรับ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
๒. เป็นคำตอบล่วงหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไป
๓. สมมติฐานแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ สมมติฐานแบบมีทิศทางและสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง
๔. ควรมีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง ซึ่งจะง่ายต่อการพิสูจน์หรือทดสอบ

๑.๗ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยเป็นการให้ความหมายกับคำศัพท์หรือตัวแปรที่ปรากฏในงานวิจัย มี ๒ ลักษณะ คือ นิยามศัพท์เฉพาะเป็นการให้ความหมายกับศัพท์ที่ต้องการให้ผู้อ่านงานวิจัยเข้าใจตรงกันตลอดทั้งเล่ม เช่น “การเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้เรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์และนำเสนอด้วยความรู้ ความเข้าใจ”

สำหรับการนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) เป็นการให้ความหมายกับตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการวัดค่า ปริมาณ หรือจัดกระทำกับตัวแปร ซึ่งนำไปสู่การสร้างเครื่องมือการวิจัย

โดยการให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการไม่ใช่เป็นการให้นิยามตามพจนานุกรม หรือคำที่มีความหมายทั่วไป แต่เป็นนิยามที่ต้องมีสิ่งบ่งชี้ว่าตัวแปรนั้น ๆ สามารถวัดปริมาณได้ หรือจัดกระทำกับตัวแปรอย่างไร เช่น “การรู้คุณค่าแห่งตน หมายถึง คะแนนที่ได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาประเมินตนเองด้านคุณตนออก บอกตนได้และใช้ตนเป็นจากแบบวัดการรู้คุณค่าแห่งตน”

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. เป็นการให้ความหมายคำศัพท์หรือตัวแปรที่ปรากฏในงานวิจัยในความหมายเฉพาะเจาะจง แบ่งเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และนิยามเชิงปฏิบัติการ
๒. นิยามเชิงปฏิบัติการเป็นการให้ความหมายกับตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการวัดค่า และนิยมใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ
๓. ศัพท์ที่นำมานิยามควรเป็นคำหลัก (Keywords) ในงานวิจัยนั้น มักปรากฏอยู่ในชื่อเรื่องหรือวัตถุประสงค์การวิจัย
๔. ต้องนิยามให้ครอบคลุมเฉพาะความหมายที่ผู้วิจัยต้องการใช้ในงานวิจัยของตนเท่านั้น

๑.๘ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การย้อนกลับไปสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต ซึ่งเป็นงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของเราโดยตรงหรือบางส่วน การทบทวน คือ การสำรวจดูว่า งานเรื่องนั้น ๆ ผู้เขียนมุ่งศึกษาหาคำตอบในประเด็นปัญหาอะไร เมื่อศึกษาแล้วได้พบคำตอบว่าอย่างไรบ้าง คำตอบนั้นมีช่องว่าง (Academic Gap) หรือมีความไม่ชัดเจนอะไรที่จะเป็นช่องทางให้เราศึกษาเพื่อความชัดเจนต่อไป การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีประโยชน์ในแง่ที่ทำให้เราเห็นพัฒนาการขององค์ความรู้ในด้านนั้น ๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไร ก้าวหน้าไปถึงไหน เพื่อหลีกเลี่ยงการทำวิจัยซ้ำซ้อน และทำให้เราเห็นช่องทางที่จะศึกษาหาคำตอบต่อไป อุปมาเหมือนคนในอดีตได้สร้างบันไดหลายขั้นไว้ให้แก่เรา ถ้าเราอยากสร้างบันไดให้สูงขึ้นไปอีก ก็ต้องย้อนกลับไปทบทวนดูว่า ในอดีตได้สร้างบันไดไว้กี่ขั้นแล้ว บันไดเหล่านั้น มีวิธีการสร้างอย่างไร มีข้อบกพร่องหรือช่องทางที่จะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร และมีโอกาสที่จะสร้างบันไดให้สูงขึ้นได้หรือไม่ เป็นต้น ซึ่งการทบทวนอดีตแล้วพบข้อบกพร่องหรือช่องทางที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นได้ ถือว่าเป็นโอกาสทองในการทำงานวิจัย เพราะนี่คือเหตุผลที่เราสามารถนำไปอ้างกับคนอื่น ๆ ได้ว่า งานวิจัยของเราเป็นงานสร้างสรรค์ใหม่ เป็นงานที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ไม่ใช่งานที่เดินซ้ำรอยหรือเป็นงานที่เอาสิ่งที่ผู้อื่นรู้แล้วมาพูดทวนซ้ำอีก

เกณฑ์มาตรฐานการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. ต้องมีเนื้อหาหรือมีประเด็นในการศึกษาเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะดำเนินการวิจัย ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทั้งหมดหรือบางส่วน
๒. ควรมีมาตรฐานทางวิชาการและเขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหรือผู้อยู่ในแวดวงวิชาการ ส่วนงานที่คนทั่วไปเขียนขึ้น ไม่ควรนำมาทบทวน
๓. ควรชี้ให้เห็นพัฒนาการขององค์ความรู้ด้านนั้น ๆ ที่คนในอดีตสร้างสรรค์ไว้ ชี้ให้เห็นประเด็นที่ผู้เขียนต้องการตอบ และคำตอบที่ผู้เขียนนำเสนอไว้
๔. รูปแบบการเขียนทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควรเขียนในเชิงสังเคราะห์โดยเอาประเด็นเป็นตัวตั้ง และเขียนร้อยเรียงอย่างเป็นระบบให้เป็นเนื้อเดียวกัน เมื่ออ่านแล้วทำให้มองเห็นภาพรวมและพัฒนาการขององค์ความรู้ด้านนั้น ๆ รวมทั้งควรแสดงให้เห็นช่องว่างทางวิชาการที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนหรือชี้ให้เห็นช่องทางที่เราจะเดินหน้าทำวิจัยต่อไป
๕. การจัดเรียงลำดับของเนื้อหาให้ยึดเนื้อหาสาระสำคัญเป็นหลัก ไม่ควรเขียนเรียงตามชื่อผู้เขียนและปีที่เขียน
๖. ต้องสรุปได้ว่า จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับงานวิจัยที่กำลังศึกษาอย่างไร และนิสัยจะเชื่อมโยงเนื้อหาเพื่อสร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ใหม่ต่อไป
๗. เอกสารและงานวิจัยเชิงปริมาณที่นำมาทบทวน ไม่ควรเกิน ๕ ปีย้อนหลังนับปีปัจจุบันที่ทำวิจัย เว้นแต่ไม่มีผู้ทำวิจัยในประเด็นนั้น ๆ
๘. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องควรมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

หมายเหตุ: ในโครงสร้างดัชนีพนธ์ วิทยานิพนธ์ทุกระดับ ทุกแบบการวิจัย ต้องนำเสนอการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เมื่อผ่านการอนุมัติหัวข้อ แล้วเริ่มลงมือทำการวิจัยจริง ให้ย้ายไปอยู่บทที่ ๒ ในหัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโครงสร้างฯ ที่มีการจัดทำเป็น ๓ บท การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะปรากฏอยู่ในบทที่ ๒ ของเล่มโครงสร้างฯ

ในการทบทวนวรรณกรรม **ไม่ต้องมีเลขแสดงลำดับและตำแหน่งทางวิชาการ**ของชื่อผู้แต่งให้พิมพ์ด้วยตัวอักษรธรรมดา กรณีที่เป็นพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ให้ใช้ชื่อตามสมณศักดิ์ ตามด้วยชื่อและฉายาเต็ม เช่น พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมมาปญโญ), พระครูโกศลศาสนบัณฑิต (กฤษณะ ตรีโณ) เป็นต้น

๑.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) เป็นการเขียนเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ผู้วิจัยได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดทิศทางของการออกแบบการวิจัย (Research Design) โดยสามารถใช้ได้กับการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย

๑. กรอบแนวคิดในการวิจัยต้องพัฒนามาจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework)
๒. มีความตรงประเด็นในด้านเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านตัวแปรที่ต้องการศึกษา
๓. กรอบแนวคิดในการวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
๔. ระบุรายละเอียดของตัวแปรและแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ชัดเจนด้วยสัญลักษณ์หรือแผนภาพ

๑.๑๐ วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) หรือบางครั้งเรียกว่า ระเบียบวิธีวิจัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก เพราะผลการวิจัยที่ออกมาจะน่าเชื่อถือหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการดำเนินการวิจัย ที่เราใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย คือ การแจงรายละเอียดว่า เมื่อถึงเวลาลงมือทำวิจัยจริง ๆ เราจะมีการและขั้นตอนการเก็บหลักฐานข้อมูลมาตอบปัญหาวิจัยอย่างไร จะใช้เครื่องมืออะไรเก็บข้อมูล (เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม) เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจะอย่างไรกับข้อมูลนั้น อุปมาเหมือนพ่อครัวชี้แจงเหตุผลว่า ตนจะทำอาหารพิเศษชนิดหนึ่งขึ้นมา พร้อมกับบอกวิธีการทำอาหารว่า มีลำดับขั้นตอนอย่างไร นับตั้งแต่วิธีการที่จะได้มาซึ่งวัตถุดิบสำหรับทำอาหาร ขั้นตอนการปรุงจะเริ่มจากอะไรก่อน อะไรหลัง เป็นต้น การเขียนวิธีการดำเนินการวิจัยทำได้หลายแบบ ดังนี้

๑.๑๐.๑ รูปแบบการวิจัย

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ภาคเอกสาร หมายถึง งานวิจัยที่รวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยจากเอกสารเท่านั้น เช่น งานวิจัยทางปรัชญา งานวิจัยทางประวัติศาสตร์ งานวิจัยด้านวรรณคดี งานวิจัยคัมภีร์ศาสนา (ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยสาขามนุษยศาสตร์) เวลาเขียนวิธีดำเนินการวิจัยต้องแจงให้ละเอียดว่า จะมีวิธีการเก็บข้อมูลจากเอกสารที่จะศึกษาอย่างไร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะวิเคราะห์หรือตีความข้อมูลนั้นด้วยกรอบแนวคิดอะไร เช่น อาจบอกว่า จะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางปรัชญา/ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์/ด้วยวิธีการแบบวรรณคดีวิจารณ์/ด้วยวิธีแห่งศาสตร์แห่งการตีความ เป็นต้น อย่างไม่อย่างหนึ่ง รวมทั้งแจงให้เห็นรายละเอียดของวิธีการนั้น ๆ ด้วย

ภาคสนาม หมายถึง งานวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบคุณภาพ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปของข้อความจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและข้อความบันทึกจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ดังนั้น ในเวลาเขียนวิธีดำเนินการวิจัย ต้องแสดงให้เห็นรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่น วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นต้น

ข. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หมายถึง การวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปของสถิติหรือตัวเลข เช่น ๑) ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สามารถวัดได้เป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ๒) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักภavana ๔ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถวัดความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการพัฒนาด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ข้อมูลเหล่านี้ จะอยู่ในรูปของตัวเลข เรียกว่า “ข้อมูลเชิงปริมาณ” ซึ่งในการเขียนวิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยต้องนำเสนอให้เห็นรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Design: SD) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Measurement Design: MD) และการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Design: AD) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบคำถามวิจัยให้ถูกต้องและชัดเจน

๑.๑๐.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑) ประชากร (Population) คือ กลุ่มบุคคลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นใคร มีจำนวนเท่าไรมีคุณลักษณะอย่างไร และระบุที่มา

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ส่วนหนึ่งของประชากรที่นำมาศึกษา ต้องระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Random Design)

๓) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือบุคคลที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

เกณฑ์มาตรฐานการเสนอประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ชัดเจน
๒. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชา
๓. กำหนดวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (วิธีการสุ่ม) หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (วิธีการเลือก)

๑.๑๐.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ต้องเขียนรายละเอียดว่า เครื่องมือที่ใช้มีอะไรบ้าง พร้อมทั้งระบุลักษณะของเครื่องมือ หากสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือขึ้นเอง ต้องระบุขั้นตอนและวิธีการสร้าง การทดลองใช้และการตรวจสอบคุณภาพไว้ชัดเจน

เกณฑ์มาตรฐานการระบุเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กรณีที่ ๑ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเอง

๑. อธิบายการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามหลักวิชา
๒. ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ประกอบการร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เช่น เอกสาร หนังสือ
๓. ระบุรายละเอียดวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กรณีที่ ๒ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของผู้อื่นมาใช้

๑. ระบุแหล่งที่มา ปีที่สร้าง และคำสถิติแสดงคุณภาพ
๒. ชี้ให้เห็นเหตุผลและความสมเหตุสมผลที่จะใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นเก็บข้อมูล
๓. มีหนังสือขออนุญาตการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑.๑๐.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ต้องระบุวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสำรวจ การทดลอง การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งระบุขั้นตอนที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน

เกณฑ์มาตรฐานการระบุการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ระบุวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจระบุเหตุผลที่เลือกใช้วิธีการนั้น ๆ
๒. ระบุขั้นตอนที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑.๑๐.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ให้ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การจำแนก จัดประเภทข้อมูล การตีความ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) และนำเสนอเป็นความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์ด้วยสถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เช่น การทดสอบค่าที (T-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) และสถิติวิเคราะห์ขั้นสูง (Advanced Statistics) เช่น การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Structural Equation Model: SEM) และนำเสนอเป็นตาราง แผนภาพ ประกอบความเรียง

เกณฑ์มาตรฐานการระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยบรรยายตามลักษณะข้อมูลและตัวแปรที่สนใจศึกษา
๒. ระบุสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณให้ถูกต้องตามลักษณะตัวแปรและตอบสมมติฐานการวิจัย

เป็นแผนเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยระบุกิจกรรมให้ชัดเจน พร้อมระบุช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดในการทำกิจกรรม

เกณฑ์มาตรฐานการระบุแผนปฏิบัติการวิจัย

๑. ระบุกิจกรรมที่จะดำเนินการ เรียงเป็นข้อ ๆ ชัดเจน พร้อมระบุช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด
๒. ให้เขียนในรูปแบบ Gantt Chart

๑.๑๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ การเขียนคาดการณ์ล่วงหน้าว่า หลังจากทำงานวิจัยเรื่องนั้นสำเร็จแล้ว จะมีประโยชน์อะไรเกิดขึ้นบ้าง ซึ่งการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ต้องให้สัมพันธ์และมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับปัญหาหรือคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย อุปมาเหมือนเราเดินทางไปยังจังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่ คือ วัตถุประสงค์ที่เราต้องการไปให้ถึง เมื่อไปถึงตรงนั้นแล้ว เราก็คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่า จะได้ประโยชน์อย่างนั้นอย่างนี้หรือได้พบสิ่งนั้นสิ่งนี้ ซึ่งประโยชน์หรือสิ่งที่เราคาดว่าจะได้รับนั้น ต้องสัมพันธ์กับจังหวัดเชียงใหม่ด้วย คือ ต้องมีอยู่จริงที่จังหวัดเชียงใหม่ด้วย ส่วนใหญ่การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยมขึ้นต้นด้วยคำว่า “ทำให้ทราบ...” “ทำให้ได้...” เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เขียนคาดการณ์ล่วงหน้าถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หลังจากบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว
๒. เขียนให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย นิยมเขียนขึ้นต้นด้วยคำว่า “ทำให้ทราบ...” “ทำให้ได้...” เป็นต้น ทั้งนี้ แล้วแต่ความเหมาะสมของงานวิจัยแต่ละเรื่อง
๓. เขียนจำแนกเป็นประโยชน์เชิงวิชาการ ประโยชน์เชิงปฏิบัติ หรือประโยชน์เชิงนโยบาย เพื่อให้เห็นผลกระทบ ประโยชน์หรือคุณูปการที่มีต่อสังคม

หมายเหตุ: เมื่อคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เปลี่ยน “ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ” เป็น “ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย”

๑.๑๒ สารบัญ (ชั่วคราว)

การเขียนสารบัญ (ชั่วคราว) เป็นการวางโครงสร้างเนื้อหาของงานวิจัยให้เห็นว่า ในแต่ละบทมีประเด็นที่จะศึกษาอย่างไรบ้าง ซึ่งบทคืออะไร มีหัวข้อย่อยอย่างไร ซึ่งการออกแบบบทแต่ละบทนั้น ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นสำคัญ ควรให้เนื้อหาของแต่ละบทมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ มุ่งไปสู่การตอบปัญหาการวิจัย โดยอาจให้แต่ละบททำหน้าที่ตอบปัญหาการวิจัยในบางแง่มุมหรือตอบวัตถุประสงค์ข้อใดข้อหนึ่ง และควรให้เนื้อหาของแต่ละบทมีความสัมพันธ์ส่งทอดกันไปตามลำดับเหมือนลูกโซ่ สารบัญ (ชั่วคราว) หรือโครงสร้างของงานวิจัยเชิงคุณภาพภาคเอกสารนั้น ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงานแต่ละเรื่อง ส่วนสารบัญ (ชั่วคราว) หรือโครงสร้างของงานวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม และเชิงปริมาณ ค่อนข้างจะมีรูปแบบแน่นอนตายตัว (ดูรูปแบบการเขียนสารบัญ (ชั่วคราว) หน้า ๓๐)

๑.๑๓ บรรณานุกรม

บรรณานุกรม คือ รายการเอกสารต่าง ๆ ที่นำมาใช้อ้างอิงหรือประกอบการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยแต่ละเรื่อง การเขียนบรรณานุกรมนั้น ให้เขียนไว้ในส่วนท้ายของงานวิจัย โดยเขียนเรียงตามลำดับอักษร และแบ่งหมวดหมู่ตามประเภทของเอกสาร เช่น เอกสารปฐมภูมิ ทุติยภูมิ เป็นต้น ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับการทำบรรณานุกรม ให้ดูบทที่ ๔ การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม โดยเรียงลำดับตามประเภทเอกสาร ดังนี้^๑

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

- (๑) พระไตรปิฎก
- (๒) ปกรณ์วิเสส อรรถกถา ฎีกา และอนุฎีกา
- (๓) หนังสือ คัมภีร์ และตำราที่เป็นต้นฉบับ (Text)

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

- (๑) หนังสือทั่วไป/หนังสือแปล
- (๒) บทความในวารสาร/หนังสือพิมพ์/สารานุกรม/บทวิจารณ์หนังสือ
- (๓) คุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์
- (๔) รายงานวิจัย/รายงานการประชุมทางวิชาการ
- (๕) จุลสาร/เอกสารอัดสำเนา/เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ
- (๖) สัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม
- (๗) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

^๑ ข้อมูลปฐมภูมินี้ เน้นการวิจัยเชิงคัมภีร์ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาและปรัชญา สำหรับข้อมูลปฐมภูมิในสาขาวิชาอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่สาขาวิชานั้น ๆ เห็นสมควร

๑.๑๔ ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ผู้วิจัยมีภูมิหลังด้านการศึกษามีประสบการณ์ มีผลงานทางวิชาการ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ถือเป็นส่วนหนึ่งที่คณะกรรมการสอบจะนำไปประกอบการพิจารณาโครงสร้างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งเป็นข้อมูลในการติดต่อประสานงานของเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน (ดูรูปแบบการเขียน ประวัติผู้วิจัย หน้า ๓๓)

๑.๑๕ เชิงอรรถ

เชิงอรรถ (Footnote) คือ การทำรายการเอกสารอ้างอิงหรือคำอธิบายเพิ่มเติมที่อยู่ด้านล่างของข้อความในหน้ากระดาษแต่ละหน้า ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากของงานวิจัย เพราะเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอของเรามีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้ ดังนั้นเมื่อนำเอกสารหลักฐานอะไรมาใส่ไว้ในเชิงอรรถ ควรประเมินเอกสารหลักฐานและผู้เขียนด้วยว่ามีน้ำหนักเพียงพอที่จะทำให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นหรือไม่ (สำหรับรูปแบบการทำเชิงอรรถนั้น ให้อ่านในบทที่ ๔ การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม)

ตัวอย่างโครงสร้างและโครงสร้างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

รูปแบบปกนอกโครงสร้างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก ต่างกันที่ระดับปริญญา

ส่วนโครงสร้างดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์นั้น ต่างกันที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ หรือการวิจัยแบบผสมวิธี ดังนี้

รูปแบบปก โครงร่างดัชนี/วิทยานิพนธ์^๒

 (๑.๕ นิ้ว/๓.๘๑ ซม.)	สีคำเท่านั้น ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/ ๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.	
(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับคำว่าโครงร่าง= before 12 pt.) โครงร่างดัชนี/วิทยานิพนธ์ (ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์) เรื่อง (ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์)		
ชื่อดัชนี/วิทยานิพนธ์ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์, before 12 pt.) TITLES (bold, 13 pt., line spacing 1.5 lines, before 6 pt.)		
โดย (๑๘ พ้อยท์) ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์)		
คณะกรรมการควบคุมดัชนี/วิทยานิพนธ์		
๑..... ประธานกรรมการ		
๒..... กรรมการ		
ดัชนี/วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต สาขาวิชา... ระบุสาขาวิชา ... (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัดหรือ ๑ Enter) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕...ระบุปีการศึกษา (๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)		ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์

^๒ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และ ภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

ตัวอย่างปก โครงร่างดัชนีนิพนธ์

โครงร่างดัชนีนิพนธ์

เรื่อง

จิตตมาตรของนิกายโยคอาจารย์: การศึกษาวิเคราะห์บนฐานแนวคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนายุคต้น

**THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN
ANALYTICAL STUDY BASED ON THE CONCEPT
OF CITTA IN EARLY BUDDHISM**

โดย

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (พรรณา)

คณะกรรมการควบคุมดัชนีนิพนธ์

๑. พระราชปรีดีติกวี, ศ. ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ศ. ดร.สมภาร พรมทา	กรรมการ

ดัชนีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

ตัวอย่างปก โครงร่างวิทยานิพนธ์

โครงร่างวิทยานิพนธ์

เรื่อง

จิตตมาตรของนิกายโยคอาจารย์: การศึกษาวิเคราะห์บนฐานแนวคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนายุคต้น

**THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN
ANALYTICAL STUDY BASED ON THE CONCEPT
OF CITTA IN EARLY BUDDHISM**

โดย

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (พรรณา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๑. พระราชปรีดีติกวี, ศ. ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ศ. ดร.สมภาร พรมทา	กรรมการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

รูปแบบปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญญาเอก^๓

 ๑.๕ นิ้ว/๓.๘๑ ซม.	สีคำเท่านั้น ขนาด ๑.๒๕X๑.๒๕ นิ้ว/ ๓.๑๗X๓.๑๗ ซม.	
<p>(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับคำว่าโครงร่าง= before 12 โครงร่างสารนิพนธ์ (๑๘ พ้อยท์) เรื่อง (๑๘ พ้อยท์)</p> <p>ชื่อสารนิพนธ์ ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์, before 12 pt.) TITLES (bold, 13 pt., line spacing 1.5 lines, before 6 pt.)</p> <p>โดย (๑๘ พ้อยท์)</p> <p>ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์)</p> <p>อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ .....พิมพ์ชื่อ ฉายา/นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา.....</p> <p>สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัตินิติ รายวิชา..... ระบุรายวิชา .....</p> <p>ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา.....ระบุสาขาวิชา.... (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัดหรือ ๑ Enter)</p> <p>บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕...ระบุปีการศึกษา</p> <p>} (๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)</p>		
<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><tr><td style="padding: 5px;">ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์</td></tr></table>		ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์
ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์		

^๓ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และ ภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

ตัวอย่างปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญญาเอก

โครงร่างสารนิพนธ์
เรื่อง

จิตตมาตรของนิกายโยคอาจารย์: การศึกษาวิเคราะห์บนฐานแนวคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนายุคต้น
**THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN
ANALYTICAL STUDY BASED ON THE CONCEPT
OF CITTA IN EARLY BUDDHISM**

โดย
พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (พรรณา)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
ศ. ดร.สมภาร พรหมทา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ
รายวิชาสัมมนาพระไตรปิฎก
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

รูปแบบปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญญาโท^๔

 ๑.๕ นิ้ว/๓.๘๑ ซม.	สีคำเท่านั้น ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว /๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.
(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับคำว่าโครงร่าง= before 12 โครงร่างสารนิพนธ์ (๑๘ พ้อยท์) เรื่อง (๑๘ พ้อยท์)	
ชื่อสารนิพนธ์ ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์, before 12 pt.) TITLES (bold, 13 pt., line spacing 1.5 lines, before 6 pt.)	
โดย (๑๘ พ้อยท์)	
ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์)	
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ .....พิมพ์ชื่อ ฉายา/นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา....	ตัวธรรมดา, ๑๘ พ้อยท์
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา...ระบุนสาวิชา... (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัดหรือ ๑ Enter) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕... ระบุนปีการศึกษา	
}	
}	
} (๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)	

^๔ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และ ภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

ตัวอย่างปก โครงร่างสารนิพนธ์ ปริญญาโท

โครงร่างสารนิพนธ์
เรื่อง

ศึกษาวิเคราะห์บทบาทการเสริมสร้างสันติภาพของ ดร. บาบาสาเฮบ
พิมเรอ รามจิ อัมเบดการ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี

**AN ANALYTICAL STUDY OF PEACE STRENGTHENING
ROLE OF DR. BABASAHEB BHIMRAO RAMJI
AMBEDKER ACCORDING TO THE
BUDDHIST PEACEFUL MEANS**

โดย
นายกฤษณะ ถาวร

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
พระมหาดวงเด่น จิตถาโณ, ดร.

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสันติศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

รูปแบบส่วนเนื้อหา โครงร่างคุณลักษณะ/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ [เชิงคุณภาพ/เอกสาร]

(เว้นระยะจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว	↕	หรือ ๕.๐๘ ซม. เช่นเดียวกับการขึ้นบทใหม่)
ชื่อเรื่องภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์)		
English Title		
(TH SarabunPSK 20pt. bold หรือ Times New Roman 16 pt. Bold. before: 6pt.)		
(English Title ใช้อักษรตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นอักษรตัวแรก, เมื่อใช้ Times New Roman ต้องเว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด = 1.5 lines) (เว้นระยะ ๑ บรรทัด ขนาด ๑๖ pt.)		
๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)		
เนื้อหา (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....		
๒. คำถามวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)		
๒.๑ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....		
๓. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)		
๓.๑ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....		
๔. ขอบเขตการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)		
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....		
๕. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)		
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....		
๖. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)		
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....		
↕		
๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.		

(๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)

๗. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๘. วิธีดำเนินการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๙. กรอบแนวคิดในการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

๑๐.๑ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt) .....

๑๑. สารบัญ (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑๒. บรรณานุกรม (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑๓. ประวัติผู้วิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

หมายเหตุ. รูปแบบโครงสร้างดัชนีพันธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ แบบอื่น ๆ ต่อจากนี้ ให้กำหนด Spacing= Before 6pt สำหรับหัวข้อหลัก (Main Title) และย่อหน้า (Paragraph) เช่นเดียวกัน

รูปแบบส่วนเนื้อหา โครงร่างคุณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ [เชิงปริมาณ/แบบผสมวิธี]

ในกรณีี่จัดสอบโครงร่างฯ จำนวน ๓ บท

ส่วนต้น

สารบัญ (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์)
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

(เว้นระยะจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว หรือ ๕.๐๘ ซม. เช่นเดียวกับการขึ้นบทใหม่)

บทที่ ๑ (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์)
(เว้น ๑ บรรทัด ขนาด ๑๖ พ้อยท์)

บทนำ (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์)
(เว้น ๑ บรรทัด ขนาด ๑๖ พ้อยท์)

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
เนื้อหา (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑.๒ คำถามวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
๑.๒.๑ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
๑.๓.๑ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย/นิยามเชิงปฏิบัติการ (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)
๑.๗.๑ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.

(เว้นระยะจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว หรือ ๕.๐๘ ซม. เช่นเดียวกับการขึ้นบทใหม่)

บทที่ ๒

(เว้น ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(เว้น ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

เกริ่นนำ..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๒.๑ ทฤษฎีหรือแนวคิด (ใส่ชื่อ) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๒.๒ ทฤษฎีหรือแนวคิด (ใส่ชื่อ) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๒.๓ ทฤษฎีหรือแนวคิด (ใส่ชื่อ) (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

ภาพแสดงความสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปร

ภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

หมายเหตุ: ทฤษฎีหรือแนวคิดในหัวข้อ ๒.๑ – ๒.๓ สามารถทบทวนและนำเสนอได้มากกว่า ๓ หัวข้อ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้เขียนคุณวุฒิวิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

[การวิจัยแบบผสมวิธี]

(เว้นระยะจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว หรือ ๕.๐๘ ซม. เช่นเดียวกับการขึ้นบทใหม่)

บทที่ ๓

(เว้น ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

วิธีดำเนินการวิจัย

(เว้น ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

เกริ่นนำ..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๑ รูปแบบการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๒ ระยะเวลาที่ ๑ การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

๓.๒.๑ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๓ ระยะเวลาที่ ๒ การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

๓.๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

หมายเหตุ: ข้อ ๓.๒ กับ ๓.๓ สามารถสลับกันได้ตามการออกแบบการวิจัยแบบผสมวิธี

[การวิจัยเชิงปริมาณ]

(เว้นระยะจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว หรือ ๕.๐๘ ซม. เช่นเดียวกับการขึ้นบทใหม่)

บทที่ ๓

(เว้น ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

วิธีดำเนินการวิจัย

(เว้น ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

เกริ่นนำ..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๑ รูปแบบการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล (๑๘ พ้อยท์, Before: 6pt)

..... (๑๖ พ้อยท์, Before: 6pt).....

ส่วนท้าย

บรรณานุกรม (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์)

ประวัติผู้วิจัย (๑๘ พ้อยท์)

ตามรูปแบบในคู่มือ

แนวทางการเขียนโครงร่างฯ

(เว้นระยะจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว หรือ ๕.๐๘ ซม. เช่นเดียวกับการขึ้นบทใหม่)

ชื่อเรื่องภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์)

English Title

(TH SarabunPSK 20pt. Bold หรือ Times New Roman 16 pt. Bold. Before: 6 pt)

(English Title ใช้อักษรตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นอักษรตัวแรก,

เมื่อใช้ Times New Roman เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด = 1.5 lines)

(เว้นระยะ ๑ บรรทัด ขนาด ๑๖ pt.)

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (๑๘ พ้อยท์)

การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เป็นการให้เหตุผลประกอบว่า ทำไมเรื่องของเราจึงสมควรศึกษาวิจัย ปัญหาที่ต้องการหาคำตอบนั้นสำคัญอย่างไร มีภูมิหลังหรือความเป็นมาอย่างไร ในอดีตที่ผ่านมา มีแนวคิดหรือทฤษฎีที่พยายามตอบปัญหานั้นหรือไม่ ถ้ามีผู้ศึกษาไว้บ้างแล้ว ต้องชี้แจงต่อไปว่า มีประเด็นปัญหาใดบ้างที่ยังค้างคาอยู่หรือตอบแล้ว แต่ยังไม่สมบูรณ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่า เรื่องที่นำมาศึกษานี้สำคัญและจำเป็นหรือจูงใจมากจนถึงขนาดทำให้ผู้ศึกษาสนใจและตัดสินใจเลือกศึกษาเรื่องนี้ (๑๖ พ้อยท์)

๒. คำถามวิจัย (๑๘ พ้อยท์)

ในการเขียนคำถามวิจัยให้เขียนระบุลงไปให้ชัดเจนว่า งานวิจัยเรื่องนั้นต้องการตอบปัญหาอะไร ส่วนใหญ่คำถามวิจัยจะมีอยู่แล้วในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แต่ที่แยกมาเป็นอีกหัวข้อหนึ่งต่างหาก เพื่อเน้นให้เห็นปัญหาเด่นชัดมากยิ่งขึ้นซึ่งนิยมเขียนให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยตั้งเป็นประโยคคำถาม (๑๖ พ้อยท์)

๓. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (๑๘ พ้อยท์)

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการวางเป้าหมายการทำงานไว้ล่วงหน้าว่า งานคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของเราจะเดินทางไปสู่จุดหมายใด เหมือนการไปซื้อของในห้างสรรพสินค้า ถ้าเรามีเป้าหมายล่วงหน้าว่า จะไปซื้อของอะไร ที่ร้านไหน เราก็จะมุ่งไปหาร้านนั้นโดยตรง ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางหาการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย จึงมีประโยชน์มากในแง่ที่ทำให้ผู้วิจัยรู้ล่วงหน้าว่า งานวิจัยของตนมุ่งไปสู่เป้าหมายใด เวลาลงมือเขียนจะได้ไม่ต้องเสียเวลากับสิ่งที่ไม่ใช่เป้าหมายการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยนั้น นิยมเขียนแยกเป็นข้อ ๆ โดยขึ้นต้นคำว่า “เพื่อ...” โดยแต่ละข้อต้องสัมพันธ์กันและมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งไปสู่การตอบปัญหาการวิจัยเหมือนกัน (๑๖ พ้อยท์)

๓.๑ .....

๓.๒ .....

๓.๓ .....

๔. ขอบเขตการวิจัย (๑๘ พ้อยท์)

เป็นการเขียนระบุงานวิจัยเรื่องนี้ จะศึกษาภายในขอบเขตกว้างแคบแค่ไหนเพียงไร จะเก็บข้อมูลจากเอกสารหรือจากกลุ่มประชากรกว้างแคบแค่ไหน การระบุขอบเขตการวิจัย มีประโยชน์ในแง่ที่ทำให้เราเก็บข้อมูลได้อย่างครอบคลุมภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ ส่วนข้อมูลนอกนั้น ถือว่าไม่ได้อยู่ในขอบข่ายแห่งการศึกษาของเราอุปมาเหมือนเราขีดวงกลมบนผืนทราย แล้วเก็บเม็ดทรายเฉพาะภายในวงกลมที่เราขีดไว้เท่านั้น ดังนั้น ขอบเขตการวิจัย จึงช่วยให้ผู้วิจัยไม่ศึกษานอกขอบเขตซึ่งสามารถระบุขอบเขตที่จะศึกษา ประกอบด้วย ๑) ขอบเขตด้านเนื้อหา ๒) ขอบเขตด้านตัวแปร ๓) ขอบเขตด้านประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๔) ขอบเขตด้านพื้นที่ และ ๕) ขอบเขตด้านระยะเวลา เพื่อตอบประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับวิธีดำเนินการวิจัย (๑๖ พ้อยท์)

๕. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (๑๘ พ้อยท์)

เป็นการคาดเดาคำตอบไว้ล่วงหน้าบนฐานข้อมูลหรือทฤษฎีที่มีอยู่ เช่น เมื่อคดีฆาตกรรมเกิดขึ้น ตำรวจมักจะตั้งสมมติฐานล่วงหน้าว่า เกิดจากการขัดแย้งผลประโยชน์บ้าง ชู้สาวบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้่ายหรือมีทิศทางในการทำคดี ดังนั้น คำตอบล่วงหน้าแบบตั้งสมมติฐาน จึงต้องมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์การวิจัย และต้องสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม เช่น เราให้คำตอบล่วงหน้าว่า “การดื่มมจะทำให้เรียนหนังสือเก่ง” สมมติฐานนี้สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ การดื่มม กับตัวแปรตาม คือการเรียนหนังสือเก่ง โดยอาจตั้งสมมติฐานเป็นข้อ ๆ ได้ (๑๖ พ้อยท์)

- ๕.๑ .....
- ๕.๒ .....
- ๕.๓ .....

๖. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย/นิยามเชิงปฏิบัติการ (๑๘ พ้อยท์)

การนิยามศัพท์ คือ การตีกรอบคำศัพท์ให้มีความหมายเท่าที่เราต้องการใช้ในงานวิจัยเท่านั้นศัพท์ที่จะนิยามจึง ควรเป็นคำหลัก (Keyword) ของงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งคำหลักมักปรากฏอยู่ในชื่อเรื่องหรือวัตถุประสงค์การวิจัย โดยให้พิมพ์เฉพาะคำศัพท์ให้เป็นตัวหนา ส่วนความหมายของคำศัพท์ให้พิมพ์เป็นตัวธรรมดา (๑๖ พ้อยท์)

๗. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (๑๘ พ้อยท์)

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การสำรวจดูว่า งานเรื่องนั้น ๆ ผู้เขียนมุ่งศึกษาหาคำตอบในประเด็นปัญหาอะไร เมื่อศึกษาแล้วได้พบคำตอบอย่างไรบ้าง คำตอบนั้นมีช่องว่าง (Academic Gap) หรือมีความไม่ชัดเจนอะไร ที่จะป็นช่องทางให้เราศึกษาเพื่อความชัดเจนต่อไปเป็นการยืนยันว่า งานวิจัยของเราเป็นงานสร้างสรรค์ใหม่ เป็นงานที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ไม่ใช่งานที่เดินซ้ำรอยหรือเป็นงานที่เอาสิ่งที่ผู้อื่นรู้แล้วมาพูดวนซ้ำอีก ที่สำคัญต้องสรุปด้วยว่า จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับงานวิจัยที่กำลังจะ

ศึกษาอย่างไร และนิสิตจะต่อยอดในการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างไร โดยแบ่งการทบทวน เป็น ๒ หัวข้อใหญ่ ดังนี้

๗.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หนังสือ วรรณกรรม ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หมายถึง คุณูปนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือรายงานการวิจัย ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง (๑๖ พ้อยท์)

๘. กรอบแนวคิดในการวิจัย (๑๘ พ้อยท์)

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) สามารถเขียนได้ทั้งในการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สนใจศึกษา โดยที่ในการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถเขียนการเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรที่สนใจศึกษาได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและประเด็นที่เป็นปัญหาวิจัย สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ จะเขียนในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม หรือในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัวแปร ทั้งตัวแปรแฝง ตัวแปรสังเกตได้และตัวแปรส่งผ่าน เช่น เราตั้งสมมติฐานว่า “การฝึกสมาธิส่งผลให้มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น” เมื่อทำกรอบแนวคิดในการวิจัย จะต้องแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ การฝึกสมาธิ และตัวแปรตาม คือ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (๑๖ พ้อยท์)

๙. วิธีดำเนินการวิจัย (๑๘ พ้อยท์)

วิธีดำเนินการวิจัย บางครั้งเรียกว่า ระเบียบวิธีวิจัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก เพราะผลการวิจัยที่ออกมาจะน่าเชื่อถือหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการดำเนินการวิจัย ที่เราได้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการแจงรายละเอียดว่า เมื่อถึงเวลาลงมือทำวิจัยเราจะมีวิธีการและขั้นตอนการเก็บหลักฐานข้อมูลมาตอบปัญหาวิจัยอย่างไร จะใช้เครื่องมืออะไรเก็บข้อมูล (เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม) เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจะอย่างไรกับข้อมูลนั้น อุปมาเหมือนพ่อครัวชี้แจงเหตุผลว่า ตนจะทำอาหารพิเศษชนิดหนึ่งขึ้นมา พร้อมกับบอกวิธีการทำอาหารว่า มีลำดับขั้นตอนอย่างไร นับตั้งแต่วิธีการที่จะได้มาซึ่งวัตถุดิบสำหรับทำอาหาร ขั้นตอนการปรุงจะเริ่มจากอะไรก่อน อะไรหลัง เป็นต้น (๑๖ พ้อยท์)

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (๑๘ พ้อยท์)

เป็นการเขียนคาดการณ์ล่วงหน้าว่า หลังจากทำงานวิจัยเรื่องนั้นสำเร็จแล้ว จะมีประโยชน์อะไรเกิดขึ้นบ้าง ซึ่งมักจะสัมพันธ์และมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับปัญหาหรือคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย อาจเขียนเป็นข้อ ๆ ได้ (๑๖ พ้อยท์)

- ๑๐.๑ .....
- ๑๐.๒ .....
- ๑๐.๓ .....

๑๑. สารบัญ (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์)

เป็นการวางโครงสร้างเนื้อหาของงานวิจัยให้เห็นว่า ในแต่ละบทมีประเด็นที่จะศึกษาอย่างไรบ้าง ชื่อบทคืออะไร มีหัวข้อย่อยอย่างไร ซึ่งการออกแบบบทแต่ละบทนั้น ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นสำคัญ ควรให้เนื้อหาของแต่ละบทมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ มุ่งไปสู่การตอบปัญหาการวิจัย ในโครงสร้างฯ การวิจัยเชิงปริมาณหรือแบบผสมวิธีที่มี ๓ บท ให้เขียนสารบัญให้สอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาที่นำเสนอ ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างรูปแบบสารบัญ (ชั่วคราว) ของโครงสร้างฯ ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ (๑๖ พ้อยท์)

ตัวอย่าง รูปแบบสารบัญ (ชั่วคราว)

สารบัญ (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์)

เรื่อง (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 6pt)

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

- ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (๑๖ พ้อยท์, ปกติ, Before 6pt)
- ๑.๒ คำถามวิจัย
- ๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย
- ๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
- ๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย
- ๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย
- ๑.๙ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(๑๖ พ้อยท์, ปกติ,)

บทที่ ๒ ..... (ข้อบทสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ ๑) (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

- ๒.๑ .....
- ๒.๒ .....
- ๒.๓ .....

บทที่ ๓ ..... (ข้อบทสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ ๒) (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

- ๓.๑ .....
- ๓.๒ .....
- ๓.๓ .....

บทที่ ๔ ..... (ข้อบทสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ ๓) (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

- ๔.๑ .....

๔.๒ .....

๔.๓ .....

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย (๑๖ พ้อยท์, ปกติ, Before 6pt)

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(๑๖ พ้อยท์, ปกติ,)

บรรณานุกรม (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 6pt)

ภาคผนวก (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 6pt)

ประวัติผู้วิจัย (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 6pt)

๑๒. บรรณานุกรม (ชั่วคราว)

เป็นรายการเอกสารต่าง ๆ ที่นำมาใช้อ้างอิงหรือประกอบการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัย ให้เขียนไว้ในส่วนท้ายของงานวิจัย โดยเขียนเรียงตามลำดับอักษร และแบ่งหมวดหมู่ตามประเภทของเอกสาร เช่น เอกสารปฐมภูมิ ทุติยภูมิ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (๑๖ พ้อยท์)

ตัวอย่าง รูปแบบบรรณานุกรม (ชั่วคราว)

บรรณานุกรม (ชั่วคราว) (๑๘ พ้อยท์, ตัวหนา)

๑. ภาษาบาลี-ไทย (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา)

(๑) หนังสือ: (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 6pt)

จำนงค์ ทองประเสริฐ. ปรัชญาประยุกต์: ชุดอินเดีย. พระนคร: โรงพิมพ์เพื่ออักษร, ๒๕๑๔.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามเจริญแผนกการพิมพ์, ๒๕๓๓.

เสฐียร พันธรังษี. ศาสนาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เยโล่การพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๒.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์: (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 6pt)

อุษา โลหะจรรุญ. “การศึกษาชีวิตและผลงานด้านวรรณกรรมพระพุทธศาสนาของสมณะเสวียนจิ่ง (พระถังซัมจั๋ง)”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

๒. ภาษาอังกฤษ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, Before 12pt)

Bapat, P.V. **2500 Years of Buddhism**. New Delhi: The Publications Division, Ministry of Information and Broadcasting, Government of India, 1956.

Conze, Edward. **Buddhism: Its Essence and Development**. Oxford: Oxford University Press, 1950.

Kerlinger, Fed N. **Foundations of Behavioral Research**. New York: Holt, Rine, 1973.

๑๓. ประวัติผู้วิจัย

เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ผู้วิจัยมีภูมิหลังด้านการศึกษา มีประสบการณ์ มีผลงานทางวิชาการ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษาหรือไม่อย่างไร ความยาวไม่ควรเกิน ๑ หน้ากระดาษ (๑๖ พ้อยท์)

ตัวอย่าง รูปแบบการเขียนประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย (๑๘ พ้อยท์, ตัวหนา)

ชื่อ ฉายา/นามสกุล : .....

ว/ ด/ ป เกิด : .....

ภูมิลำเนาที่เกิด : .....

การศึกษา : .....(ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป) .....

ประสบการณ์การทำงาน : .....

ผลงานทางวิชาการ : .....

ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี) : .....

อุปสมบท : .....

สังกัด : .....

ตำแหน่ง : .....

ปีที่เข้าศึกษา : ปีการศึกษา.....

ปีที่สำเร็จการศึกษา : ปีการศึกษา.....

ที่อยู่ปัจจุบัน : .....

นอกจากนี้ ในโครงร่างยังต้องมีเชิงอรรถ (Footnote) คือ การทำรายการเอกสารอ้างอิงหรือคำอธิบายเพิ่มเติมที่อยู่ด้านล่างของข้อความในหน้ากระดาษแต่ละหน้า ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากของงานวิจัย เพราะเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอของเรามีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้ (ดูรายละเอียดในบทที่ ๔)

บทที่ ๒

การเขียนดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

ดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ เป็นผลงานทางการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อหาความรู้และความจริง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ โดยอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ มีคุณค่าที่อาจจะนำไปอ้างอิงอันจะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาค้นคว้าวิจัยสืบไป ทั้งนี้หาดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ การนำเสนอผลงานมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน นิสิตจึงควร จะเสนอผลงานที่ง่ายต่อการเข้าใจและสะดวกต่อการค้นคว้าแก่ผู้อื่น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้กำหนด รูปแบบการเขียนและการจัดพิมพ์ดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ของนิสิต ให้เป็นแบบที่ควรยึดถือเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

ส่วนประกอบของดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

ดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์อาจแบ่งส่วนสำคัญออกเป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ

ส่วนที่ ๒ ส่วนเนื้อเรื่อง

ส่วนที่ ๓ ส่วนท้าย

ส่วนที่ ๑: ส่วนนำ

ส่วนนำของดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ประกอบด้วย ปกนอก ปกใน หน้า อนุมัติ บทคัดย่อ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ และคำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ หรือส่วนที่อยู่ก่อนหน้าบทที่ ๑ ทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ ปกนอก ให้จัดทำปกนอกดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ เป็นปกแข็งสีดำ และพิมพ์ด้วยตัวหนังสือสีทอง พิมพ์ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย สาขาวิชาที่จบ ปีพุทธศักราช (ปีการศึกษาที่จบ)

๑.๒ ปกใน หมายถึง หน้าถัดจากปกนอก กำหนดให้มีปกใน ๒ ปก คือ ปกในที่ ๑ และปกในที่ ๒

ดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์	ปกนอก (ปกดำ) ชื่อเรื่อง	ปกในที่ ๑	ปกในที่ ๒
ภาษาไทย	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	ให้ทำเป็นภาษาไทย	ให้ทำเป็น ภาษาอังกฤษ
ภาษาบาลี	ภาษาบาลี ภาษาไทย	ให้ทำเป็นภาษาบาลี	ให้ทำเป็นภาษาไทย
ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย	ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษ	ให้ทำเป็นภาษาไทย

บนหน้าปกของคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ให้เขียน ชื่อ ฉายา และนามสกุลของผู้วิจัย ตามภาษาที่ใช้บนหน้าปกนั้น ๆ ให้ใช้คำนำหน้าชื่อเช่น พระ, พระมหา, พระครู, นาย, นาง, นางสาว ในกรณีที่มีสมณศักดิ์ให้เขียนสมณศักดิ์นั้น พร้อมใส่ชื่อและฉายาไว้ในวงเล็บท้ายสมณศักดิ์ และไม่ต้องเขียนนามใด ๆ เช่น พระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ), นาย/นางสาว ..... นามสกุล ..... (ปกในที่ ๑ และปกในที่ ๒ ของสารนิพนธ์ให้ทำเช่นเดียวกันนี้)

๑.๓ หน้าอนุมัติ หมายถึง หน้าที่คุณบัณฑิตวิทยาลัยและกรรมการสอบคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ลงนามอนุมัติให้จบการศึกษา โดยให้การลงนามของคณะกรรมการควบคุม/ที่ปรึกษาเป็นชื่อสุดท้ายของคณะกรรมการตรวจสอบคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ (ผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่ลำดับรองจากประธานกรรมการตรวจสอบ) และต้องมีชื่อผู้วิจัยพร้อมลายเซ็นกำกับเสมอ ภาษาที่ใช้ หากเขียนเป็นคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เป็นภาษาไทย ให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาไทย คุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เขียนเป็นภาษาอังกฤษให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาอังกฤษ และคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เขียนเป็นภาษาบาลี ก็ให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาบาลี

๑.๔ บทคัดย่อ มีหลักการเขียน ดังนี้ ถ้าคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เป็นภาษาไทย ให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถ้าคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทย และถ้าคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาบาลี ให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย ซึ่งบทคัดย่อแต่ละภาษาให้มีความยาวไม่เกิน ๒ หน้ากระดาษ

๑.๕ กิตติกรรมประกาศ หมายถึง ข้อความที่แสดงความขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการค้นคว้าข้อมูลในการเขียนคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ การเขียนกิตติกรรมประกาศให้ใช้ภาษาเดียวกันกับภาษาที่ใช้เขียนคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

๑.๖ สารบัญ เป็นรายการที่แสดงถึงโครงสร้างหรือส่วนประกอบสำคัญทั้งหมดของคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ เรียงตามลำดับเลขหน้า ให้เขียนด้วยภาษาที่ใช้เขียนคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

๑.๗ สารบัญตาราง (ถ้ามี) เป็นส่วนที่แจ้งตำแหน่งหน้าของตารางทั้งหมดที่มีอยู่ในคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ทั้งนี้รวมทั้งตารางในภาคผนวกด้วย (ให้เรียงไว้หลังสารบัญทั่วไป)

๑.๘ สารบัญภาพ (ถ้ามี) เป็นส่วนที่แจ้งตำแหน่ง หน้าของภาพ (รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ) ทั้งหมดที่มีอยู่ในคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ (ให้เรียงไว้หลังสารบัญตาราง)

๑.๙ คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ เป็นส่วนที่อธิบายถึงสัญลักษณ์และคำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในคุณวุฒิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ตัวอย่างของคำย่อ มีดังต่อไปนี้

๑.๙.๑ คำอธิบายคำย่อภาษาไทย

ผู้วิจัยควรใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอ้างอิงเท่านั้น โดยบอกรายละเอียดไว้ในคำชี้แจงการใช้อักษรย่อในดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ เช่น อักษรย่อในดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลีและพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คัมภีร์อรรถกถาภาษาไทยใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระไตรปิฎกที่ใช้อ้างอิง ให้ใช้อักษรย่อบอกชื่อคัมภีร์เป็นระบบเดียวกันหมด ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด การอ้างอิงให้ระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ให้ใช้อักษรย่อตัวพื้นปกติ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สีลขุททกคปาติ ภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และ ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

การอธิบายบอกอักษรย่อในดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ให้ระบุเฉพาะที่อ้างอิงในดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์เท่านั้น ไม่ต้องบอกอักษรย่อคัมภีร์พระไตรปิฎกอรรถกถา ฎีกาทั้งหมด (ดูตัวอย่างการเขียนคำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ หน้า ๗๗) ตัวอย่างของคำย่อ มีดังต่อไปนี้

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระวินัยปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
๑-๒	วิ.มหา. (บาลี)	= วินัยปิฎก	มหาวิภังคคปาติ (ภาษาบาลี)
	วิ.มหา. (ไทย)	= วินัยปิฎก	มหาวิภังค์ (ภาษาไทย)
๓	วิ.ภิกขุณี. (บาลี)	= วินัยปิฎก	ภิกขุณีวิภังคคปาติ (ภาษาบาลี)
	วิ.ภิกขุณี. (ไทย)	= วินัยปิฎก	ภิกขุณีวิภังค์ (ภาษาไทย)
๔-๕	วิ.ม. (บาลี)	= วินัยปิฎก	มหาวคคคปาติ (ภาษาบาลี)
	วิ.ม. (ไทย)	= วินัยปิฎก	มหาวรรค (ภาษาไทย)
๖-๗	วิ.จ. (บาลี)	= วินัยปิฎก	จฬวคคคปาติ (ภาษาบาลี)
	วิ.จ. (ไทย)	= วินัยปิฎก	จฬวรรค (ภาษาไทย)
๘	วิ.ป. (บาลี)	= วินัยปิฎก	ปริวารวคคคปาติ (ภาษาบาลี)
	วิ.ป. (ไทย)	= วินัยปิฎก	ปริวารวรรค (ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
๙	ที.สี. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย สีลขุททกคปาติ (ภาษาบาลี)
	ที.สี. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค (ภาษาไทย)

๓๗ | คู่มือคุณวุฒินิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

๑๐	ที.ม. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	ที.ม. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
๑๑	ที.ปา. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	ที.ปา. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวรรค	(ภาษาไทย)
๑๒	ม.มฺ. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	มชฉิมนิกาย	มูลปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
	ม.มฺ. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	มชฉิมนิกาย	มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
๑๓	ม.ม. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	มชฉิมนิกาย	มชฉิมปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
	ม.ม. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	มชฉิมนิกาย	มชฉิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
๑๔	ม.อุ. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	มชฉิมนิกาย	อุปริปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
	ม.อุ. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	มชฉิมนิกาย	อุปริปณณาสก	(ภาษาไทย)
๑๕	สํ.ส. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	สังยุตตนิคาย	สคาถวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	สํ.ส. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
๑๖	สํ.นิ. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	สังยุตตนิคาย	นิทานวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	สํ.นิ. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
๑๗	สํ.ช. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	สังยุตตนิคาย	ชนธวารวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	สํ.ช. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	ชั้นธวารวรรค	(ภาษาไทย)
๑๘	สํ.สพ. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	สังยุตตนิคาย	สพายนวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	สํ.สพ. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	สพายนวรรค	(ภาษาไทย)
๑๙	สํ.ม. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	สังยุตตนิคาย	มหาวารวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	สํ.ม. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิคาย	มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
๒๐	อง.เอกก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	เอกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
	อง.เอกก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
	อง.ทุก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ทุกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
	อง.ทุก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
	อง.ติก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ติกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
	อง.ติก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๑	อง.จตุกก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	จตุกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
	อง.จตุกก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๒	อง.ปญจก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ปญจกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
	อง.ปญจก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
	อง.ฉกก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ฉกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
๒๓	อง.ฉกก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	ฉกกนิบาต	(ภาษาไทย)
	อง.สตตก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	สตตกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
๒๓	อง.สตตก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	สตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
	อง.อฏฐก. (บาลี) =	สุดตนตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	อฏฐกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
	อง.อฏฐก. (ไทย) =	สุดตันตปิฎก	อังกุตตรนิคาย	อฏฐกนิบาต	(ภาษาไทย)

๓๑	ขุ.ป. (บาลี)	= สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฎิสมภิทามคคปาติ	(ภาษาบาลี)
	ขุ.ป. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฎิสมภิทามรรค	(ภาษาไทย)
๓๒	ขุ.อป. (บาลี)	= สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทานปาติ	(ภาษาบาลี)
	ขุ.อป. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)
๓๓	ขุ.อป. (บาลี)	= สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทานปาติ	(ภาษาบาลี)
	ขุ.อป. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)
	ขุ.พทุธ. (บาลี)	= สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	พทุธวีสปาติ	(ภาษาบาลี)
	ขุ.พทุธ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	พทุธวงศ์	(ภาษาไทย)
	ขุ.จรียา. (บาลี)	= สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	จรียาปิฎกปาติ	(ภาษาบาลี)
	ขุ.จรียา. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	จรียาปิฎก	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
๓๔	อภิ.สง. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก ธมมสังคณีปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.สง. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
๓๕	อภิ.วิ. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก วิกงคปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.วิ. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก วิกังค์	(ภาษาไทย)
๓๖	อภิ.ชา. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก ชาตูกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ชา. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ชาตูกถา	(ภาษาไทย)
๓๗	อภิ.ปุ. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก ปุคคลปถยตติปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ปุ. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ปุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
๓๘	อภิ.ก. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก กถาวัตถุปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ก. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก กถาวัตถุ	(ภาษาไทย)
๓๘-๓๙	อภิ.ย. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก ยมกปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ย. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ยมก	(ภาษาไทย)
๔๐-๔๕	อภิ.ป. (บาลี)	= อภิธมมปิฎก ปฎฐานปาติ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ป. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก ปฎฐาน	(ภาษาไทย)

ปกรณ์วิเสส

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
เนตติ. (บาลี)	= เนตติปกรณ์	(ภาษาบาลี)
เนตติ. (ไทย)	= เนตติปกรณ์	(ภาษาไทย)
เปฏโภ. (บาลี)	= เปฏโภเทศ	(ภาษาบาลี)
มิลินท. (บาลี)	= มิลินทปถยปกรณ์	(ภาษาบาลี)
มิลินท. (ไทย)	= มิลินทปถยปกรณ์	(ภาษาไทย)

วิสุทธิ. (บาลี) = วิสุทธิมคคปกรณ์	(ภาษาบาลี)
วิสุทธิ. (ไทย) = วิสุทธิมรรคปกรณ์	(ภาษาไทย)

ข. คำย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถา ผู้วิจัยต้องใช้คัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเท่านั้น ส่วนอรรถกถาภาษาไทย ใช้ได้ทั้งฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยบอกรายละเอียดไว้ในการใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อในดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ (ให้ยกคำอธิบายการใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถาส่วนนี้ ไปเรียงลำดับต่อจากคัมภีร์ปกรณ์วิเสส (ถ้ามี) ตามลำดับ คือ พระไตรปิฎก ปกรณ์วิเสส และอรรถกถา ให้อยู่ในย่อหน้าเดียวกันทั้งหมด โดยไม่ต้องแยกการอ้างอิงคัมภีร์และชี้แจงการใช้อักษรย่อ)

ระบบอ้างอิงอรรถกถาให้ใช้อักษรย่อเหมือนกันทั้งหมด ตามที่ทางบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด และระบบอ้างอิงให้ระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี)/หน้า เช่น ที.สี.อ.(บาลี) ๑/๒๗๖/๒๔๐ หมายถึง ทีฆนิกายสุมงคควิลาสินี สีลกขณธวคคอฎฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๒๔๐ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การอ้างอิงอรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุวัตตามตัวเลขประจำเล่ม ดังนี้ ขุ.ธ.อ. (ไทย) ๑/๒/๒/๘๘ หมายถึง พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๒ หน้า ๘๘ ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๒๕

อรรถกถาพระวินัยปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
วิ.มหา.อ. (บาลี) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	มหาวิภังคอฎฐกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.มหา.อ. (ไทย) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	มหาวิภังคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
วิ.ภิกขุณี.อ. (บาลี) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	ภิกขุณีวิภังคอฎฐกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ภิกขุณี.อ. (ไทย) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	ภิกขุณีวิภังคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
วิ.ม.อ. (บาลี) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	มหาวคคอฎฐกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.อ. (ไทย) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	มหาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
วิ.จ.อ. (บาลี) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	จุฬวคคอฎฐกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.จ.อ. (ไทย) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	จุฬวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
วิ.ป.อ. (บาลี) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	ปริวารวคคอฎฐกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ป.อ. (ไทย) = วินยปิฎก สมณตปาสาทิกา	ปริวารวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
กงขา.อ. (บาลี) = กงขาวิตรณีนอฎฐกถาปาติ		(ภาษาบาลี)
วิ.สงคห. (บาลี) = วินยสงคหอฎฐกถาปาติ		(ภาษาบาลี)
วิ.นิจฉย. (บาลี) = วินยวินิจฉยปาติ		(ภาษาบาลี)
อุตตรว. (บาลี) = อุตตรวินิจฉยปาติ		(ภาษาบาลี)
ขุททสิกขา. (บาลี) = ขุททสิกขาปาติ		(ภาษาบาลี)
มูลสิกขา. (บาลี) = มูลสิกขาปาติ		(ภาษาบาลี)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์		ภาษา
ที.สี.อ. (บาลี)	=ที่ขนิกาย	สูมงฺคฺลวิลาสินี	สีลกฺขณฺวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.สี.อ. (ไทย)	=ที่ขนิกาย	สูมงฺคฺลวิลาสินี	สีลขันธวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
ที.ม.อ. (บาลี)	=ที่ขนิกาย	สูมงฺคฺลวิลาสินี	มหาวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ม.อ. (ไทย)	=ที่ขนิกาย	สูมงฺคฺลวิลาสินี	มหาวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
ที.ปา.อ. (บาลี)	=ที่ขนิกาย	สูมงฺคฺลวิลาสินี	ปาฎีกวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา.อ. (ไทย)	=ที่ขนิกาย	สูมงฺคฺลวิลาสินี	ปาฎีกวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.มฺ.อ. (บาลี)	=มชฺฉิมนิกาย	ปปลฺยสุทฺธิ	มฺลปณฺณาสกอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.มฺ.อ. (ไทย)	=มชฺฉิมนิกาย	ปปลฺยสุทฺธิ	มฺลปณฺณาสกอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ. (บาลี)	=มชฺฉิมนิกาย	ปปลฺยสุทฺธิ	มชฺฉิมปณฺณาสกอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ. (ไทย)	=มชฺฉิมนิกาย	ปปลฺยสุทฺธิ	มชฺฉิมปณฺณาสกอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.อุ.อ. (บาลี)	=มชฺฉิมนิกาย	ปปลฺยสุทฺธิ	อุปริปณฺณาสกอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.อุ.อ. (ไทย)	=มชฺฉิมนิกาย	ปปลฺยสุทฺธิ	อุปริปณฺณาสกอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.ส.อ. (บาลี)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	สคฺคาถวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.ส.อ. (ไทย)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	สคฺคาถวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.นิ.อ. (บาลี)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	นิทานวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.นิ.อ. (ไทย)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	นิทานวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.ข.อ. (บาลี)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	ขณฺธวาวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.ข.อ. (ไทย)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	ขันธวาวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.สพฺ.อ. (บาลี)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	สพฺยตฺนวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.สพฺ.อ. (ไทย)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	สพฺยตฺนวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.ม.อ. (บาลี)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	มหาวคฺคอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.ม.อ. (ไทย)	=สังยุตตนิกาย	สารตฺถปปกาสินี	มหาวรรคอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
อง.เอกก.อ. (บาลี)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	เอกกนิปาตอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.เอกก.อ. (ไทย)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	เอกกนิบาตอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.อ. (บาลี)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ทุกนิปาตอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ทุก.อ. (ไทย)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ทุกนิบาตอรรรถ	(ภาษาไทย)
อง.ติก.อ. (บาลี)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ติกนิปาตอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ติก.อ. (ไทย)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ติกนิบาตอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.อ. (บาลี)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	จตุกกนิปาตอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.จตุกก.อ. (ไทย)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	จตุกกนิบาตอรรรถ	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก.อ. (บาลี)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ปญจกนิปาตอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ปญจก.อ. (ไทย)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ปญจกนิบาตอรรรถกถา	(ภาษาไทย)
อง.ฉก.อ. (บาลี)	=องคฺตฺตฺรนิกาย	มโนรณฺปุรณิ	ฉกฺกนิปาตอกฺกุฏกถาปาติ	(ภาษาบาลี)

๔๕ | คู่มือคุณวุฒินิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

ช.ช.ม.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	มหานิบาดชาตคอรรถถา	(ภาษาไทย)
ช.ม.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย	สทุทธมมปชโชติกา มหานิทเทสอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ช.ม.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	สัทธัมมปชโชติกา มหานิทเทสอรรถถา	(ภาษาไทย)
ช.จ.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย	สทุทธมมปชโชติกา จุฬนิตเทสอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ช.จ.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	สัทธัมมปชโชติกา จุฬนิตเทสอรรถถา	(ภาษาไทย)
ช.ป.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย	สทุทธมมปกาสินี ปฏิสัมภิตามคคอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ช.ป.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	สัทธรรมปกาสินี ปฏีสัมภิตามรรคอรรถถา	(ภาษาไทย)
ช.อป.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย	วิสุทธชนวิลาสินี อปทานอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ช.อป.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	วิสุทธชนวิลาสินี อปทานอรรถถา	(ภาษาไทย)
ช.พุทธ.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย	มรุตตถวิลาสินี พุทธวีสอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ช.พุทธ.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	มรุตตถวิลาสินี พุทธวีสอรรถถา	(ภาษาไทย)
ช.จริยา.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย	ปรมตถทีปนี จริยาปิฏกอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ช.จริยา.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย	ปรมัตถทีปนี จริยาปิฏกอรรถถา	(ภาษาไทย)

อรรถถาพระอภิธรรมปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
อภ.สง.อ. (บาลี)	=อภิธมมปิฎก ธมมสงคณีนี	อฏฐสาลินีอฏฐกถาปาลี (ภาษาบาลี)
อภ.สง.อ. (ไทย)	=อภิธรรมปิฎก ธัมมสังคณีนี	อัฐสาลินีอรรถถา (ภาษาไทย)
อภ.วิ.อ. (บาลี)	=อภิธมมปิฎก วิภังค	สมโมหวิโนทนีอฏฐกถาปาลี (ภาษาบาลี)
อภ.วิ.อ. (ไทย)	=อภิธรรมปิฎก วิภังค์	สมโมหวิโนทนีอรรถถา (ภาษาไทย)
อภ.ปญจ.อ. (บาลี)	=อภิธมมปิฎก ปญจปกรณอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
อภ.ปญจ.อ. (ไทย)	=อภิธรรมปิฎก ปัญจปกรณอรรถถา	(ภาษาไทย)

อรรถถาปกรณ์วิเสส

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
เนตติ.อ. (บาลี)	=ชุททกนิกาย เนตติอฏฐกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
เนตติ.อ. (ไทย)	=ชุททกนิกาย เนตติอรรถถา	(ภาษาไทย)
สงคห. (บาลี)	=อภิธมมตถสงคหปาลี	(ภาษาบาลี)
สงคห. (ไทย)	=อภิธัมมตถสังคหะ	(ภาษาไทย)
อภ.วตาร. (บาลี)	=อภิธมมวตารปาลี	(ภาษาบาลี)
อภ.วตาร. (ไทย)	=อภิธัมมวตาร	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระวินัยปิฎกภาษาไทย ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย

เล่มที่	เล่ม	ภาค	ตอน	คำย่อ	ชื่ออรรถกถา
๑	๑	๑	-	วิ.มหา.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา มหาวิภังค์อรรถกถา
๒	๑	๒	-	วิ.มหา.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา มหาวิภังค์อรรถกถา
๓	๑	๓	-	วิ.มหา.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา มหาวิภังค์อรรถกถา
๔	๒	-	-	วิ.มหา.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา มหาวิภังค์อรรถกถา
๕	๓	-	-	วิ.ภิกขุณี.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา ภิกขุณีวิภังค์อรรถกถา
๖	๔	๑	-	วิ.ม.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา มหาวรรคอรรถกถา
๗	๕	๒	-	วิ.ม.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา มหาวรรคอรรถกถา
๘	๖	-	-	วิ.จ.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา จุฬวรรคอรรถกถา
๙	๗	-	-	วิ.จ.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา จุฬวรรคอรรถกถา
๑๐	๘	-	-	วิ.ป.อ. (ไทย)	สมันตปาสาทิกา ปริวารอรรถกถา

อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย

เล่มที่	เล่ม	ภาค	ตอน	คำย่อ	ชื่ออรรถกถา
๑๑	๑	๑	-	ที.สี.อ. (ไทย)	สุมังคลวิลาสินี สीलขันธวรรคอรรถกถา
๑๒	๑	๒	-	ที.สี.อ. (ไทย)	สุมังคลวิลาสินี สीलขันธวรรคอรรถกถา
๑๓	๒	๑	-	ที.ม.อ. (ไทย)	สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคอรรถกถา
๑๔	๒	๒	-	ที.ม.อ. (ไทย)	สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคอรรถกถา
๑๕	๓	๑	-	ที.ปา.อ. (ไทย)	สุมังคลวิลาสินี ปาฎิกวรรคอรรถกถา
๑๖	๓	๒	-	ที.ปา.อ. (ไทย)	สุมังคลวิลาสินี ปาฎิกวรรคอรรถกถา
๑๗	๑	๑	-	ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี มุลพัฒนาสกอรรถกถา
๑๘	๑	๒	-	ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี มุลพัฒนาสกอรรถกถา
๑๙	๑	๓	-	ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี มุลพัฒนาสกอรรถกถา
๒๐	๒	๑	-	ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี มัชฌิมพัฒนาสกอรรถกถา
๒๑	๒	๒	-	ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี มัชฌิมพัฒนาสกอรรถกถา
๒๒	๓	๑	-	ม.อ.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี อูปริพัฒนาสกอรรถกถา
๒๓	๓	๒	-	ม.อ.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี อูปริพัฒนาสกอรรถกถา
๒๔	๑	๑	-	ส.ส.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี สคาถวรรคอรรถกถา
๒๕	๑	๒	-	ส.ส.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี สคาถวรรคอรรถกถา
๒๖	๒	-	-	ส.นิ.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี นิทานวรรคอรรถกถา
๒๗	๓	๑	-	ส.ข.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี ชั้นธวารวรรคอรรถกถา
๒๘	๔	๑	-	ส.สฟา.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี สฟายตนวรรคอรรถกถา
๒๙	๔	๒	-	ส.สฟา.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี สฟายตนวรรคอรรถกถา
๓๐	๕	๑	-	ส.ม.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี มหาวารวรรคอรรถกถา

๔๗ | คู่มือคุณวุฒินิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

๓๑	๕	๒	-	ส.ม.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
๓๒	๑	๑	-	อง.เอกก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	เอกกนิบาตอรรถกถา
๓๓	๑	๒	-	อง.เอกก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	เอกกนิบาตอรรถกถา
				อง.ทุก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	ทุกนิบาตอรรถกถา
๓๔	๑	๓	-	อง.ติก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	ติกนิบาตอรรถกถา
๓๕	๒	-	-	อง.จตุกก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	จตุกกนิบาตอรรถกถา
๓๖	๓	-	-	อง.ปญจก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	ปัญจกนิบาตอรรถกถา
				อง.ฉก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	ฉกนิบาตอรรถกถา
๓๗	๔	-	-	อง.สตตก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	สตตกนิบาตอรรถกถา
				อง.อภุชก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	อภุชกนิบาตอรรถกถา
				อง.นวก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	นวกนิบาตอรรถกถา
๓๘	๕	-	-	อง.ทสก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	ทสกนิบาตอรรถกถา
				อง.เอกาทสก.อ. (ไทย)	มนโรธปุรณี	เอกาทสกนิบาตอรรถกถา
๓๙	๑	-	-	ขุ.ขุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	ขุททกปาฐอรรถกถา
๔๐	๑	๒	๑	ขุ.ขุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	คาถาธรรมบท
๔๑	๑	๒	๒	ขุ.ขุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	คาถาธรรมบท
๔๒	๑	๒	๓	ขุ.ขุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	คาถาธรรมบท
๔๓	๑	๒	๔	ขุ.ขุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	คาถาธรรมบท
๔๔	๑	๓	-	ขุ.อุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	อุทานอรรถกถา
๔๕	๑	๔	-	ขุ.อิติ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	อิติวุตตกอรรถกถา
๔๖	๑	๕	-	ขุ.สุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	สุตตนิบาตอรรถกถา
๔๗	๑	๖	-	ขุ.สุ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	สุตตนิบาตอรรถกถา
๔๘	๒	๑	-	ขุ.วิ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	วิมานวัตถุอรรถกถา
๔๙	๒	๒	-	ขุ.เปต.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	เปตวัตถุอรรถกถา
๕๐	๒	๓	๑	ขุ.เถร.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	เถรคาถาอรรถกถา
๕๑	๒	๓	๒	ขุ.เถร.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	เถรคาถาอรรถกถา
๕๒	๒	๓	๓	ขุ.เถร.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	เถรคาถาอรรถกถา
๕๓	๒	๓	๔	ขุ.เถร.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	เถรคาถาอรรถกถา
๕๔	๒	๔	-	ขุ.เถรี.อ. (ไทย)	ปรมัตถโชติกา	เถรีคาถาอรรถกถา
๕๕	๓	๑	-	ขุ.ชา.อ. (ไทย)		นิบาตชาดกอรรถกถา
๕๖	๓	๒	-	ขุ.ชา.เอกก.อ. (ไทย)		เอกกนิบาตชาดกอรรถกถา
๕๗	๓	๓	-	ขุ.ชา.ทุก.อ. (ไทย)		ทุกนิบาตชาดกอรรถกถา
๕๘	๓	๔	-	ขุ.ชา.ติก.อ. (ไทย)		ติกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ขุ.ชา.จตุกก.อ. (ไทย)		จตุกกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ขุ.ชา.ปญจก.อ. (ไทย)		ปัญจกนิบาตชาดกอรรถกถา
๕๙	๓	๕	-	ขุ.ชา.ฉก.อ. (ไทย)		ฉกนิบาตชาดกอรรถกถา

				ช.ช.ศตตค.อ. (ไทย)	สัตตกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.อ.ภุจก.อ. (ไทย)	อัฐกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.นวก.อ. (ไทย)	นวกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.ทสก.อ. (ไทย)	ทสกนิบาตชาดกอรรถกถา
๖๐	๓	๖	-	ช.ช.เอกาทสก.อ. (ไทย)	เอกาทสกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.ทวาทสก.อ. (ไทย)	ทวาทสกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.เตรสก.อ. (ไทย)	เตรสกนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.ปกิณณก.อ. (ไทย)	ปกิณณกนิบาตชาดกอรรถกถา
๖๑	๓	๗	-	ช.ช.วีสติ.อ. (ไทย)	วีสตินิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.ตีสติ.อ. (ไทย)	ตีสตินิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.จัตตารีส.อ. (ไทย)	จัตตารีสนิบาตชาดกอรรถกถา
๖๒	๔	๑	-	ช.ช.ปญญาส.อ. (ไทย)	ปญญาสนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.สกุจ.อ. (ไทย)	สกุจนิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.ศตตติ.อ. (ไทย)	ศตตตินิบาตชาดกอรรถกถา
				ช.ช.อสีติ.อ. (ไทย)	อสีตินิบาตชาดกอรรถกถา
๖๓	๔	๒	-	ช.ช.ม.อ. (ไทย)	มหานิบาตชาดกอรรถกถา
๖๔	๔	๓	-	ช.ช.ม.อ. (ไทย)	มหานิบาตชาดกอรรถกถา
๖๕	๕	๑	-	ช.ช.ม.อ. (ไทย)	สัทธัมมปัชโชติกา มหานิทเทศอรรถกถา
๖๖	๕	๒	-	ช.ช.ม.อ. (ไทย)	สัทธัมมปัชโชติกา มหานิทเทศอรรถกถา
๖๗	๖	-	-	ช.ช.จ.อ. (ไทย)	สัทธัมมปัชโชติกา จุฬนิทเทศอรรถกถา
๖๘	๗	๑	-	ช.ช.ป.อ. (ไทย)	สัทธัมมปัชโชติกา ปฏิสัมภิตามรรคอรรถกถา
๖๙	๗	๒	-	ช.ช.ป.อ. (ไทย)	สัทธัมมปัชโชติกา ปฏิสัมภิตามรรคอรรถกถา
๗๐	๘	๑	-	ช.ช.อป.อ. (ไทย)	วิสุททชนวิลาสินี อปทานอรรถกถา
๗๑	๘	๒	-	ช.ช.อป.อ. (ไทย)	วิสุททชนวิลาสินี อปทานอรรถกถา
๗๒	๙	-	-	ช.ช.อป.อ. (ไทย)	วิสุททชนวิลาสินี อปทานอรรถกถา
๗๓	๙	๒	-	ช.ช.พทุธ.อ. (ไทย)	มธรรตถวิลาสินี พทุธวัจจสอรรถกถา
๗๔	๙	๓	-	ช.ช.จริยา.อ. (ไทย)	ปรมัตถทีปนี จริยาปิฎกอรรถกถา

อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เล่มที่	เล่ม	ภาค	ตอน	คำย่อ	ชื่ออรรถกถา
๗๕	๑	๑	-	อภิ.สง.อ. (ไทย)	อัฐกนิบาตชาดกอรรถกถา
๗๖	๑	๒	-	อภิ.สง.อ. (ไทย)	อัฐกนิบาตชาดกอรรถกถา
๗๗	๒	๑	-	อภิ.วิ.อ. (ไทย)	สัมโมหวิโนทนีอรรถกถา
๗๘	๒	๑	-	อภิ.วิ.อ. (ไทย)	สัมโมหวิโนทนีอรรถกถา
๗๙	๓	-	-	อภิ.ธ.อ. (ไทย)	ปัญจปกรณ์อรรถกถา

				อภิ.ป.อ. (ไทย)	บุคคลบัญญัติ	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๐	๔	๑	-	อภิ.ก.อ. (ไทย)	กถาวัตถุ	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๑	๔	๒	-	อภิ.ก.อ. (ไทย)	กถาวัตถุ	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๒	๕	๑	๑	อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๓	๕	๑	๒	อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๔	๖	๒	-	อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๕	๗	๑	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๖	๗	๒	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๗	๗	๓	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๘	๗	๔	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๘๙	๗	๕	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๙๐	๗	๖	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา
๙๑	๗	๗	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปฎฐาน	ปัญจปรกรณ์อรรถกถา

ค.คำย่อชื่อคัมภีร์ฎีกา การอ้างอิงคัมภีร์ฎีกาให้ใช้ระบบอักษรย่อ ตามที่ทางบัณฑิตวิทยาลัยกำหนดไว้ โดยระบุชื่อคัมภีร์ตามด้วยเล่ม (ถ้ามี) ชื่อ/หน้า เช่น ที.สี.ฎีกา (บาลี) ๑/๒๗๖/๓๗๓ หมายถึง ทีฆนิกาย ลินตูปปกาสินี สีลกษณชวคฎีกา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๓๗๓ ฉบับมหาจุฬารฎีกา สำหรับคัมภีร์ฎีกานั้น ภาษาบาลีมีครบสมบูรณ์เฉพาะฉบับมหาจุฬารฎีกา และมีฉบับแปลเป็นภาษาไทยที่พิมพ์เผยแพร่อยู่บางคัมภีร์

ฎีกาพระวินัยปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
วชิร.ฎีกา (บาลี)	=วชิรพุทธิฎีกา	(ภาษาบาลี)
สารตถ.ฎีกา (บาลี)	=สารตถทีปนีฎีกา	(ภาษาบาลี)
สารตถ.ฎีกา (ไทย)	=สารตถทีปนีฎีกา	(ภาษาไทย)
วิมตี.ฎีกา (บาลี)	=วิมตีวินิทยฎีกา	(ภาษาบาลี)
กงขา.ฎีกา (บาลี)	=กงขาวิตรณิปุราณฎีกา	(ภาษาบาลี)
กงขา.อภิณวฎีกา (บาลี)	=วินยตถมณชูสา กงขาวิตรณี อภิณวฎีกา	(ภาษาบาลี)
วินย.ฎีกา (บาลี)	=วินยาลงการฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิ.ฎีกา (บาลี)	=วินยวินิจฉยฎีกา	(ภาษาบาลี)
อุตตฺร.ฎีกา (บาลี)	=อุตตฺรวินิจฉยฎีกา	(ภาษาบาลี)
ชุตฺต.ฎีกา (บาลี)	=ชุตฺตสิกขาปุราณฎีกา	(ภาษาบาลี)
ชุตฺต.อภิณวฎีกา (บาลี)	=ชุตฺตสิกขาอภิณวฎีกา	(ภาษาบาลี)
มูล.ฎีกา (บาลี)	=มูลสิกขาฎีกา	(ภาษาบาลี)

ฎีกาพระสุตตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ที.สี.ฎีกา (บาลี)	=ทีฆนิกาย ลีนตลปภาสนี	สีลกขนชวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ที.ม.ฎีกา (บาลี)	=ทีฆนิกาย ลีนตลปภาสนี	มหาวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ที.ปา.ฎีกา (บาลี)	=ทีฆนิกาย ลีนตลปภาสนี	ปาฎีกวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ที.สี.อภิวนฎีกา (บาลี)	=ทีฆนิกาย สาธุวิลาสินี	สีลกขนชวคคอภิวนฎีกา (ภาษาบาลี)
ม.มู.ฎีกา (บาลี)	=มชฌิมนิกาย ลีนตลปภาสนี	มูลปณณาสกฎีกา (ภาษาบาลี)
ม.ม.ฎีกา (บาลี)	=มชฌิมนิกาย ลีนตลปภาสนี	มชฌิมปณณาสกฎีกา (ภาษาบาลี)
ม.อุ.ฎีกา (บาลี)	=มชฌิมนิกาย ลีนตลปภาสนี	อุปริปณณาสกฎีกา (ภาษาบาลี)
ส.ส.ฎีกา (บาลี)	=สัยุตตนิกาย ลีนตลปภาสนี	สคาถวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ส.นิ.ฎีกา (บาลี)	=สัยุตตนิกาย ลีนตลปภาสนี	นิทานวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ส.ข.ฎีกา (บาลี)	=สัยุตตนิกาย ลีนตลปภาสนี	ขนชวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ส.สพ.ฎีกา (บาลี)	=สัยุตตนิกาย ลีนตลปภาสนี	สพายนวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
ส.ม.ฎีกา (บาลี)	=สัยุตตนิกาย ลีนตลปภาสนี	มหาวคคฎีกา (ภาษาบาลี)
อง.เอกก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย เอกกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ทุก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย ทุกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ติก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย ติกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.จตุก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย จตุกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ปณจก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย ปณจกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ฉก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย ฉกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.สตุก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย สตุกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.อฏฐก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย อฏฐกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.นวก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย นวกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย ทสกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.เอกาทสก.ฎีกา (บาลี)	=องคุตตตนิกาย เอกาทสกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
ขุ.ธ.ฎีกา (บาลี)	=ธมมปทมหาฎีกา	(ภาษาบาลี)

ฎีกาพระอภิธรรมปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
อภิ.สง.มูลฎีกา (บาลี)	=อภิธมมปิฎก	ธมมสงคณีมูลฎีกา (ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.มูลฎีกา (บาลี)	=อภิธมมปิฎก	วิภังคมูลฎีกา (ภาษาบาลี)
อภิ.ปณจ.มูลฎีกา (บาลี)	=อภิธมมปิฎก	ปณจปกรณมูลฎีกา (ภาษาบาลี)
อภิ.สง.อนฎีกา (บาลี)	=อภิธมมปิฎก	ธมมสงคณีนอนฎีกา (ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.อนฎีกา (บาลี)	=อภิธมมปิฎก	วิภังคอนฎีกา (ภาษาบาลี)
อภิ.ปณจ.อนฎีกา (บาลี)	=อภิธมมปิฎก	ปณจปกรณอนฎีกา (ภาษาบาลี)

๕๑ | คู่มือดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

ม.ฎีกา (บาลี)	=มณิทีปฎีกา	(ภาษาบาลี)
มธ.ฎีกา (บาลี)	=มธุสสารตถทีปนีฎีกา	(ภาษาบาลี)

ฎีกาปรณวิเสส

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
เนตติฎีกา (บาลี)	=เนตติฎีกา	(ภาษาบาลี)
เนตติวิ. (บาลี)	=เนตติวิภาวินี	(ภาษาบาลี)
มิลินท.ฎีกา (บาลี)	=มธุสสารตถกาสินี มิลินทปถฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิสุทธ.ฎีกา (บาลี)	=ปรหมตถมญชสา วิสุทธิมคคมหาฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิสุทธ.ฎีกา (ไทย)	=ปรหมตถมญชสา วิสุทธิมรรคมหาฎีกา	(ภาษาไทย)
อภิ.วตารฎีกา (บาลี)	=อภิธมมตถวิภาลินี อภิธมมวตารฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิภาวินี. (บาลี)	=อภิธมมตถวิภาวินีฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิภาวินี. (ไทย)	=อภิธมมตถวิภาวินีฎีกา	(ภาษาไทย)

๑.๙.๒ คำอธิบายคำย่อภาษาอังกฤษ

บัญชีคำย่อที่สำคัญเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
chap.	chapter	บทที่	พหูพจน์ใช้ chaps.
	cited by	กล่าวถึงใน	
	cited in	อ้างใน	
	citing	กล่าวจาก	
col.	column	คอลัมน์	พหูพจน์ใช้ cols.
comp.	compiler	ผู้รวบรวม	พหูพจน์ใช้ comps.
ed.	editor	บรรณาธิการ, ผู้จัดพิมพ์	พหูพจน์ใช้ eds.
	edited by	จัดพิมพ์โดย	
et.al.	and other	และคณะ, และคนอื่น ๆ	
etc.	et cetera	และอื่น ๆ อีก	
ibid.	ibidem	เรื่องเดียวกัน ต่างหน้ากัน	
illus.	illustrator	ผู้วาดภาพประกอบ	
illus. by	illustrated by	จัดพิมพ์โดย	
loc.cit.	loco citato	อ้างแล้ว (หมายถึง เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน)	
n.d.	no date	ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ป.
n.p.	no place	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
no. (s)	number(s)	ฉบับที่	

p.	page	หน้า	พหูพจน์ใช้ pp.
par.	paragraph	ย่อหน้า	พหูพจน์ใช้ pars.
pt.	part	ส่วนที่	พหูพจน์ใช้ pts.
	quoted in	อ้างใน	
	quoting	อ้างจาก	
rev.	revised (by)	แก้ไข	ใช้กับฉบับพิมพ์ที่มีการแก้ไข เช่น rev.ed.
sec.	section	ตอนที่	พหูพจน์ใช้ secs.
tr.	translator	ผู้แปล	
tr. by	translated by	แปลโดย	
vol.	volume	เล่มที่	พหูพจน์ใช้ vols.

รูปแบบส่วนนำคุณวุฒิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์
ระดับปริญญาเอก/ปริญญาโท

ปกนอกคุณวุฒิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก/ปริญญาโท*

(๑.๕ นิ้ว/ ๓.๘๑ ซม.)

สีตามา่นั้น
ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/
๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.

(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับชื่อเรื่อง= Before 12 pt.)

ชื่อคุณวุฒิพนธ์/วิทยานิพนธ์ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์, before 12 pt.)

ENGLISH TITLE (bold, 13 pt., line spacing 1.5 lines, before 6 pt.)

ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล
(ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์ พิมพ์ให้อยู่กึ่งกลางระหว่าง English Title กับคำว่าคุณวุฒิพนธ์นี้...)

คุณวุฒิพนธ์/วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรคุณวุฒิปบัณฑิต/มหาบัณฑิต
สาขาวิชา ... ระบุสาขาวิชา...
(เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)

๑๘ พ้อยท์
ตัวธรรมดา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕... ระบุปีการศึกษา
(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)

* ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

ปกในที่ ๑ ภาษาไทย ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก/ปริญญาโท

↕ (๑.๕ นิ้ว/ ๓.๘๑ ซม.)

สีดำนั่น
ขนาด ๑.๒๕X๑.๒๕ นิ้ว/
๓.๑๗X๓.๑๗ ซม.

(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับชื่อเรื่อง= Before 12 pt.)

ชื่อดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์)

ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล
(ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์ พิมพ์ให้อยู่กึ่งกลางระหว่างชื่อเรื่องกับคำว่าดุษฎีนิพนธ์นี้ ...)

ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต/มหาบัณฑิต
สาขาวิชา... ระบุสาขาวิชา ...
(เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕...ระบุปีการศึกษา
(เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

๑๘ พ้อยท์
ตัวธรรมดา

↕ (๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)

ปกในที่ ๒ ภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโท^๓

 (๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)	สีดำนั่น ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/ ๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.	
(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับชื่อเรื่อง= Before 12 pt.)		
English Title (ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรนำเท่านั้น ขนาด 16pt, Bold, Times New Roman, line spacing=1.5lines)		
Name-Buddhist Name (Surname) / Name-Surname (ตัวหนา, 14pt. พิมพ์ให้อยู่กึ่งกลางระหว่างชื่อเรื่องกับคำว่า A Thesis ...)		
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Arts (...Field...) (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter) Graduate School Mahachulalongkornrajavidyalaya University C.E. 20... Academic Year (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)		14pt, Regular, Times New Roman, line spacing=1.5 lines
(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)		
(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)		

^๓ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

ปกนอก สารนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก^๔

(๑.๕ นิ้ว/ ๓.๘๑ ซม.)

สี่ตำแหน่ง
ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/
๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.

(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับชื่อเรื่อง= Before 12 pt.)

ชื่อสารนิพนธ์ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์, before 12 pt.)

ENGLISH TITLE (bold, 13 pt., line spacing 1.5 lines, before 6 pt.)

ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล
(ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์ พิมพ์ให้อยู่กึ่งกลางระหว่าง English Title กับคำว่าสารนิพนธ์นี้ ...)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัตินี้

รายวิชา... ระบุรายวิชา...

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา... ระบุสาขาวิชา...

(เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕... ระบุปีการศึกษา

(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)

๑๘ พ้อยท์
ตัวธรรมดา

^๔ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

ปกในที่ ๑ ภาษาไทย สารนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก

 (๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)	สี่คำเท่านั้น ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/ ๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.	
(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับชื่อเรื่อง= Before 12 pt.)		
ชื่อสารนิพนธ์ภาษาไทย (ตัวหนา, ๒๐ พ้อยท์, before 12 pt.)		
 ชื่อ-ฉายา (นามสกุล)/ชื่อ-นามสกุล (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์ พิมพ์ให้อยู่กึ่งกลางระหว่างชื่อเรื่องกับคำว่าสารนิพนธ์นี้ ...)		
 สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ รายวิชา.....ระบุรายวิชา..... ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา... ระบุสาขาวิชา ... (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕...ระบุปีการศึกษา (เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter) (ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)		๑๘ พ้อยท์ ตัว ธรรมดา
(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)		

ปกในที่ ๒ ภาษาอังกฤษ สารนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก^๕

↕ (๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)

สีดาเท่านั้น
ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/
๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.

(เว้นระยะห่างระหว่างตราสถาบันกับชื่อเรื่อง= Before 12 pt.)

English Title
(ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรนำเท่านั้น ขนาด 16pt, Bold, Times New Roman, line spacing=1.5 lines)

Name-Buddhist Name (Surname) / Name-Surname
(ตัวหนา, 14pt. พิมพ์ให้อยู่กึ่งกลางระหว่างชื่อเรื่องกับคำว่า A Thematic ...)

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of Qualifying
Examination Related to the Subject of .....
Degree of Doctor of Philosophy
(.....Field .....)
(เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University)
C.E. 20... Academic Year
(เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑ บรรทัด หรือ ๑ Enter)
(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

14pt,
Regular,
Times New
Roman, line
spacing=1.5
lines

↕ (๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)

^๕ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

รูปแบบ หน้านอมนัติ คุชฎีนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก/ปริญญาโท

<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>หน้านอมนัติใช้อักษรขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ ทั้งหน้า</p> </div>	 <p style="margin-top: -20px;">↑ (๑.๕ นิ้ว/ ๓.๘๑ ซม.)</p>	<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>สีดําเท่านั้น ขนาด ๑.๒๕x๑.๒๕ นิ้ว/ ๓.๑๗x๓.๑๗ ซม.</p> </div>
<p>บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับ คุชฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์เรื่อง “..... (ชื่อเรื่อง พิมพ์ตัวธรรมดา ขนาด ๑๖ พ้อยท์) .....” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร มหาบัณฑิต/คุชฎีบัณฑิต สาขาวิชา... ระบุชื่อสาขาวิชา.....</p>		
<p>..... (พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร, ดร.) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย</p>		
<p>คณะกรรมการตรวจสอบคุชฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์</p>	<p>.....ประธานกรรมการ (ประธานกรรมการตรวจสอบ) .....กรรมการ (กรรมการตรวจสอบ/ภายนอก) .....กรรมการ (กรรมการตรวจสอบ) .....กรรมการ (ประธานกรรมการควบคุม) .....กรรมการ (กรรมการควบคุมร่วม)</p>	
<p>คณะกรรมการควบคุมคุชฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์</p>	<p>พิมพ์ชื่อประธานควบคุม ประธานกรรมการ พิมพ์ชื่อกรรมการควบคุมร่วม กรรมการ</p>	
<p>ชื่อผู้วิจัย</p> <div style="border: 1px dashed black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> <p>ตัวอย่าง (พระมหาสถิต มงคลโล), (พระครูมงคลวรนาถ), (พระศรีปริยัติธาดา), (นายรักเรียน เพียรศึกษา)</p> </div>	<p>..... (พิมพ์ยศ-ชื่อเต็มผู้วิจัย-ไม่ต้องใส่ ชื่อฉายา) ↑ (๑ นิ้ว/ ๒.๕๔ ซม.)</p>	

รูปแบบหน้าอนุมัติ สารนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก

<p>หน้าอนุมัติใช้อักษร ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติทั้งหน้า</p>	<p>(๑.๕ นิ้ว/ ๓.๘๑ ซม.)</p> 	<p>สีดำเท่านั้น ขนาด ๑.๒๕X๑.๒๕ นิ้ว/ ๓.๑๗X๓.๑๗ ซม.</p>
<p>บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์เรื่อง “... พิมพ์ชื่อเรื่อง...” เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติรายวิชา... ระบุรายวิชา... ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา... ระบุชื่อสาขาวิชา...</p>		
<p>คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์</p>	<p>..... (พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร, ดร.) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย</p>	<p>.....ประธานกรรมการ (ประธานกรรมการตรวจสอบ)</p>
<p>อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์</p>	<p>พิมพ์ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา</p>	<p>.....กรรมการ (กรรมการตรวจสอบ/ภายนอก)</p>
<p>ชื่อผู้วิจัย</p>	<p>..... (พิมพ์ชื่อเต็มผู้วิจัย)</p>	<p>.....กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์)</p>
<p>(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)</p>		

รูปแบบ บทคัดย่อ ภาษาไทย คุชฌ์นิพนธ์ ระดับปริญญาเอก

หัวข้อหลัก ใช้อักษรขนาด
๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา

(๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)

- ชื่อคุชฌ์นิพนธ์ : ..... (ชื่อเรื่อง ขนาด ๑๖ พ้อยท์ ตัวปกติ) .....
- ผู้วิจัย : ..... (ชื่อผู้วิจัย ขนาด ๑๖ พ้อยท์ ตัวปกติ) .....
- ปริญญา : พุทธศาสตรคุชฌ์บัณฑิต (... ระบุสาขาวิชา...)
- คณะกรรมการควบคุมคุชฌ์นิพนธ์
: พิมพ์ชื่อประธานควบคุม, ชื่อย่อปริญญาที่จบการศึกษา (สาขาวิชา)
: พิมพ์ชื่อกรรมการร่วม, ชื่อย่อปริญญาที่จบการศึกษา (สาขาวิชา)
- วันสำเร็จการศึกษา : ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ตัวอย่างการลงวันที่คณบดีลงนาม)

บทคัดย่อ (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์, before 12pt, จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ)

พิมพ์อักษรตัวแรก โดยเว้นระยะ กำหนดเยื้องซ้ายที่ ๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม. ....
..... (๑๖ พ้อยท์, before 6pt) .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)

รูปแบบ บทคัดย่อ ภาษาไทย วิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโท

หัวข้อหลัก ใช้อักษรขนาด ๑๖
พ้อยท์, ตัวหนา

(๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)

- ชื่อวิทยานิพนธ์ : ..... (ขนาด ๑๖ พ้อยท์ ตัวปกติ) .....
- ผู้วิจัย : ..... (ขนาด ๑๖ พ้อยท์ ตัวปกติ) .....
- ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (...ระบุสาขาวิชา...)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
: พิมพ์ชื่อประธานควบคุม, ชื่อย่อปริญญาที่จบการศึกษา (สาขาวิชา)
: พิมพ์ชื่อกรรมการร่วม, ชื่อย่อปริญญาที่จบการศึกษา (สาขาวิชา)
- วันสำเร็จการศึกษา : ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ตัวอย่างการลงวันที่คณบดีลงนาม)

บทคัดย่อ (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์, before 12pt, จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ)

พิมพ์อักษรตัวแรก โดยเว้นระยะ กำหนดเยื้องซ้ายที่ ๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม. ....

..... (๑๖ พ้อยท์, before 6pt) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)

รูปแบบ บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ ดุษฎีนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก^๖

หัวข้อหลัก ใช้อักษร Times New Roman ขนาด ๑๒ พ้อยท์, ตัวหนา	↑ (๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.) ↓
Dissertation Title	: ... (Times New Roman ขนาด ๑๒ พ้อยท์, ตัวปกติ, ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรนำเท่านั้น) ...
Researcher	: ..... (ชื่อผู้วิจัย ขนาด ๑๒ พ้อยท์ ตัวปกติ) .....
Degree	: Doctor of Philosophy (...field .....
Dissertation Supervisory Committee	
	: Advisor, Educational background (field)
	: Co-Advisor, Educational background (field)
Date of Graduation	: August 21, 2018 (The date signed by dean)
Abstract (ตัวหนา, ๑๔ พ้อยท์, before 12pt)	
พิมพ์อักษรตัวแรก โดยเว้นระยะกำหนดเยื้องซ้ายที่ ๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม. (Times New Roman ขนาด ๑๒ พ้อยท์ before 6pt สำหรับภาษาอังกฤษ โดยเว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด = 1.5 lines).....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
↑ (๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.) ↓	

^๖ ตัวอย่างภาษาอังกฤษ จะแสดงเฉพาะ font Times New Roman กรณีใช้ font TH Sarabun PSK ให้เทียบเคียงขนาดอักษร โดยศึกษารายละเอียดในบทที่ ๓ (หน้า ๘๗) และภาคผนวก ข. (หน้า ๑๓๔)

รูปแบบ บทคัดย่อภาษาไทย สารนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก

↑
๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.
↓

ชื่อสารนิพนธ์ : .....(ชื่อเรื่อง ขนาด ๑๖ พ้อยท์ ตัวปกติ).....

ผู้วิจัย : ..... (ชื่อผู้วิจัยขนาด ๑๖ พ้อยท์ ตัวปกติ) .....

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (...ระบุสาขาวิชา .....)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : พิมพ์ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา, ชื่อย่อปริญญาที่จบการศึกษา (สาขาวิชา)

วันเสร็จสมบูรณ์ : ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ตัวอย่างการลงวันที่คณบดีลงนาม)

บทคัดย่อ (ตัวหนา, ๑๘ พ้อยท์, before 12pt, จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ)

พิมพ์อักษรตัวแรก โดยเว้นระยะ กำหนดเยื้องซ้ายที่ ๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม. ....

..... (๑๖ พ้อยท์, before 6pt) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

↑
(๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.)
↓

ตัวอย่าง บทคัดย่อ ภาษาไทย ดุษฎีนิพนธ์ ระดับปริญญาเอก

- ชื่อดุษฎีนิพนธ์ : แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาศึกษาภาษาบาลี
ของสำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร
- ผู้วิจัย : นายรักเรียน เพียรศึกษา
- ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์
- : พระราชปรียัติโกวิ (สมจินต์ สมมาปญโญ), ศ. ดร., ป.ธ. ๙,
ศษ.บ. (มัธยมศึกษา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา),
Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)
  - : พระมหาสมบูรณ วฑฒิกโร, ดร., ป.ธ. ๗, พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ),
ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
  - : ผศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร, ป.ธ. ๗, พธ.บ. (ศาสนา),
ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
- วันสำเร็จการศึกษา : ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) .....
๒) ..... ๓) .....
ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิง..... (กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ให้แยกเนื้อหา โดยขึ้นย่อ
หน้าใหม่) .....

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า .....

.....
.....
.....
.....
.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ .....

.....
.....
.....
.....

ดวอยงบ บทคดยอ ภษองกฤษ ดุขฎนินพนร ระดบปรินฎนยเอก

Dissertation Title : Development Guidelines on Instructional Model of the Pali-Language Educational Institute in the Capital

Researcher : Mr. Rakrian Piansuksa

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Phra Rajapariyatkaṇvī (Somjīn Saṃmāpaṇṇo), Prof. Dr., Pali IX, B.Ed. (Secondary Education), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

: Phramaha Somboon Vuddhikaro, Dr., Pali VII, B.A. (English), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

: Asst. Prof. Dr. Prapan Supasorn, Pali VII, B.A. (Religion), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : October 30, 2017

Abstract

X ..... (Objective).....
..... (Research Methodology).....
.....

X/x (Materials & Methods กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณให้แยกเนื้อหาส่วน Research Methodology มาไว้ย่อหน้าที่ 2).
.....

Xx... (Results) .....
.....

Xxx... (Conclusions/Recommendations) .....
.....

รูปแบบ สารบัญ [เชิงคุณภาพ/เอกสาร]

สารบัญ (๒๐ พ้อยท์, ตัวหนา)

เรื่อง (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 12 pt.)	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	-
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	-
กิตติกรรมประกาศ	-
สารบัญ	-
สารบัญตาราง	-
สารบัญภาพ (ถ้ามี)	-
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	-
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะระหว่างบรรทัด before 6 pt. </div>	
บทที่ ๑ บทนำ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะห่าง =before 12 pt.)	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ </div>
๑.๒ คำถามวิจัย	
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	
๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย	
๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	
บทที่ ๒ (ชื่อบทสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑) (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะห่าง =before 12 pt.)	
๒.๑	(๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ).....
๒.๒	(๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ).....
บทที่ ๓ (ชื่อบทสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒) (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะห่าง =before 12 pt.)	
๓.๑	(๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ).....
๓.๒	(๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ).....
บทที่ ๔ (ชื่อบทสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓) (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะห่าง =before 12 pt.)	
๔.๑	(๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ).....
๔.๒	(๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ).....

บทที่ ๕   สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะห่าง =before 12 pt.)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย

(๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะห่าง =before 6 pt.)

รูปแบบ สารบัญ [เชิงคุณภาพ/ภาคสนาม]

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	-
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	-
กิตติกรรมประกาศ	-
สารบัญ	-
สารบัญตาราง	-
สารบัญภาพ (ถ้ามี)	-
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	-
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะระหว่างบรรทัด before 6 pt. </div>	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
๑.๒ คำถามวิจัย	
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ </div>	
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑.๑ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง...ที่จะศึกษาในพระพุทธศาสนา	
๒.๑.๒ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง.....ที่จะศึกษา	
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	
๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)	
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (การสร้างแบบสัมภาษณ์ แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประเด็นการสนทนากลุ่ม และการหาคคุณภาพเครื่องมือ)	

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานภาคสนาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

๔.๓ องค์กรความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ หรือแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ง ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม/การสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม

ประวัติผู้วิจัย

รูปแบบ สารบัญ [เชิงปริมาณ]

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	-
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	-
กิตติกรรมประกาศ	-
สารบัญ	-
สารบัญตาราง	-
สารบัญภาพ (ถ้ามี)	-
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	-
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะระหว่างบรรทัด before 6 pt. </div>	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
๑.๒ คำถามวิจัย	
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย/นิยามเชิงปฏิบัติการ	
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ </div>	
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑.๑ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง...ที่จะศึกษาในพระพุทธศาสนา	
๒.๑.๒ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง.....ที่จะศึกษา	
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (การสร้างแบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบประเมิน และการหาคุณภาพเครื่องมือ)	

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบสอบถาม/แบบทดสอบ/แบบประเมิน

ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่า IOC หรือผลการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะส่วนที่สำคัญ

ประวัติผู้วิจัย

รูปแบบ สารบัญ [แบบผสมวิธี]

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	-
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	-
กิตติกรรมประกาศ	-
สารบัญ	-
สารบัญตาราง (ถ้ามี)	-
สารบัญภาพ (ถ้ามี)	-
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	-
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา เว้นระยะระหว่างบรรทัด before 6 pt. </div>	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
๑.๒ คำถามวิจัย	
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย/นิยามเชิงปฏิบัติการ	
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> ขนาด ๑๖ พ้อยท์, ตัวปกติ </div>	
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑.๑ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง...ที่จะศึกษาในพระพุทธศาสนา	
๒.๑.๒ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง.....ที่จะศึกษา	
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	
๓.๒ ระยะที่ ๑ การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ	
๓.๒.๑ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	

- ๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๓ ระยะที่ ๒ การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ
  - ๓.๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - ๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - ๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

- ๕.๑ สรุปผลการวิจัย
- ๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย
- ๕.๓ ข้อเสนอแนะ
  - ๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
  - ๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
  - ๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- ภาคผนวก ง ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม/การสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม
- ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC หรือผลการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะส่วนที่สำคัญ

ประวัติผู้วิจัย

รูปแบบคำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

การอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ ให้ใช้อักษรย่อบอกชื่อคัมภีร์เป็นระบบเดียวกันหมดตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด (ดูรายละเอียดวิธีการใช้สัญลักษณ์และคำย่อ หน้า ๓๖-๕๑) แต่ให้ระบุแยกประเภทว่าเป็นพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ปกรณวิเสส อรรถกถา และฎีกา ตามตัวอย่าง ดังนี้

(๑.๕ นิ้ว / ๓.๘๑ ซม.)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ (๒๐ พ้อยท์, ตัวหนา)

อักษรย่อในคุณนิตินพนธ์/วิทยานิตินพนธ์/สารนิตินพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎก ภาษาบาลี/พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ..... ส่วนคัมภีร์ อรรถกถาบาลี/ภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/มหามกุฏราชวิทยาลัย

การอ้างอิงพระไตรปิฎก จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สิลกขณธวคคปาลี ภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐, ทีฆนิกาย สิลขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

ส่วนคัมภีร์อรรถกถา จะระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี)/หน้า เช่น ที.สี.อ. (บาลี) ๑/๒๗๖/๒๔๐ หมายถึง ทีฆนิกาย สุมงคฺลวิสาสินี สิลกขณธวคคอฏฺฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๒๔๐ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามลำดับดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 6pt)

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 6pt)

พระวินัยปิฎก/พระสุตตันตปิฎก/พระอภิธรรมปิฎก (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 6pt)

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ที.สี. (บาลี)	= ทีฆนิกาย สิลกขณธวคคปาลี	ภาษาบาลี
ที.สี. (ไทย)	= ทีฆนิกาย สิลขันธวรรค	ภาษาไทย

ข. คำย่อชื่อคัมภีร์ปกรณวิเสส (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 6pt)

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
มิลินท (บาลี)	= มิลินทปญฺหปกรณ	ภาษาบาลี

ค. คำย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถา (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 6pt)

อรรถกถาพระวินัยปิฎก/พระสุตตันตปิฎก/พระอภิธรรมปิฎก

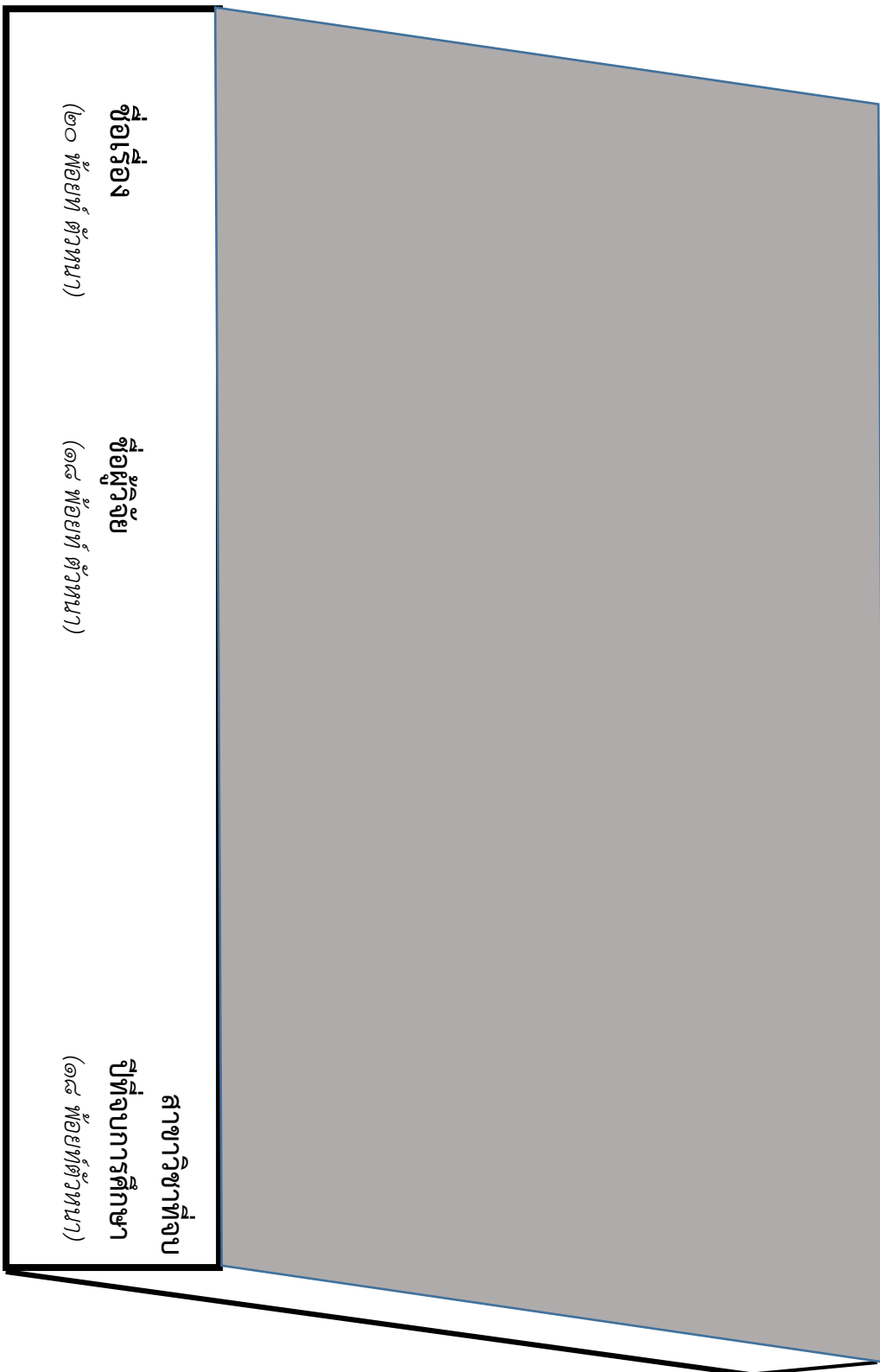
คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ที.สี.อ. (บาลี)	= ทีฆนิกาย สุมงคฺลวิสาสินี สิลกขณธวคคอฏฺฐกถา	ภาษาบาลี

๒. คำอธิบายคำย่อในภาษาอังกฤษ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา, before 6pt)

บัญชีคำย่อที่สำคัญเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
chap.	chapter	บทที่	พหูพจน์ใช้ chaps.

ตัวอย่างส้นปก

ส่วนที่ ๒: ส่วนเนื้อเรื่อง

ส่วนเนื้อความแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ บทนำ ตัวเรื่อง ข้อเสนอ และ/หรือข้อเสนอแนะ

๒.๑ บทนำ (Introduction) กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย/นิยามเชิงปฏิบัติการ การสำรวจการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือทฤษฎีและแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการวิจัย วิธีที่จะดำเนินการวิจัยโดยย่อ กรอบแนวคิดในการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๒.๒ ตัวเรื่อง (Chapters) เนื้อหาของตัวเรื่องคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ จะแบ่งเป็นกี่บทก็ได้ตามความจำเป็น โดยมากจะไม่เกิน ๕ บทและบทต่าง ๆ ของตัวเรื่อง จะแตกต่างกันไปตามลักษณะของเนื้อหาและแบบแผนการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการเสนอผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ผู้เขียนคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ อาจบรรยายวิธีการที่ใช้ในการจัดทำ โดยละเอียดว่ามีขั้นตอนในการทำอะไรบ้าง แต่ขั้นตอนจะใช้เอกสารข้อมูลหรือเครื่องมืออะไร และสิ่งเหล่านั้นจะได้มาโดยวิธีใด

ในบางสาขาวิชา ผู้เขียนคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ อาจบรรยายเนื้อหา อันเป็นสาระสำคัญของงาน เช่น ประวัติความเป็นมา การวิเคราะห์ข้อปัญหา เมื่อได้ดำเนินการตามวิธีการที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว จะเป็นการเสนอผลการศึกษา การค้นคว้า วิจัย ซึ่งควรจะให้สอดคล้องกับ ลักษณะและวิธีการวิจัย

รายละเอียดอื่น ๆ ของตัวเรื่องให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการควบคุมคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และควรดำเนินตามแบบแผนของวิธีการวิจัย อันเป็นที่ยอมรับในแต่ละสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ข้อเสนอหรือข้อเสนอแนะ (Conclusion or Suggestion) จัดเป็นตอนที่สรุปเรื่องราวในคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ ๆ ของงานทั้งหมด และควรระบุผลงานสำคัญที่ได้ค้นพบในการศึกษาวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะการวิจัย ในขั้นต่อไป ตลอดจนประโยชน์อันจะพึงได้จากการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยนั้น นิยมสรุปข้อเสนอแนะเป็น ๓ ด้าน คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ส่วนที่ ๓: ส่วนท้าย

๓.๑ ส่วนอ้างอิง/บรรณานุกรม (Bibliography)

ส่วนอ้างอิง คือ ส่วนของหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ที่ใช้สำหรับการค้นคว้าอ้างอิง ประกอบในการเขียนคุณนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ซึ่งในแต่ละเรื่องจำเป็นต้องมีหนังสือ เอกสารอ้างอิง

ส่วนอ้างอิง คือ ส่วนที่ต่อจากส่วนเนื้อเรื่อง โดยจะต้องมีหน้าบอกตอนซึ่งบรรจุข้อความ บรรณานุกรม หรือ “Bibliography” อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษตอนบน ขึ้นหน้าใหม่และอยู่ก่อนหน้า ภาคผนวก

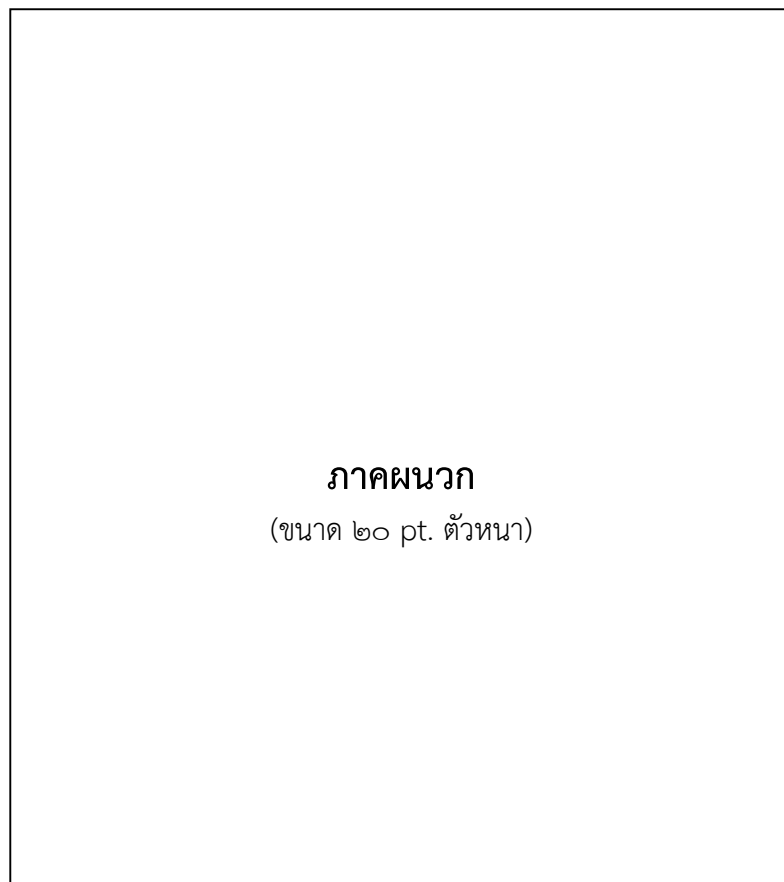
๓.๒ ภาคผนวก (Appendix)

ภาคผนวก เป็นส่วนที่เพิ่มเติม เพื่อช่วยเสริมความเข้าใจในเนื้อหาสาระของ ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ให้ดีขึ้น หรือเพิ่มความสมบูรณ์ของงานนั้น ๆ เช่น อภิธานศัพท์ (Glossary) หรือรายละเอียดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

ส่วนภาคผนวกนี้จะอยู่ต่อจากส่วนอ้างอิง โดยจะต้องมีหน้าบอกตอนซึ่งบรรจุข้อความ “ภาคผนวก” หรือ “Appendix” อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ และภาคผนวกนี้อาจจะมีมากกว่า ๑ ภาค ก็ได้ กรณีที่มีมากกว่า ๑ ภาค ให้ใช้เป็นภาคผนวก ก, ภาคผนวก ข, ภาคผนวก ค แต่ละภาคผนวกให้ ขึ้นหน้าใหม่

ตัวอย่าง รูปแบบภาคผนวก^๔

หน้าบอกตอนภาคผนวก

^๔ หน้าบอกตอนภาคผนวกนี้ ไม่ต้องลงเลขหน้า แต่ให้นับหน้ารวมด้วย

ตัวอย่าง รูปแบบภาคผนวกที่มีมากกว่า ๑ ภาคผนวก^{๑๐}

(จัดรูปแบบก้นหน้าปกตีเช่นเดียวกับการพิมพ์เนื้อหา) ๒๓๔

↓

ภาคผนวก ก
(ขนาด ๑๘ pt, ตัวหนา, จัดกลางหน้ากระดาษ)
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
(ขนาด ๑๖, ตัวหนา, before 6)

๑. ....

๒. ....

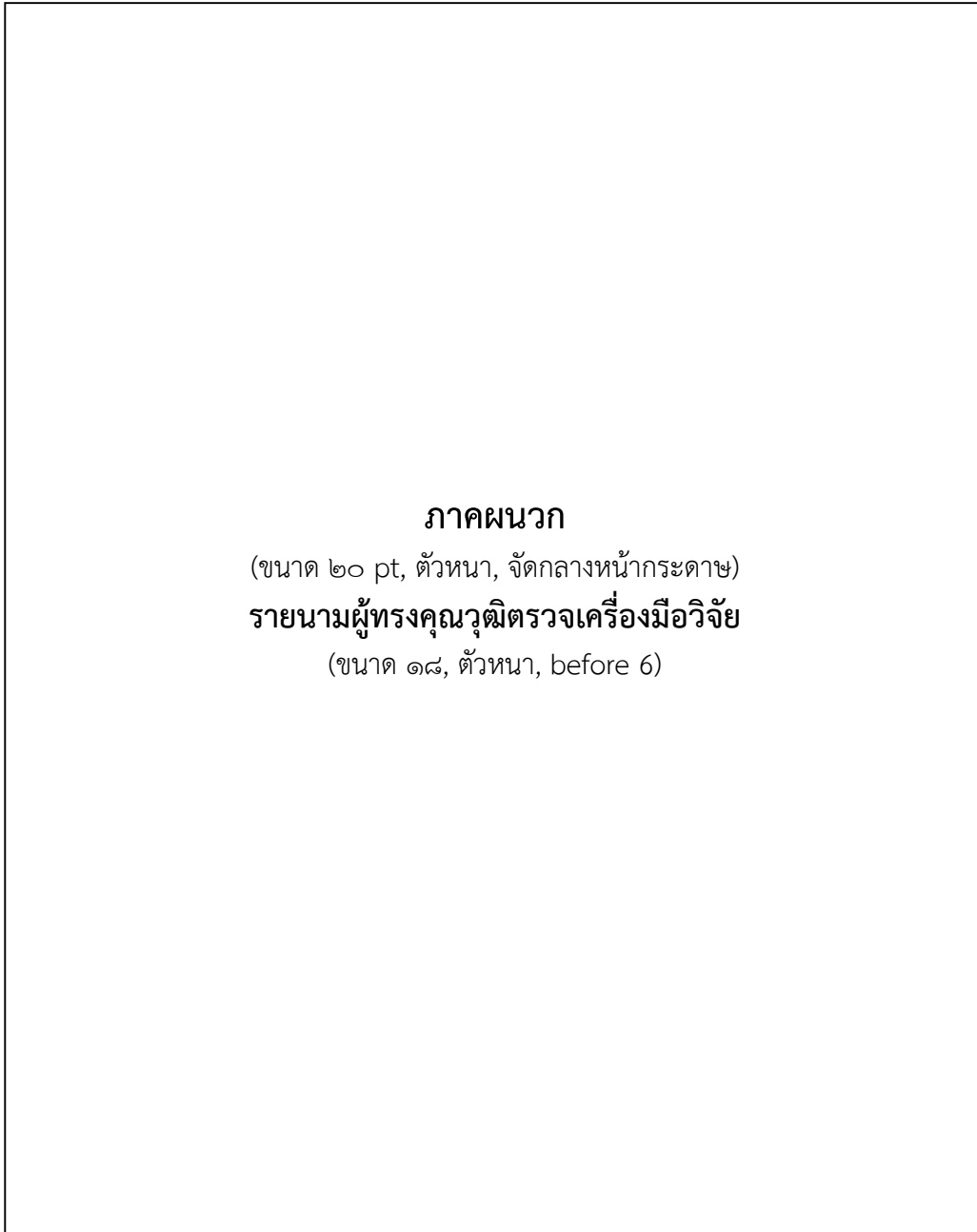
๓. ....

๔. ....

๕. ....

^{๑๐} กรณีมีมากกว่า ๑ ภาคผนวก ให้แยกภาคผนวกเป็น ภาคผนวก ก, ภาคผนวก ข ... โดยขึ้นหน้าใหม่ และลงเลขหน้าตามปกติ

ตัวอย่าง รูปแบบภาคผนวกที่มีภาคผนวกเดียว^{๑๑} (ส่วนบอกภาคตอน)

^{๑๑} กรณีมีภาคผนวกเดียว ให้พิมพ์หน้าบอกตอนและพิมพ์รายการที่ต้องการทำภาคผนวกไว้หน้าเดียวกัน โดยไม่ต้องขึ้นหน้าใหม่ และไม่ลงเลขหน้า ส่วนรายละเอียดข้อมูลที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติมในรายการดังกล่าว ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ไม่รวมอยู่ในงานวิจัย เช่น หนังสือขอสัมภาษณ์ หรือภาพถ่ายประกอบการออกภาคสนาม เป็นต้น ให้พิมพ์หน้าถัดไปและลงเลขหน้าปกติ

ตัวอย่าง รูปแบบภาคผนวกที่มีภาคผนวกเดียว (ส่วนแสดงรายละเอียด)

(จัดรูปแบบก้นหน้าเช่นเดียวกับการพิมพ์เนื้อหา)

๒๓๔

↓

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
(ขนาด ๑๖, ตัวหนา, before 6)

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

๓.๓ ประวัติผู้วิจัย (Biography)

ประวัติผู้วิจัย ให้เขียนประวัติการศึกษาของตนไว้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ฉายา นามสกุล พร้อมคำนำหน้าชื่อ ถ้ามีสมณศักดิ์ ก็ให้เขียนสมณศักดิ์พร้อมใส่ชื่อและฉายา ไว้หลังสมณศักดิ์ด้วย พร้อม วัน เดือน ปี เกิด ภูมิลำเนาที่เกิด วุฒิการศึกษาอื่น ๆ ตั้งแต่ชั้นปริญญาบัณฑิต หรือเทียบเท่าขึ้นไป สถานศึกษาและปีสำเร็จการศึกษา รวมทั้งประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ รางวัลหรือทุนการศึกษาเฉพาะที่สำคัญ ตำแหน่ง ปีการศึกษาที่เข้าศึกษา ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และที่อยู่ปัจจุบัน โดยเขียนให้อยู่ในหน้าเดียวกันและความยาวไม่ควรเกิน ๑ หน้า

บทที่ ๓

การจัดพิมพ์คุณวุฒิวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

เมื่อนิสิตได้เขียนคุณวุฒิวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑-๒ สำเร็จเรียบร้อยและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ให้จัดพิมพ์คุณวุฒิวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ตามข้อกำหนดต่อไปนี้

๓.๑ กระดาษสำหรับใช้พิมพ์

ให้ใช้กระดาษปอนด์ไม่มีบรรทัด ขนาด เอ ๔ หนา ๘๐ แกรม โดยพิมพ์ลงบนกระดาษนี้เพียงหน้าเดียว

๓.๒ ตัวอักษร (Fonts)

ต้นฉบับคุณวุฒิวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ให้พิมพ์จากคอมพิวเตอร์ และใช้ตัวพิมพ์แบบเดียวกันทั้งเล่ม โดยภาษาไทยใช้ **แบบอักษร TH SarabunPSK** ภาษาอังกฤษใช้ **Times New Roman** หรือ **TH SarabunPSK**

บทที่และชื่อบท: ภาษาไทยใช้ ตัวหนา ขนาด ๒๐ พ้อยท์ ส่วนภาษาอังกฤษใช้แบบอักษร **Times New Roman** ตัวหนา ขนาด ๑๖ พ้อยท์ หรือแบบอักษร **TH SarabunPSK** ตัวหนาขนาด ๒๐ พ้อยท์

หัวข้อสำคัญขีดขอบซ้าย: ภาษาไทยใช้ตัวหนา ขนาด ๑๘ พ้อยท์ ภาษาอังกฤษใช้แบบอักษร **Times New Roman** ตัวหนาขนาด ๑๔ พ้อยท์ หรือแบบอักษร **TH SarabunPSK** ตัวหนาขนาด ๑๘ พ้อยท์

หัวข้อย่อย: ภาษาไทยใช้ตัวหนา ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (เท่ากับเนื้อหาที่จัดพิมพ์) ภาษาอังกฤษใช้แบบอักษร **Times New Roman** ตัวหนาขนาด ๑๒ พ้อยท์ หรือแบบอักษร **TH SarabunPSK** ตัวหนาขนาด ๑๖ พ้อยท์

เนื้อหา: ภาษาไทย ใช้แบบอักษร **TH SarabunPSK** ขนาด ๑๖ พ้อยท์ เพียงแบบเดียว ส่วนภาษาอังกฤษใช้ แบบอักษร **Times New Roman** ขนาด ๑๒ พ้อยท์ หรือแบบอักษร **TH SarabunPSK** ขนาด ๑๖ พ้อยท์

เชิงอรรถและเลขหน้า: ภาษาไทยใช้ขนาด ๑๔ พ้อยท์ ภาษาอังกฤษใช้ แบบอักษร **Times New Roman** ขนาด ๑๑ พ้อยท์ หรือแบบอักษร **TH SarabunPSK** ขนาด ๑๔ พ้อยท์

ยกเว้นกรณีตัวพิมพ์ในภาพประกอบ ตาราง และแผนภูมิ อาจใช้ตัวพิมพ์ที่เล็กลงหรือย่อส่วนเพื่อให้อยู่ในกรอบของการวางรูปกระดาษที่กำหนด

หมายเหตุ: กรณีดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ ใช้แบบอักษร **Times New Roman** ให้ลดขนาดตัวอักษรลงสองระดับจากที่กำหนด เช่น กำหนด ๑๖ พ้อยท์ ให้ลดเป็น ๑๒ พ้อยท์ ฯลฯ กรณีใช้เป็น **CAPITAL LETTER** (เช่น ปกนอก อักษรตัวใหญ่ทั้งหมด) ลดลง ๒.๕ ระดับ เช่น กำหนด ๑๘ พ้อยท์ ให้ลดเป็น ๑๓ พ้อยท์ และเพิ่มระยะห่างระหว่างบรรทัดจาก ๑ เท่า (**single**) เป็น ๑.๕ เท่า (**1.5 lines**)

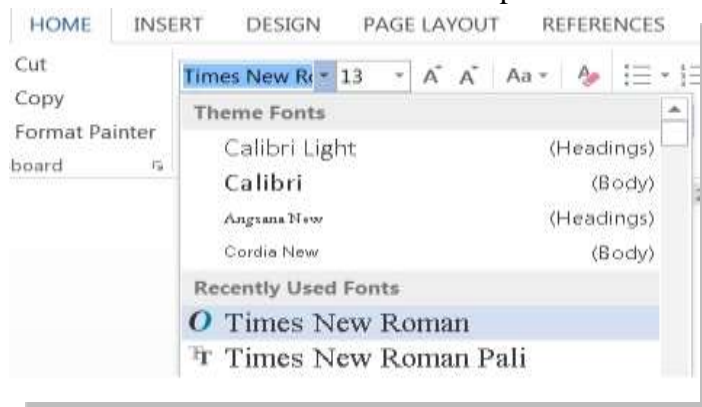
ตัวอย่างชื่อดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ภาษาอังกฤษ ปกนอก กำหนดให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาด ๑๓ พ้อยท์ และต้องเป็น **CAPITAL LETTER** (อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด) และเว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด เป็น ๑.๕ เท่า ดังนี้

ตัวอย่างปกนอก ใช้แบบอักษร **Times New Roman** ขนาด 13pt. ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด
ระยะห่างระหว่างบรรทัด 1.5 lines

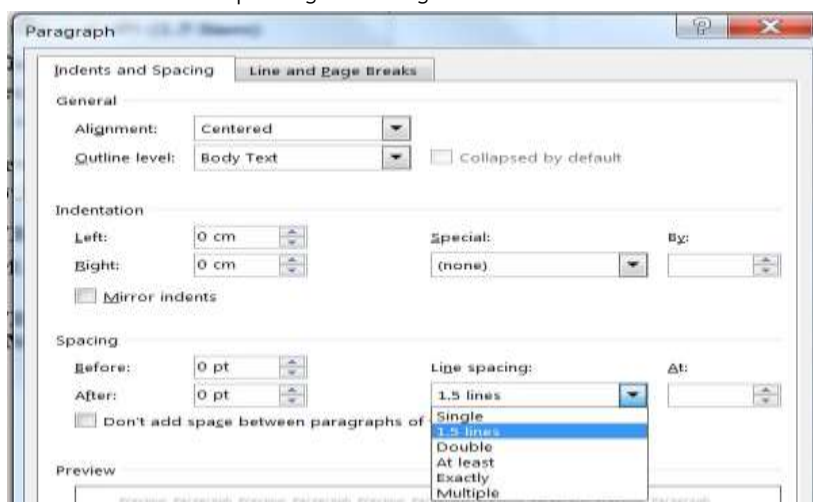
**AN ANALYTICAL STUDY BASED ON THE CONCEPT OF CITTA
IN EARLY BUDDHISM (1.5 lines) ✓**

**AN ANALYTICAL STUDY BASED ON THE CONCEPT OF CITTA
IN EARLY BUDDHISM (single) ✗**

ตัวอย่าง การปรับขนาด font Times New Roman ขนาด 13pt.

ตัวอย่าง การปรับขนาด line spacing จาก single เป็น 1.5 lines

๓.๓ การวางรูปหน้ากระดาษและการขึ้นบรรทัดใหม่

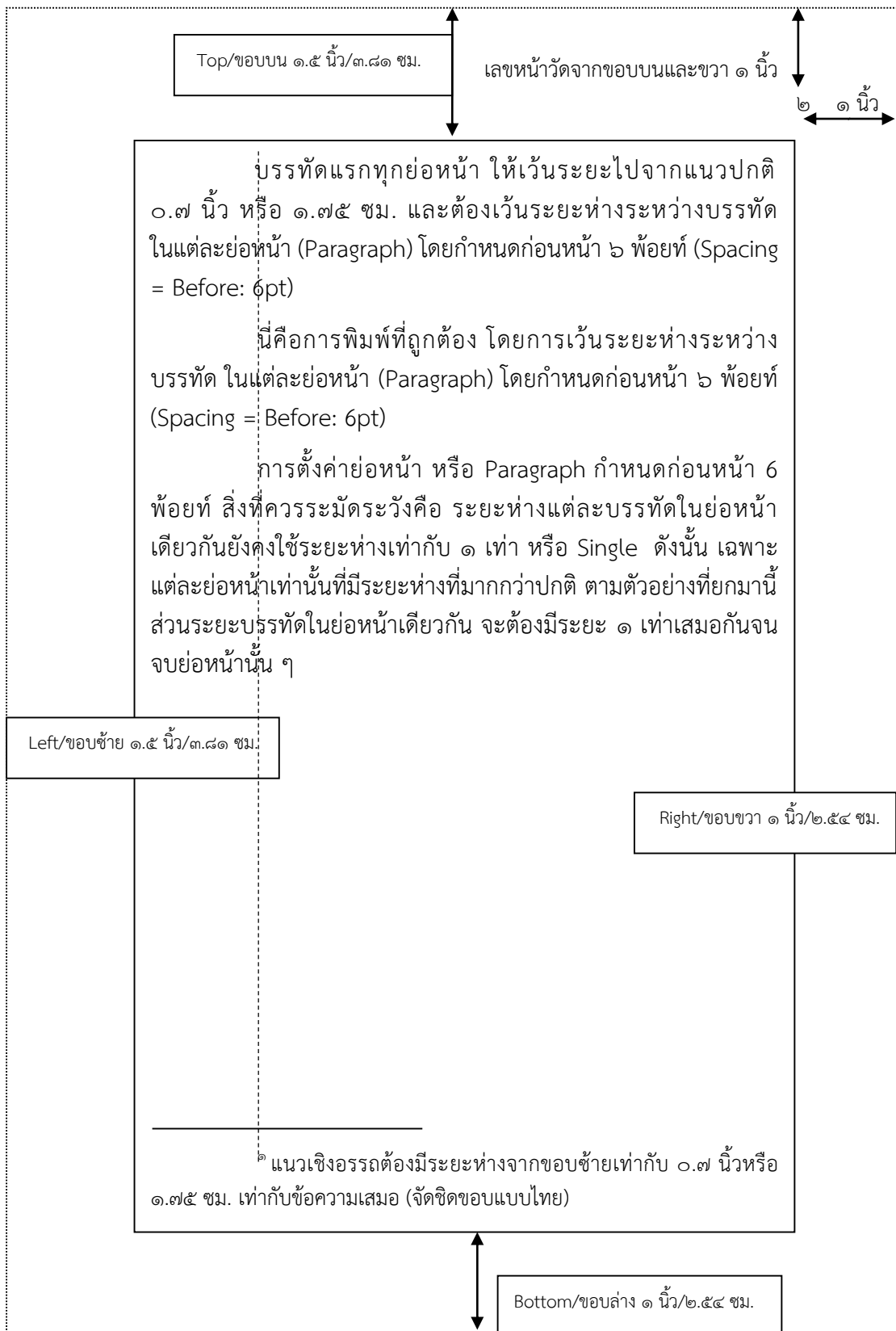
๓.๓.๑ ขอบกระดาษด้านบน (Top) และขอบซ้ายมือ (Left) ให้มีระยะห่างจากขอบกระดาษ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๘๑ ซม.

๓.๓.๒ ขอบกระดาษด้านล่าง (Bottom/ขอบล่าง) และขอบขวามือ (Right) ให้มีระยะห่างจากขอบกระดาษ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๔ ซม.

๓.๓.๓ ส่วนหัวกระดาษที่ขึ้นบทใหม่ของแต่ละบท ให้มีระยะห่างจากขอบกระดาษด้านบน ๒ นิ้ว หรือ ๕.๐๘ ซม. คำสุดท้ายที่พิมพ์ไม่จบในบรรทัดนั้น ๆ ให้ยกคำนั้นทั้งคำไปพิมพ์ในบรรทัดแรกของหน้าถัดไป

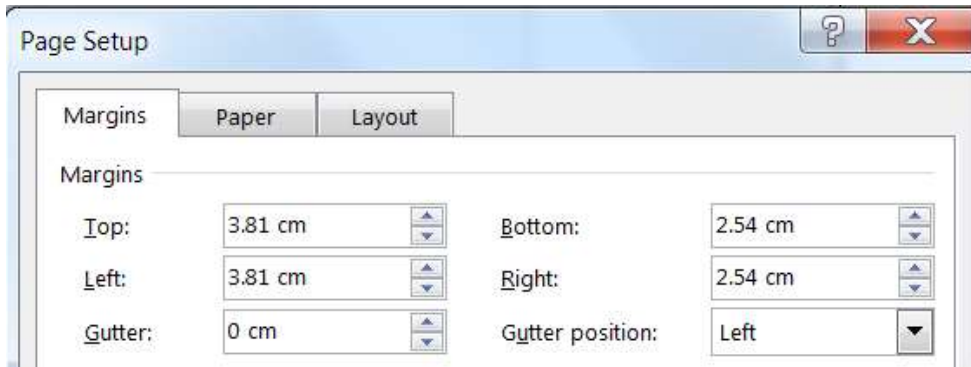
ในกรณีข้อที่ ๓.๓.๓ มีข้อความยาวเกิน ๑ บรรทัด ไม่ควรตัดส่วนท้ายของคำไปพิมพ์ในบรรทัดต่อไป (คือ ห้ามแยกคำที่ต่อกัน) ตัวอย่าง เช่น มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้ามแยกเป็น มหาจุฬา-ลงกรณราชวิทยาลัย หรือ สมณศักดิ์ ห้ามแยกเป็น สมณ-ศักดิ์

ตัวอย่าง การวางรูปหน้ากระดาษสำหรับกระดาษ ขนาด เอ ๔

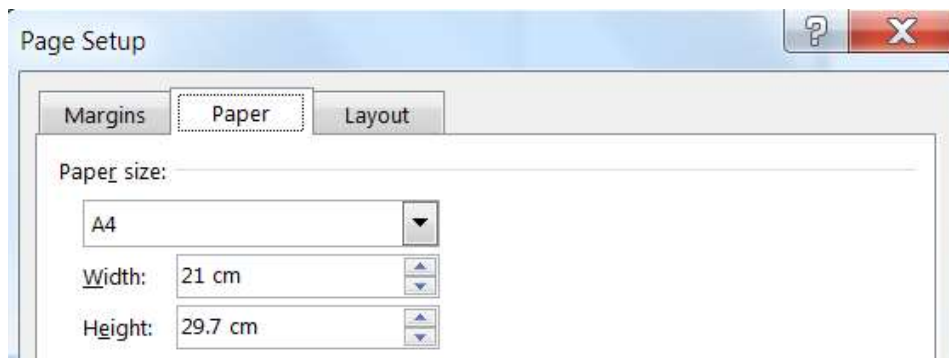

ตัวอย่าง การตั้งค่าใน MS Word (Menu PAGE LAYOUT)

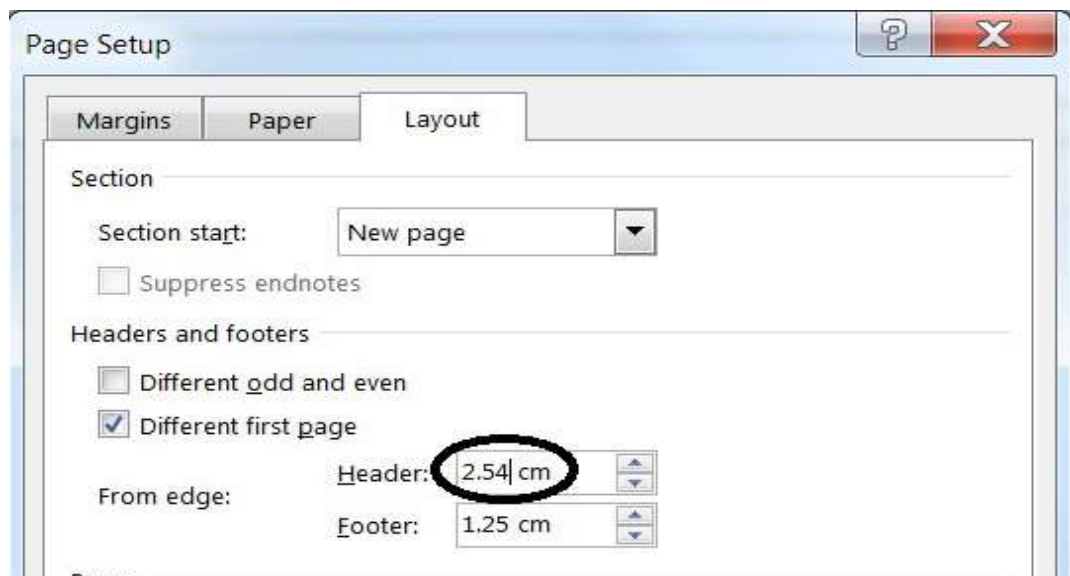
๑. Margins (ขอบกระดาษ)

๒. Paper (ขนาดกระดาษ)

๓. Header (ตำแหน่งเลขหน้า)

๓.๔ ระยะการพิมพ์

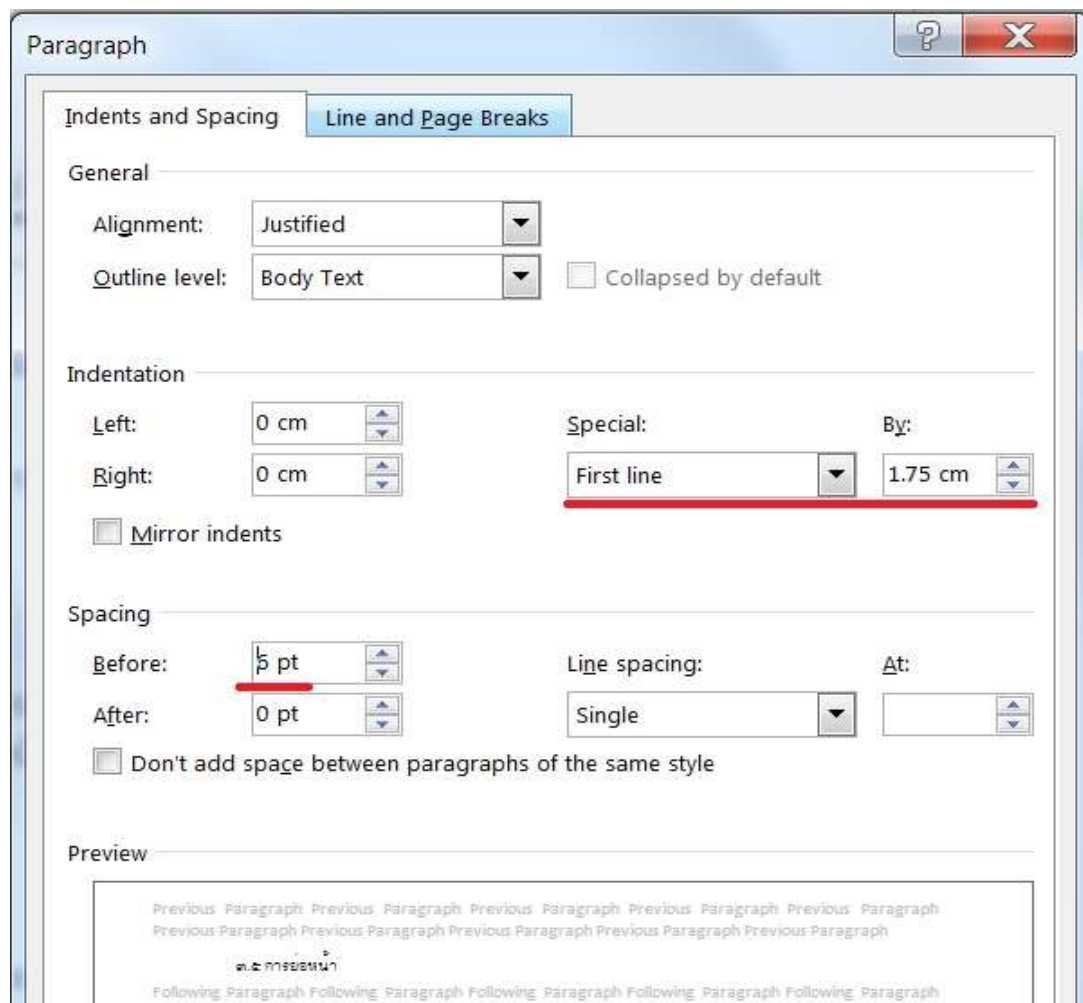
คุชฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาไทย กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งเท่า หรือ Single

ส่วนคุชฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัด ๑.๕ เท่า (1.5 lines) เมื่อพิมพ์ด้วย font Times New Roman

๓.๕ การย่อหน้า

บรรทัดแรกทุกย่อหน้า ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ โดยกำหนดเชิงซ้ายบรรทัดแรกที่ ๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม. และในแต่ละย่อหน้า (Paragraph) ให้กำหนดระยะห่างก่อนหน้าไว้ที่ ๖ พ้อยท์เสมอ

ตัวอย่าง การตั้งค่าย่อหน้า หรือ Paragraph

๓.๖ การขึ้นหน้าใหม่

ถ้าพิมพ์มาถึงบรรทัดสุดท้ายของหน้ากระดาษ ตามปกติเว้นขอบล่างประมาณ ๑ นิ้ว และจะต้องขึ้นหน้าใหม่ แต่มีข้อความเหลืออีกเพียงบรรทัดเดียว จะจับย่อหน้าเดิม ให้พิมพ์ต่อไป ในหน้าเดิมจนจบย่อหน้านั้น แล้วจึงขึ้นย่อหน้าใหม่ในหน้าต่อไป

ถ้าจะต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ แต่มีเนื้อที่เหลือให้พิมพ์ได้อีกเพียงบรรทัดเดียวในหน้านั้น ให้ยกย่อหน้านั้น ไปตั้งต้นพิมพ์ในหน้าต่อไป

ข้อความที่คัดลอกมา (Quotations) ไม่เกิน ๓ บรรทัด ให้พิมพ์ต่อไปในเนื้อความนั้น โดยไม่ต้องขึ้นบรรทัดใหม่ แต่ให้พิมพ์ข้อความนั้นไว้ภายในเครื่องหมาย “.....” (อัญประกาศ) ถ้าข้อความที่คัดลอกมาเกิน ๓ บรรทัด ไม่ต้องใช้เครื่องหมายอัญประกาศ ให้ขึ้นบรรทัดใหม่ และเว้นระยะไปจากแนวปกติ ๔ ช่วงตัวอักษรจากขอบซ้ายมือ โดยให้เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ (หมายถึงเว้น ๔ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ หรือ ๐.๙ ซม.) ชิดหลัง ในกรณีที่จะมีการย่อหน้าภายในข้อความที่คัดลอกมา ให้เว้นระยะจากแนวปกติ ๖ ช่วงตัวอักษรจากขอบซ้ายมือ หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๗ (๑.๓ ซม.)

ตัวอย่างการพิมพ์ข้อความที่คัดลอกมายาวเกิน ๓ บรรทัดและเชิงอรรถ:

เว้น ๖ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๗ (๑.๓ ซม.) ในบรรทัดแรก

บรรทัดต่อมา เว้น ๔ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ (๐.๙ ซม.)

ในเมื่อสิ่งทั้งหลาย เกิดจากการประชุมกันเข้าขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นส่วนย่อยลงไปและองค์ประกอบเหล่านั้นแต่ละอย่าง ล้วนไม่เที่ยง กำลังตกอยู่ในอาการเกิดขึ้นแปรไป และสลายตัวตามหลักอนิจจตา อยู่ด้วยกันทั้งสิ้น สิ่งที่เป็นหน่วยรวมนั้นจึงเท่ากับเป็นที่รวมของความปรวนแปรและความขัดแย้งต่าง ๆ และแฝงเอาภาวะที่พร้อมจะแตกแยกและเสื่อมสลายเข้าไว้ในตัวด้วยอย่างเต็มที่... โดยนำเอาตัวเข้าไปผูกมัดให้สิ่งเหล่านั้นบีบคั้น ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความทุกข์แก่ตนเองแล้ว ก็ไม่ช่วยให้เกิดผลดีอย่างไร ๆ ขึ้นมา

ถ้าต้องการเว้นข้อความที่คัดลอกมาบางส่วน ให้พิมพ์เครื่องหมายจุด (Ellipsis dots) สามครั้ง โดยพิมพ์เว้นระยะ ๑ ช่วงตัวอักษร (. . .) เช่น “ในที่นี่เมื่อสังเกตอย่างหนึ่งว่า คนในประเทศฝายตะวันตกจำนวนมากแปลจุดหมายชีวิตของชาวพุทธผิดไปว่า ชีวิตไม่มีอะไรแต่ความทุกข์และทรมาน... แต่พระพุทธศาสนา มองทุกอย่างในสภาพที่เป็นจริง โดยปราศจากอุปาทานแห่งชีวิตและโลก”

หากต้องการจะเพิ่มข้อความของผู้เขียนคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ลงในข้อความที่คัดลอกมา ให้ใช้เครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม [.....] กำกับ เพื่อให้แตกต่างจากวงเล็บซึ่งอาจปรากฏในข้อความที่คัดลอกมาโดยตรงนั้น

๓.๗ การลำดับหน้าและการพิมพ์เลขหน้า

๓.๗.๑ ในส่วนนำทั้งหมด การลำดับหน้าให้เป็นไป ดังนี้

สำหรับดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาไทย ให้ใช้ตัวอักษรเรียงตามพยัญชนะภาษาไทย (ก, ข, ค, ...) หรือใช้ตัวเลขไทยในเครื่องหมายวงเล็บ เช่น (๑), (๒), (๓), ... จะใช้ตัวอักษรหรือตัวเลขไทยให้ใช้แบบเดียวกันตลอดทั้งส่วนนำ

สำหรับดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ ให้ใช้เลขโรมันเล็ก (I, II, III, ...) หรือเลขอารบิกให้ใช้แบบเดียวกันตลอดทั้งส่วนนำ

การนับหน้าในส่วนนำนี้ ให้เริ่มนับตั้งแต่หน้าบทคัดย่อ ไปจนถึงการอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๓.๗.๒ ในส่วนเนื้อความเป็นต้นไป ให้ลำดับหน้าไปตามลำดับตั้งแต่หมายเลข ๑, ๒, ๓, ... สำหรับหน้าแรกของบทในส่วนเนื้อความ, หน้าแรกของส่วนอ้างอิง และภาคผนวกแต่ละภาค ไม่ต้องใช้เลขกำกับหน้า แต่ต้องนับจำนวนหน้ารวมไปด้วย

เลขกำกับหน้าทั้งส่วนนำและส่วนเนื้อความทั้งหมด ให้พิมพ์ห่างจากริมกระดาษ ส่วนบน ๑ นิ้ว (๒.๕๔ ซม.) และให้อยู่ในแนวเดียวกับขอบทางขวามือ (อักษรสุดท้ายของบรรทัด) หรือห่างจากริมกระดาษขวามือ ๑ นิ้ว (๒.๕๔ ซม.)

๓.๘ การพิมพ์บทหรือภาคและหัวข้อในบท

๓.๘.๑ บท (Chapter)

เมื่อขึ้นบทใหม่ ต้องขึ้นหน้าใหม่ทุกครั้ง และต้องมีเลขลำดับบท ควรใช้เลขไทย ในดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาไทย และเลขโรมันใหญ่ในดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ บทที่... ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ ห่างจากขอบบนสุด ๒ นิ้ว (๕.๐๘ ซม.) พิมพ์ชื่อบทไว้กลางหน้ากระดาษในบรรทัดต่อมา โดยพิมพ์ขนาด ๒๐ พ้อยท์

หากชื่อบทที่ยาวเกิน ๑ บรรทัดหรือมากกว่า ๔๘ ตัวอักษร ให้แบ่งออกเป็น ๒ หรือ ๓ บรรทัดตามความเหมาะสม โดยพิมพ์เรียงให้บรรทัดเรียงรูปลงมาในลักษณะสามเหลี่ยมหัวกลับ (หรือพีรามิดหัวกลับ) โดยไม่ต้องขีดเส้นใต้ชื่อบท

๓.๘.๒ ภาคหรือตอน (Parts)

ในกรณีที่ดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์มีความยาวมาก อาจแบ่งออกได้เป็นหลายภาคหรือหลายตอน ให้พิมพ์เลขลำดับภาค และชื่อของภาคไว้อีกหน้าหนึ่งต่างหาก เรียกว่า หน้าบอกภาค หน้านี้จะอยู่ก่อนที่จะถึงบทแรกของภาคนั้น ๆ

ให้เริ่มพิมพ์เนื้อเรื่องในบท ถัดจากชื่อบทโดยเว้นระยะห่างจากชื่อบท ให้กำหนดก่อนหน้าไว้ที่ ๖ พ้อยท์ เช่นเดียวกับการย่อหน้า

สำหรับภาคที่มีชื่อสั้น อาจพิมพ์ไว้บรรทัดเดียวกับเลขลำดับภาค แต่ถ้าชื่อยาวให้พิมพ์ชื่อภาคไว้อีกบรรทัดหนึ่งหรือ ๒-๓ บรรทัดแล้วแต่ความยาวของชื่อ โดยให้อักษรตัวแรกของแต่ละบรรทัดตรงกันและจัดข้อความทั้งหมดไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ ห่างจากขอบบนและขอบล่างเท่ากัน ทั้งห่างจากขอบซ้าย ๑.๕ นิ้ว (๓.๘๑ ซม.) และขอบขวา ๑ นิ้ว เท่ากับการตั้งค่าน้ำกระดาษ

๓.๘.๓ หัวข้อใหญ่ หรือหัวข้อสำคัญ (Main Title)

หัวข้อใหญ่หรือหัวข้อสำคัญของแต่ละบท หมายถึงหัวข้อที่ไม่ใช่ชื่อเรื่องประจำบท ให้พิมพ์ชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ตัวอักษรขนาด ๑๘ พ้อยท์ และพิมพ์ห่างจากบรรทัดบน โดยกำหนดที่ก่อนหน้า ๖ พ้อยท์ โดยให้ทำตัวหนาที่หัวข้อสำคัญนั้น ๆ และการพิมพ์บรรทัดต่อไปก็ให้เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัดโดยกำหนดที่ก่อนหน้า ๖ พ้อยท์

คุณนินพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ อักษรตัวแรกของคำทุก ๆ คำในหัวข้อสำคัญ ๆ เหล่านี้ ต้องพิมพ์ด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่เสมอ นอกจากบุพบท (preposition) สันธาน (conjunction) และคำนำหน้านาม (article) เท่านั้น ที่ไม่ต้องพิมพ์ด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ยกเว้น บุพบท, สันธาน และคำนำหน้านามดังกล่าวจะเป็นคำแรกของหัวข้อสำคัญนั้น ๆ

อนึ่ง ถ้าจะขึ้นหัวข้อใหม่อีก แต่มีที่ว่างสำหรับพิมพ์ข้อความต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งบรรทัดในหน้านั้นแล้ว ให้ขึ้นต้นหัวข้อใหม่ในหน้าต่อไป

๓.๘.๔ หัวข้อย่อย (Subordinate Title)

ถ้าในหัวข้อใหญ่มีหัวข้อย่อย ให้พิมพ์หัวข้อย่อยเว้นระยะจากขอบซ้ายของกระดาษ ๘ ช่วงตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๙ (๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม.) โดยกำหนดระยะห่างจากบรรทัดก่อนหน้า ที่ก่อนหน้า ๖ พ้อยท์ และขนาดตัวอักษร ๑๖ พ้อยท์

การพิมพ์หัวข้อย่อย ผู้เขียนต้องใช้ระบบตัวอักษรกำกับสลับตัวเลข หรือ ระบบตัวเลขกำกับสลับตัวเลข โดยต้องเน้นตัวอักษรด้วยตัวหนาในหัวข้อย่อยทุกหัวข้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แบบ ก ตัวอักษรกำกับสลับกับตัวเลข

เว้นระยะจากขอบซ้ายของกระดาษ ๘ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๙

ความขัดแย้ง

ก. ภายใน

๑. สาเหตุ

ก) ทฤษฎี

๑) การแก้ไข

(ก) การแก้ไขโดยข่มเอาไว้ .....

(ข) การแก้ไขโดยเด็ดขาด.....

แบบ ก ตัวอักษรกำกับสลับกับตัวเลข (ภาษาอังกฤษ)

United States.

A. Civil War, 1861-1865 .....

1. Causes .....

a) Slavery .....

1) Compromise .....

(a) Missouri Compromise.....

(b) Compromise of 1860 .....

แบบ ข ตัวเลขกำกับสลับกับตัวเลข

สหรัฐอเมริกา

เว้นระยะจากขอบซ้ายของกระดาษ ๘ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๙

๑. สงครามกลางเมือง ๑๘๖๑-๑๘๖๕ .....

๑.๑ สาเหตุ .....

๑.๑.๑ ทาส .....

๑.๑.๒ การประนีประนอมแห่งปี ๑๘๕๐ .....

แบบ ข ตัวเลขกำกับสลับกับตัวเลข (ภาษาอังกฤษ)

United States.

1. Civil War, 1861-1865.....

1.1 Causes .....

1.1.1 Slavery.....

1.1.2 Compromise of 1860.....

หมายเหตุ: หากเลือกแบบใดให้ใช้เหมือนกันทั้งเล่ม

ตัวอย่างการลำดับหัวข้อใหญ่-หัวข้อย่อย

↑
๒ นิ้ว / ๕.๐๘ ซม.
↓

บทที่ ๓ (๒๐ พ้อยท์)
(วัน ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

การเผยแผ่การปฏิบัติอานาปานัสสติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (๒๐ พ้อยท์)
(วัน ๑ บรรทัด ๑๖ พ้อยท์)

เริ่มคำอธิบาย (เว้นระยะจากขอบซ้าย ๐.๗ นิ้ว หรือ 1.75 cm) ....(๑๖ พ้อยท์) .....

๓.๑ หัวข้อใหญ่หรือหัวข้อสำคัญ (๑๘ พ้อยท์, ตัวหนา before 6 pt.)

๓.๑.๑ หัวข้อย่อย (๑๖ พ้อยท์ before 6 pt.).....

๓.๑.๑.๑ .....

๓.๑.๑.๒ .....

๓.๑.๒ (๑๖ พ้อยท์ before 6 pt.).....

๓.๒ หัวข้อใหญ่หรือหัวข้อสำคัญ (๑๘ พ้อยท์, ตัวหนา before 6 pt.)

๓.๒.๑ (๑๖ พ้อยท์ before 6 pt.).....

๓.๒.๑.๑ .....

๓.๒.๑.๒ .....

๓.๙ ตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบต่าง ๆ

ตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบจะต้องมีหมายเลขประจำและเรียงลำดับไปตลอดเล่ม โดยให้พิมพ์เลขลำดับที่และชื่อของตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบพร้อมทั้งข้อความและที่มาไว้ในหน้าเดียวกันทั้งหมด

กรณีที่ตารางนั้นมีความยาวมากจนไม่สามารถพิมพ์ให้จบในหน้าเดียวได้ ให้พิมพ์ส่วนที่เหลือในหน้าถัดไป แต่ทั้งนี้จะต้องมีลำดับที่และชื่อของตารางและมีส่วนของข้อความในตารางรวมอยู่ด้วยในแต่ละหน้าอย่างน้อย ๒ บรรทัด ในกรณีที่ส่วนข้อความของตารางสั้นสุดลง และจำเป็นจะต้องอ้างถึงที่มาของตารางในหน้าถัดไป จะต้องยกข้อความบางส่วนของตารางไปรวมไว้ในหน้าใหม่อย่างน้อย ๒ บรรทัด โดยยอมปล่อยให้มิต่างในตารางหน้าเดิม ขนาดของตารางไม่ควรเกินกรอบของหน้า ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ สำหรับตารางขนาดใหญ่ ควรพยายามลดขนาด โดยใช้เครื่องถ่ายย่อส่วน หรือลดขนาดอักษรในตารางหรือวิธีอื่น ๆ ตามความเหมาะสม แต่จะต้องชัดเจนพอที่จะอ่านได้ง่าย สำหรับตารางที่กว้างเกินกว่าความกว้างของหน้า ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ก็อาจจะจัดให้ส่วนขวางของตารางนั้นหันเข้าหาขอบของหน้า

สำหรับภาพประกอบ หากเป็นภาพถ่ายที่อ้างอิงมาจากที่อื่นอาจใช้ภาพถ่ายสำเนาได้ แต่ถ้าเป็นภาพถ่ายของผลการวิจัย ให้ใช้ภาพจริงทั้งหมดจะเป็นภาพสีหรือขาวดำก็ได้

ตัวอย่าง การพิมพ์ตารางที่มีความยาวเกินหนึ่งหน้า

ตารางที่ ๓.๑ แสดงการใช้หลักสารณียธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตมัธยม

ลำดับที่	คำสัมภาษณ์	ผลจากการสัมภาษณ์			คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
		ผู้ตอบ	การปฏิบัติ	จำนวนผู้ตอบ	
๑	เมตตาทายกรรม คิดว่าตัวเองควรปรับปรุงการ รักษาสุขภาพร่างกายตนเอง อย่างไรบ้าง	๒๘	ปัจจุบันกินไม่เป็นเวลา กิน เยอะ และนอนดึก	๑๕	๕๓.๕๗
			ปัจจุบันไม่ค่อยออกกำลังกาย	๖	๒๑.๔๓
			เหมาะสมแล้ว	๗	๒๕.๐๐
๒	เมตตาวิจารณ์ คนอื่นบอกว่าเราพูดจาไพเราะ และมีหลักการน่าเชื่อถือ หรือไม่	๒๘	พูดคำหยาบเยอะอยู่	๒	๗.๑๔
			ไม่ไพเราะมาก พูดตรง ๆ	๑๒	๔๒.๘๖
			แล้วแต่กาลเทศะ	๑๒	๔๒.๘๖
๓	เมตตาโมกกรรม เวลาเครียด มีวิธีจัดการตัวเอง อย่างไร	๒๘	หากิจกรรมอื่นมาทำ	๒๒	๗๘.๕๗
			คิดหาสาเหตุแล้วแก้ไข	๖	๒๑.๔๓
๔	สาธารณโภคิตา หากเราไปซื้อหนังสือฟ็อค เก็ตบุ๊กมาใหม่เล่มหนึ่งยังไม่ได้	๒๘	ไม่ให้	๒	๗.๑๔

ลำดับที่	คำสัมภาษณ์	ผลจากการสัมภาษณ์			คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
		ผู้ตอบ	การปฏิบัติ	จำนวนผู้ตอบ	
	อ่านเลย หยิบขึ้นมา ปรากฏว่ามีเพื่อนในห้องคนหนึ่งวิ่งเข้ามาขอยืมไปอ่าน จะให้เขายืมไหม		ต้องดูว่าคนนั้นน่าไวใจหรือเปล่า	๑๖	๕๗.๑๔
			ขอเราอ่านให้จบก่อนนะแล้วจะให้	๖	๒๑.๔๓
			ให้เพื่อนยืมไปก่อน เพราะยังไงก็เป็นของเราจะอ่านเมื่อไหร่ก็ได้	๔	๑๔.๒๙
๕	สี่สามัญญาดา ศีล ๕ ข้อ เราบกพร่องหรือเปล่า	๒๘	บกพร่อง	๒๘	๑๐๐
๖	ทิฏฐิสามัญญาดา คิดว่าการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชีวิตที่ผ่านมาเราได้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมหรือยัง	๒๘	ไม่เหมาะสม	๑	๓.๕๗
			เหมาะสมบ้าง ไม่เหมาะสมบ้าง	๑๘	๖๔.๒๙
			เหมาะสมแล้ว	๙	๓๒.๑๔

ตัวอย่าง การพิมพ์ตารางซึ่งอยู่ในหน้าเดียวกับเนื้อเรื่อง

ตารางที่ ๓.๒ ปัญหามนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนตามหลักสารณียธรรมต่อตนเอง

ลำดับที่	หลักสารณียธรรม	พฤติกรรม	จำนวนนักเรียน(คน)
๑	เมตตาทายกรรม	ปัจจุบันกินไม่เป็นเวลา กินเยอะ และนอนดึก	๑๕
		ปัจจุบันไม่ค่อยออกกำลังกาย	๖
๒	เมตตาเวจีกรรม	พูดคำหยาบบ่อยครั้ง	๒
๓	เมตตาโมโกรกรรม	-	-
๔	สาธารณโภคิตา	หวงทรัพย์สินของตน	๒
๕	สี่สามัญญาดา	ศีล ๕ บกพร่อง	๒๘
๖	ทิฏฐิสามัญญาดา	คิดว่าตนตัดสินใจแก้ไขปัญหายังไม่เหมาะสม	๑

ตารางที่ ๓.๓ ปัญหามนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนตามหลักสารณียธรรมต่อเพื่อน

ลำดับที่	หลักสารณียธรรม	พฤติกรรม	จำนวนนักเรียน(คน)
๑	เมตตาทายกรรม	-	-
๒	เมตตาเวจีกรรม	ชื่นชมเพื่อนในใจแต่ไม่แสดงออก	๓
๓	เมตตาโมโกรกรรม	โกรธเมื่อเพื่อนพูดจาไม่ดีกับตน	๑๘
๔	สาธารณโภคิตา	ไม่เคยแบ่งปันอุปกรณ์การเรียน/ขนมกับเพื่อน	๖
๕	สี่สามัญญาดา	ไม่รักษาเวลาเมื่อนัดกับเพื่อน	๒๘
๖	ทิฏฐิสามัญญาดา	-	-

กรณีที่เนื้อหาในตารางไม่ยาวมากนัก สามารถลดขนาดตัวอักษรได้ (จาก ๑๖ เป็น ๑๔ พ้อยท์ ซึ่งไม่ควรมีขนาดเล็กกว่านี้) เพื่อให้ตารางนั้นอยู่ในหน้าเดียวกัน ดังนี้

ตารางที่ ๓.๔ การใช้หลักสารณียธรรมต่อตนเองของนักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัธยม

ลำดับที่	คำสัมภาษณ์	ผลจากการสัมภาษณ์			คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
		ผู้ตอบ	การปฏิบัติ	จำนวนผู้ตอบ	
๑	เมตตากายกรรม คิดว่าตัวเองควรปรับปรุงการ รักษาสุขภาพร่างกายตนเอง อย่างไรบ้าง	๒๘	ปัจจุบันกินไม่เป็นเวลา กินเยอะ และนอนดึก	๑๕	๕๓.๕๗
			ปัจจุบันไม่ค่อยออกกำลังกาย	๖	๒๑.๔๓
			เหมาะสมแล้ว	๗	๒๕.๐๐
๒	เมตตาวจีกรรม คนอื่นบอกว่าเราพูดจาไพเราะ และมีหลักการน่าเชื่อถือ หรือไม่	๒๘	พูดคำหยาบเยอะอยู่	๒	๗.๑๔
			ไม่เพราะมาก พูดตรง ๆ	๑๒	๔๒.๘๖
			แล้วแต่กาลเทศะ	๑๒	๔๒.๘๖
			พูดเพราะ และน่าเชื่อถือ	๒	๗.๑๔
๓	เมตตาเมโนกรรม เวลาเครียด มีวิธีจัดการตัวเอง อย่างไร	๒๘	หากิจกรรมอื่นมาทำ	๒๒	๗๘.๕๗
			คิดหาสาเหตุแล้วแก้ไข	๖	๒๑.๔๓
๔	สาธารณโภคีตา หากเราไปซื้อหนังสือพ็อค เก็ตบุ๊คมาใหม่เล่มหนึ่งยังไม่ได้ อ่านเลย หยิบขึ้นมา ปรากฏว่ามี เพื่อนในห้องคนนึงวิ่งเข้ามาขอยืม ไปอ่าน จะให้เขายืมไหม	๒๘	ไม่ให้	๒	๗.๑๔
			ต้องดูว่าคนนั้นน่าไว้วางใจ หรือเปล่า	๑๖	๕๗.๑๔
			ขอเราอ่านให้จบก่อนนะ แล้วจะให้	๖	๒๑.๔๓
			ให้เพื่อนยืมไปก่อน เพราะยังงี้ก็เป็นของเรา จะอ่านเมื่อไหร่ก็ได้	๔	๑๔.๒๙
๕	ศีลสามัญญตา ศีล ๕ ข้อ เราบกพร่องหรือ เปล่า	๒๘	บกพร่อง	๒๘	๑๐๐
๖	ทิฏฐิสามัญญตา คิดว่า การตัดสินใจแก้ไขปัญหา ในชีวิตที่ผ่านมาเราได้ตัดสินไป ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมหรือ ยัง	๒๘	ไม่เหมาะสม	๑	๓.๕๗
			เหมาะสมบ้าง ไม่ เหมาะสมบ้าง	๑๘	๖๔.๒๙
			เหมาะสมแล้ว	๙	๓๒.๑๔

๓.๑๐ การเว้นระยะการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอน

ให้พิมพ์เครื่องหมายวรรคตอนนั้นอยู่ชิดตัวหน้า หลังเครื่องหมายต่อไปนี้ ให้เว้นวรรค ๑ ช่วงตัวอักษร

“ . ” มหัพภาค (period) ให้เว้น ๑ ช่วงตัวอักษร ใช้แสดงว่า จบความ

“ , ” จุลภาค (comma) ให้เว้น ๑ ช่วงตัวอักษรใช้เพื่อแยกวลีหรืออนุประโยค เพื่อป้องกันความเข้าใจสับสน

“ ; ” อัฒภาค (semicolon) ให้เว้น ๑ ช่วงตัวอักษร ใช้ค้นบทรนิยามของคำที่มีความหมายหลายอย่าง แต่ความหมายนั้น มีนัยเนื่องกับความหมายเดิม

“ : ” ทวิภาค (colons) ให้เว้น ๑ ช่วงตัวอักษรใช้แทนคำว่า คือ, ดังนี้

วิธีการใส่เครื่องหมายวรรคตอน

๑. ต้องพิมพ์เครื่องหมายวรรคตอนไว้ท้ายข้อความเสมอ (หมายถึง เครื่องหมายวรรคตอนนั้น ให้ติดอักษรตัวหน้า) เช่น กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

๒. หลังตัวย่อเว้น ๑ ช่วงตัวอักษร เช่น ที.สี.อ. (ไทย) p. 5.

๓. ระหว่างคำย่อที่มีมากกว่า ๑ ตัวอักษรไม่ต้องเว้น^๑ เช่น ม.ป.ท. ม.ป.ป. พธ.ม. n.d. pp.

อนึ่ง หลักเกณฑ์การเว้นวรรคในคู่มือเล่มนี้ ให้ยึดตามเกณฑ์ที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา^๒ ได้กำหนดไว้ โดยสรุปดังนี้

๑. เว้นวรรค ในกรณีต่อไปนี้

๑.๑ เว้นวรรคเล็ก^๓ ระหว่างชื่อกับนามสกุล

นายเสริม วินิจฉัยกุล

๑.๒ เว้นวรรคเล็กหลังคำนำพระนามพระบรมวงศานุวงศ์ พระนาม และฐานันดรศักดิ์

(๑) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(๒) สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

(๓) สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดัย กรมพระจักรพรรดิพงษ์

๑.๓ เว้นวรรคเล็กระหว่างคำนำหน้านามแต่ละชนิด

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์ หรือ

^๑ ดูรายละเอียดใน ราชบัณฑิตยสถาน, หลักเกณฑ์การเว้นวรรค, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.royin.go.th/?page_id=629 [16 มิถุนายน 2561].

^๒ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, การเว้นวรรค, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.royin.go.th/?page_id=629 [13 กันยายน 2561].

^๓ เว้นวรรคเล็กมีระยะห่างระหว่างวรรคประมาณเท่ากับความกว้างของพยัญชนะ ก ดูรายละเอียดใน สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, การเว้นวรรค, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.royin.go.th/?page_id=629 [21 กันยายน 2561].

ศ. นพ. ม.ล.เกษตร สนิทวงศ์

๑.๔ เว้นวรรคเล็กระหว่างยศกับชื่อ

- (๑) จอมพล ป. พิบูลสงคราม
- (๒) พลเรือเอก สังกัด ชลชออยู่ หรือ พล.ร.อ. สังกัด ชลชออยู่
- (๓) ร้อยโทหญิง สุชาดา ทำความดี

๑.๕ เว้นวรรคเล็กระหว่างกลุ่มอักษรย่อ

นายเสริม วินิจฉัยกุล ป.จ. ม.ป.ช. ม.ว.ม.

๑.๖ เว้นวรรคระหว่างเครื่องหมายต่าง ๆ

๑.๖.๑ เว้นวรรคเล็กหน้าและหลังเครื่องหมายไปยาลใหญ่ ไ้ม้มก เสมอภาคหรือเท่ากับ ทวิภาค วิภาค และเครื่องหมาย + ที่ใช้ในทางภาษา (มิใช่เครื่องหมาย + ที่ใช้ในทางคณิตศาสตร์)

- (๑) เขาเจริญพุทธคุณว่า อิติปิ โส ฯลฯ ภควาติ
- (๒) วันหนึ่ง ๆ เขาทำอะไรบ้าง
- (๓) อเปหิ = อป + เอหิ

๑.๖.๒ เว้นวรรคเล็กหน้าเครื่องหมายอัฒภาคเปิดและวงเล็บเปิด

- (๑) สถานภาพของสตรีในสังคมอินเดียในอดีตมีลักษณะคล้าย “เถาวัลย์” หรือบางทีก็ดูคล้าย “กาฝาก” เพราะสตรีไม่สามารถพึ่งตนเองได้
- (๒) มนุษย์ได้สร้างโลภะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลง) ให้แก่ตัวเองทั้งสิ้น

๑.๖.๓ เว้นวรรคเล็กหลังเครื่องหมาย จุลภาค อัฒภาค ไปยาลน้อย อัฒภาคปิด และวงเล็บปิด

- (๑) พระพุทธ, พระธรรม, พระสงฆ์ เป็นรัตนะ ๓ ของพุทธศาสนิกชน
- (๒) ชีวิตของตนเป็นที่รักยิ่งฉันใด ชีวิตของผู้อื่นก็ปานนั้น; สัตบุรุษเอาตนเข้าไปเทียบดังนี้ จึงกระทำความเมตตากรุณาในสัตว์มีชีวิตทั่วไป
- (๓) โอ๊ย ! มาไม่ทันรถอีกแล้ว
- (๔) สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- (๕) สถานภาพของสตรีในสังคมอินเดียในอดีตมีลักษณะคล้าย “เถาวัลย์” หรือบางทีก็ดูคล้ายเป็น “กาฝาก” เพราะสตรีไม่สามารถพึ่งตนเองได้
- (๖) มนุษย์ได้สร้างโลภะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลง) ให้แก่ตนเองทั้งสิ้น

๑.๗ เว้นวรรคเล็กหลังข้อความที่เป็นหัวข้อ

(๑) อุทานวลี อุทานวลีหมายถึงคำอุทานที่มีคำอื่นประกอบท้ายให้เป็นวลียืดยาวออกไป เช่น คุณพระช่วย

(๒) วิเคราะห์กลวิธีดำเนินเรื่อง ในการวิเคราะห์กลวิธีดำเนินเรื่องจำเป็นต้องเข้าใจ ศิลปะการอ่าน หรือกติกาของนักอ่าน นักอ่านต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับสัญญาณของการแต่งหนังสือ

๑.๘ เว้นวรรคเล็กทั้งข้างหน้าและข้างหลังคำ ณ ๓

(๑) การนำสัตว์ขึ้นหรือลง ณ สถานีใด ให้เป็นตุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ประจำท้องที่

(๒) ผลพระคุณ ๓ รักษา ปวงประชาเป็นสุขสานต์

๑.๙ เว้นวรรคเล็กหน้าและหลังคำว่า “ได้แก่” ที่ตามด้วยรายการ มากกว่า ๑ รายการ

(๑) เครื่องล่อใจให้ติดอยู่ในโลก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส

(๒) อาหารที่ช่วยป้องกันและต้านทานโรค ได้แก่ โปรตีน เกลือแร่ และวิตามิน

๑.๑๐ เว้นวรรคเล็กหน้าและหลังคำ “เช่น” (ในความหมายว่า ยกตัวอย่าง)

ส่วนหนึ่งแห่งสกลจักรวาล เช่น มนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก

ยกเว้น “เช่น” ที่มีความหมายว่า “อย่าง, เหมือน” ไม่ต้องเว้นวรรคทั้งหน้าและหลังคำ

(๑) ตำ ว. มีสีเช่นสีเขม่า, มีด.

(๒) ใจดำเช่นกา

๑.๑๑ เว้นวรรคเล็กหน้าคำสันธาน “และ”, “หรือ” ในรายการ

(๑) ระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายว่าด้วยการผลิต การบรรจุ การเก็บรักษา การสำรวจ การขนย้าย การจำหน่าย และการส่งมอบน้ำตาลทราย

(๒) แล้วยก (ปาก) ว. ออกเสียงแสดงความไม่พอใจ ตกใจ เสียใจ หรือประหลาดใจ เป็นต้น

ยกเว้น ถ้ามีเพียง ๒ รายการ ไม่ต้องเว้นวรรค

(๑) ส่งเสริมสวัสดิการของครูและนักเรียนของโรงเรียน

(๒) เสียงสระทุกเสียงเป็นเสียงก้องหรือเสียงโฆชะ

๑.๑๒ เว้นวรรคเล็กหน้าคำ “เป็นต้น” ที่อยู่หลังรายการ

(๑) ประเภท น. ส่วนที่แบ่งย่อยออกไปเป็นพวก จำพวก ชนิด หมู่ เหล่า อย่าง แผนก เป็นต้น.

(๒) บ้านเป็นคำไทย เดิมหมายความว่าหมู่บ้าน ปัจจุบันยังมีคำให้เห็นอยู่ในชื่อตำบลต่าง ๆ มี บ้านหม้อ บ้านหมี่ บ้านไร่ บ้านนา บ้านป่อ เป็นต้น

๑.๑๓ เว้นวรรคเล็กหลังคำว่า “ว่า” ในกรณีที่ข้อความต่อมาเป็นประโยค

จะสังเกตได้ว่า คนถนัดมือซ้ายมีน้อยกว่าคนที่ถนัดมือขวา

๒. กรณีที่ไม่เว้นวรรค

๒.๑ ไม่เว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อกับชื่อ

- (๑) พระมหาสุทธิ สุทธิธำมณี
- (๒) นายเสริม วินิจฉัยกุล
- (๓) นางอินทิรา คานธี
- (๔) นางสาววารุณี วงศ์คนไทย
- (๕) เด็กชายวรา สิทธิรัตน์
- (๖) เด็กหญิงสิรินท์ ทองดี
- (๗) คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง
- (๘) คุณหญิงปวี มหาโยธา
- (๙) ท่านผู้หญิงพัช อนุรักษ์ราชมณฑลเชียร

๒.๒ ไม่เว้นวรรคระหว่างบรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ กับนาม หรือราชทินนาม

- (๑) หลวงวิศาลศิลปกรรม
- (๒) หม่อมราโชทัย
- (๓) สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
- (๔) หม่อมเจ้าไวทยากร วรวรรณ
- (๕) เจ้าจอมมารดาชุม (ในรัชกาลที่ ๔)

๒.๓ ไม่เว้นวรรคระหว่างคำนำหน้าชื่อที่เป็นตำแหน่งหรืออาชีพกับชื่อ

- (๑) ศาสตราจารย์รอง ศยามานนท์
- (๒) นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

๒.๔ ไม่เว้นวรรคหลังเครื่องหมายไปยาลน้อย ในกรณีที่มีเครื่องหมายอื่นตามมา

รถไฟเที่ยวจากกรุงเทพฯ-เชียงใหม่

๒.๕ ไม่เว้นวรรคทั้งหน้าและหลังเครื่องหมายยัติภังค์ ยัติภาค

- (๑) -กระแฉัง ใช้เข้ากับคำกระฉับ เป็น กระฉับกระแฉัง.
- (๒) ภาษาตระกูลไทย-จีน

ตัวอย่าง การเว้นวรรคและไม่เว้นวรรคตำแหน่งทางวิชาการและค่านำหน้าชื่อบุคคล^๔

รายนามราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก สำนักกรรมศาสตร์และการเมือง ตามประเภทวิชาและสาขาวิชา			
ประเภทวิชา	สาขาวิชา	ราชบัณฑิต	ภาคีสมาชิก
๓. ปรัชญา	๑. อดิปรัชญาและญาณวิทยา	๑. ศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ วัศเวทย์	๑. รองศาสตราจารย์วินิตา นานีโย
		๒. ศาสตราจารย์อดิศักดิ์ ทองบุญ	๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย ครองพุทธ
	๒. อิศริวิทยา	๓. ศาสตราจารย์ ดร.เคียน คำดี	๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพร ศิริกาญจน
		๔. ศาสตราจารย์กิริณี บุญเรือง	๔. นามเรย์ คานแก้ว
๒. นิติศาสตร์	๓. ธรรมศาสตร์	๕. ศาสตราจารย์จางงัก ทองประเสริฐ	๕. ศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ บุญอินทร์
	๔. ศาสตราจารย์	๖. ศาสตราจารย์สุริยพงษ์ วรรณเป็ก	๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.พ. ดร.บรรจบ นรเศรษฐี
	๑. กฎหมายอาญา		๗. นายสงวน คิ้วมโนเมธ
	๒. กฎหมายแพ่ง	๘. ศาสตราจารย์ไวยยศ เหนะวันต	๘. ศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ ศิริวัฒน์
	๓. กฎหมายรัฐธรรมนูญ	๙. ศาสตราจารย์ ดร.บรรศักดิ์ สุวรรณโก	๙. ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เกตุโพธิ์
	๔. กฎหมายปกครอง	๑๐. ศาสตราจารย์ ดร.วิมล เจริญงาม	๑๐. ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ วัฒนกุล
	๕. กฎหมายเศรษฐกิจ		
	๖. กฎหมายธุรกิจ	๑๑. ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ เอกชัยกร	
	๗. กฎหมายการเงินและภาษีอากร		
	๘. กฎหมายระหว่างประเทศ		
	๙. กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ		

http://www.royin.go.th/?page_id=17123#tab-1503287974284-2-10 [20 กันยายน 2561]

^๔ ดูรายละเอียดใน สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, รายชื่อราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกปัจจุบัน: สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.royin.go.th/?page_id=17123#tab-1503287974284-2-10 [21 กันยายน 2561]

บทที่ ๔

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม

เนื้อหาของบทนี้มี ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ว่าด้วยการทำเชิงอรรถ (Footnote) การทำบรรณานุกรม (Bibliography) และการทำภาคผนวก มีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ เชิงอรรถ (Footnote)

วิธีอ้างอิงให้ใช้ระบบเชิงอรรถ ได้แก่ ข้อความที่พิมพ์ไว้ที่ส่วนล่างของหน้ากระดาษ เพื่ออธิบายที่มาของแหล่งค้นคว้าหรือข้อมูลเป็นเรื่องที่มีหลักฐานอ้างอิงได้ หรืออธิบายข้อความเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องบางตอน

๔.๑.๑ การพิมพ์เชิงอรรถ

ให้พิมพ์เชิงอรรถไว้ที่ส่วนล่างของแต่ละหน้าที่จะอ้างอิง และให้แยกจากเนื้อเรื่อง วิธีการพิมพ์เชิงอรรถ ให้เข้าไปที่รายการ “อ้างอิง” หรือ “References” แล้วคลิกเลือก อ้างอิง – เชิงอรรถ หรือ Insert Footnote จากโปรแกรมของ Microsoft Word โดยใช้ขนาดตัวอักษร ๑๔ พ้อยท์และให้พิมพ์บรรทัดแรกย่อหน้าเข้ามาจากขอบซ้ายของกระดาษ ๑.๗๕ ซม. (เช่นเดียวกันกับการย่อหน้า) หากข้อความยาวเกิน ๑ บรรทัด บรรทัดต่อมาให้พิมพ์ชิดขอบซ้ายมือทุกบรรทัดจนจบรายการนั้น และให้บรรทัดสุดท้ายของข้อความในเชิงอรรถอยู่ห่างจากขอบกระดาษด้านล่าง ๑ นิ้ว

การลงเลขเชิงอรรถ ให้ลงท้ายข้อความที่อ้างอิง หรือที่สรุปมา

ตัวอย่างการพิมพ์เชิงอรรถ

ตามหลักกิจในอริยสัจ หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อทุกข์ ได้แก่ ปริยญา คือ การกำหนดรู้ หรือ ทำความเข้าใจ หมายความว่าเรื่องทุกข์นี้บุคคลมีหน้าที่เกี่ยวข้องเพียงแค่กำหนดรู้หรือทำความเข้าใจเท่านั้น การปฏิบัติต่อทุกข์โดยถูกต้องตามหลักในอริยสัจนี้ เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งแต่เป็นเรื่องที่มักถูกมองข้ามไป พุทธธรรมสอนให้ปฏิบัติต่อทุกข์ด้วยการศึกษาให้รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ให้รู้จักทุกข์^๑

ย่อหน้าเข้ามาจากขอบซ้ายของกระดาษ ๑.๗๕ ซม. เท่ากับย่อหน้าในส่วนของเนื้อหา

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๗๓.

๔.๑.๒ การเรียงลำดับเลขของเชิงอรรถ

เชิงอรรถแรกในแต่ละบท ให้เริ่มตั้งแต่ ๑ และนับต่อเนื่องไปจนจบบทนั้น ๆ เมื่อเริ่มบทใหม่ ต้องเริ่ม ๑ ใหม่เสมอ โดยไม่ต้องแยกเป็นเชิงอรรถของหนังสือภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

รูปแบบการลงเชิงอรรถนั้น แตกต่างกันไปตามชนิดของหลักฐานของการอ้างอิง เช่น หนังสือ บทความในหนังสือ บทความในวารสาร บทความในหนังสือพิมพ์ ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ เอกสารที่ยังไม่ตีพิมพ์ และการสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่มย่อย ในการพิมพ์เชิงอรรถนั้น สำหรับหนังสือที่อ้างถึงเป็นครั้งแรก ในแต่ละบท ให้ลงรายการอย่างสมบูรณ์ ตามแบบอย่างเอกสารประเภทต่าง ๆ ดังนี้

รูปแบบการลงเชิงอรรถในแต่ละประเภท

๑) คัมภีร์พระไตรปิฎกหรือหนังสือสำคัญพิมพ์เป็นชุด

ให้อ้างชื่อย่อคัมภีร์ เล่ม/ข้อ/หน้า. และให้วงเล็บ คำว่า (บาลี) ไว้หลังคำย่อ ในกรณีที่ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี หรือวงเล็บคำว่า (ไทย) ไว้หลังคำย่อ ในกรณีที่ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย

ตัวอย่าง

๑ ขุ.ชา. (บาลี) ๒๗/๘๗/๕๓, ขุ.ชา. (ไทย) ๒๗/๘๗/๘๗.

การอ้างพระไตรปิฎก ถ้าเขียนแบบสรุปข้อความจากพระไตรปิฎก ซึ่งเมื่อเปิดพระไตรปิฎกที่อ้างอิง จะไม่พบข้อความที่เป็นคำสรุป ให้เขียนคำว่า “ดูรายละเอียดใน...” แล้วต่อยกด้วยคัมภีร์

ตัวอย่าง

มีภิกษุสร้างกุฏิด้วยตนเองบ้าง^๑ แต่เนื่องจากภิกษุผู้สร้างกุฏิเองไปขออุปัชฌาย์การสร้างจากชาวบ้าน การสร้างเองจึงต้องมีข้อจำกัด^๒

^๑ ดูรายละเอียดใน วิ.มหา. (บาลี) ๑/๘๔-๘๖/๕๕-๕๗, วิ.มหา. (ไทย) ๑/๘๔-๘๖/๗๔-๗๕.

^๒ ดูรายละเอียดใน วิ.มหา. (บาลี) ๑/๓๔๒-๓๗๘/๒๕๗-๒๘๔, วิ.มหา. (ไทย) ๑/๓๔๒-๓๗๘/๓๗๘-๔๑๐.

การอ้างพระไตรปิฎกที่เป็นข้อธรรมซึ่งมีเฉพาะหัวข้อ แล้วมีคำอธิบายในหนังสืออื่น อันเป็นความเห็นของผู้เรียบเรียงหนังสือ ซึ่งเมื่อดูพระไตรปิฎกที่อ้าง จะพบแต่ข้อธรรมเนื้อหาสั้น ๆ เช่น พจนานุกรม ให้อ้างอิงเป็น ๒ ช่วง คือ อ้างช่วงข้อธรรมตอนหนึ่ง อ้างช่วงคำอธิบายตอนหนึ่ง

ตัวอย่าง

พรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา^๑ พรหมวิหาร คือธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ เป็นธรรมประจำใจและปฏิบัติตนต่อเพื่อนมนุษย์โดยชอบ

เมตตา ความรักปรารถนาดีอยากให้เขามีสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

กรุณา ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

มุทิตา ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญอกงามยิ่งขึ้น

อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่ลำเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉย สงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรรับผิดชอบอันสมกับความรับผิดชอบของตน^๒

^๑ อก.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๙๒/๓๑๙.

^๒ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒๔.

๒) หนังสือ

๒.๑) หนังสือทั่วไป (General Books)

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, ชื่อชุดและลำดับที่ (ถ้ามี) หรือ เล่มที่ (ถ้ามีหลายเล่ม), พิมพ์ครั้งที่ (กรณีพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), (สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์), หน้าหรือจำนวนหน้าที่อ้างอิง.

Author, Title, Edition or ed., (Place: Publisher, Year), page (s).

ตัวอย่าง

^๑ พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), ศึกษาศาสตร์ไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๔-๕.

^๒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย หน่วยที่ ๑-๗, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๕), หน้า ๑๗-๒๓.

^๓ Phra Medhidhammaphorn (Prayoon Dhammacitto), An Ancient Greek Philosophy, (Bangkok: The Council of Graduate School's Monk Students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2532 B.E./1989), pp. 38-45.

^๔ Walpola Rahula, What the Buddha Taught, (New York: Grove Press, 1962), p. 69.

หากการอ้างอิงนั้น เป็นการนำข้อความจากดัชนีพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ของผู้อื่นมาใช้ ให้ใช้คำว่า “อ้างอิง...”

ตัวอย่าง

วินัยบัญญัติมีเป็นจำนวนมาก สมัยแรก ๆ ยังไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พระสาวกได้ท่องจำกันมา ผู้ที่เชี่ยวชาญพระวินัย ก็ทรงจำพระวินัย ผู้ที่เชี่ยวชาญพระสูตร ก็ทรงจำพระสูตร ผู้ที่เชี่ยวชาญพระอภิธรรม ก็ทรงจำพระอภิธรรม ภิกษุและภิกษุณีผู้ทรงจำพระวินัย เชี่ยวชาญทางด้านพระวินัย เรียกว่า พระวินัยธร หมายถึง ผู้รู้และเชี่ยวชาญทางพระวินัยโดยท่องจำไว้ได้^๒

^๒ Davids, T.W. Rhys and Stede, W., *Pali English Dictionary*, (Delhi: Motilal Banarsidass, 1977), p. 23, อ้างใน แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์บทบาทของพระวินัยธรในพระวินัยปิฎก: กรณีศึกษาพระอุบาลีและพระภูฏาจารย์เถรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๓.

การอ้างหนังสือทั่วไป ถ้าเขียนแบบสรุปความจากหนังสืออื่น ให้อ้างอิงอย่างอ้างสรุปพระไตรปิฎกที่กล่าวข้างต้น คือ ใช้คำว่า “ดูรายละเอียดใน...”

๒.๒) หนังสือแปล (Translated Books)

รูปแบบ

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, แปลโดย ชื่อผู้แปล, ชื่อชุดและลำดับที่ (ถ้ามี) หรือ เล่มที่ (ถ้ามีหลายเล่มจบ), พิมพ์ครั้งที่ (ในกรณีพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), (สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์), หน้าที่หรือจำนวนหน้าที่อ้างถึง.

Author, Title, Tr. by Translator, ed., (Place: Publisher, Year), page (s).

ตัวอย่าง

^๑ พระคัมภีร์ ราหุล, *พระพุทธเจ้าสอนอะไร*, แปลโดย ชูศักดิ์ ทัพย์เกษรและคณะ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๗๗.

^๒ Piyadassi Thera, *Buddhism - The Immoral Teaching*, Tr. by Chinavudh Sunthornsima, 17th Edition, (Bangkok: Ruankaew Press, 2532/1989), pp. 31-32.

๓) บทความ

๓.๑) บทความจากหนังสือรวมบทความ (Articles from the Books Edited)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, ใน ชื่อเรื่อง, รวบรวมโดย ชื่อผู้รวบรวม, ชื่อชุด (ถ้ามี) หรือ เล่มที่ (กรณีมีหลายเล่มจบ), พิมพ์ครั้งที่ (กรณีพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), (สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์): หน้าที่หรือจำนวนหน้าที่อ้างถึง (ใส่เฉพาะเลขหน้า).

Author, “Name of Article”, **Title**, Name of the Editor (ed), (Place: Publisher, Year): page (s).

ตัวอย่าง

^๑ พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “โรงเรียนวิถิปุทธเพื่อสังคมไทย”, ใน **รวมบทความทางวิชาการพระพุทธศาสนา**, รวบรวมจัดพิมพ์โดย พระศรีธวัชเมธี (ชนะ ป.ธ.๙), (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘): ๖๒.

^๒ W.T. Stace, “Survival after Death”, **Philosophical Issue**, ed. by James Rachels, (London : Harper & Row Publishers, 1972): 87-91.

๓.๒) บทความในวารสาร (Articles in the Journals)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, **ชื่อวารสาร**, เล่มที่หรือปีที่ (เดือน ปี): เลขหน้า (ใส่เฉพาะตัวเลข).

Author, “Title of Article”, **Name of Journal**, Volume Number (month, year): page (s) (number only).

ตัวอย่าง

^๑ อธิวิทย์ ลักษณะกิ่ง, “ปรัชญาศาสนา”, **พุทธจักร**, ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (มกราคม ๒๕๓๓): ๒๖-๒๙.

^๒ K.N., Jayatilleke, “The Buddhist Theory of Causality”, **The Maha Bodhi**, Vol. 77 No. 1 (1969): 10-15.

๓.๓) บทความในหนังสือพิมพ์ (Columns in the Newspaper)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, **ชื่อหนังสือพิมพ์**, (วัน เดือน ปี): เลขหน้า (ใส่เฉพาะตัวเลข).

Authors, “Title of Column”, **Name of Newspaper**, (day/ month/ year): page (s) (number only).

ตัวอย่าง

^๑ พระเมธีธรรมากรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “สงครามคูเวต”, **สยามรัฐ**, (๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๓): ๒.

^๒ Sommart Noimarerng, “Buddhist to Protest Changes in Curriculum”, **The Nation**, (2 September 1990): A 2.

๓.๔) บทความในสารานุกรม (Articles in the Encyclopedia)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, **ชื่อสารานุกรม**, เล่มที่ (ปีที่พิมพ์): เลขหน้า (ใส่เฉพาะตัวเลข).

Author, “Title of Article”, **Name of Encyclopaedia**, Volume Number (Year of Publication): page (s) (number only).

ตัวอย่าง

^๑ เกษม บุญศรี, “พุทธวงศ์”, สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๑ (๒๕๒๙-๓๐): ๑๓๓๙๕-๑๓๔๒๓.
^๒ Charles Landesman, Jr., “Consciousness”, **The Encyclopedia of Philosophy**, Vol. 2 (1967): 191-195.

๓.๕) บทวิจารณ์หนังสือ (The Critic of Books)

รูปแบบ

ผู้เขียนบทวิจารณ์, “วิจารณ์เรื่อง”, ชื่อหนังสือที่วิจารณ์, โดยผู้แต่งหนังสือที่วิจารณ์, ใน **ชื่อวารสาร**, ปีที่หรือเล่มที่ (เดือน ปี): เลขหน้า (ใส่เฉพาะตัวเลข).

Author of the Critics, “Title of Criticized Book”, written by the Name of Author of criticized books, **Name of Journal**, Volume Number (month, year): page (s) (number only).

ตัวอย่าง

^๑ พระมหาอินศร จินตปาณโณ, “วิเคราะห์พระเทพเวที กรณีสันตติโคก”, โดย ว. ชัยภักดิ์, ใน **พุทธจักร**, ปีที่ ๔๔ เล่มที่ ๔ (เมษายน ๒๕๓๓): ๒๔-๒๖.
^๒ Peter Harvey, “The Five Aggregates: Understanding Theravada Psychology and Soteriology”, by Mathieu Boisvert, **Journal of Buddhist Ethics**, Vol.3 (1996): 91-97.

๔) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ (Dissertation/Thesis)

รูปแบบ

ชื่อผู้วิจัย, “ชื่อดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”, **ระดับofdุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ สาขาวิชา**, (คณะหรือบัณฑิตวิทยาลัย: ชื่อสถาบัน, ปีที่สำเร็จ), หน้า.

Name of Researcher, “Title of Dissertation/Thesis”, **Level of Dissertation/Thesis field**, (Faculty or Graduate School: Name of University which is a Copyright-holder of the Dissertation/Thesis, Year of Graduation/Publication), page (s).

ตัวอย่าง

^๑ พระครูประคุณสรกิจ (สุชาติ ชีโนโรโส), “การศึกษาวิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวทางของสำนักวิปัสสนาวิเวกอาศรม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๓๐.
^๒ Ven. Skalzang Dolma, “An Analytical Study of the Emptiness in the Prajñāpāramitā Hṛdaya Sūtra and in Mahāyāna Schools with Special References to Their Commentaries”, **A Dissertation of Doctor of Philosophy in Buddhist Studies**, (Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2015), p. 30.

^๓Phramaha Apinyawat Phosan, “A Comparative Study of Woman’s Socio-familial Life-ways in Vedic Hinduism and Theravāda Buddhism”, *A Dissertation of Doctor of Philosophy in Buddhist Studies*, (The Department of Philosophy: University of Madras, 2001), p. 30.

๕) รายงานวิจัย

รูปแบบ

ชื่อผู้วิจัย (และคณะ), “ชื่อหัวข้อรายงานการวิจัย”, **รายงานวิจัย**, (ชื่อแผนกวิชา กองหรือคณะ: สถาบัน มหาวิทยาลัย หรือกระทรวง, ปีที่พิมพ์), หน้า.

ตัวอย่าง

^๑มนัส ภาคภูมิ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน”, **รายงานวิจัย**, (กองแผนงาน: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๐), หน้า ๑๐.

๖) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (Other Unprinted Documents)

ให้ใช้รูปแบบเหมือนการลงเชิงอรรถ ยกเว้นชื่อเรื่องใส่ไว้ในเครื่องหมายอัฒประกาศ และระบุลักษณะของเอกสารนั้น เช่น อัดสำเนา หรือ Mimeographed พิมพ์ดีด หรือ Typewriter แล้วแต่กรณี ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บตอนสุดท้ายของรายการ

ตัวอย่าง

^๑ พระมหาสมชัย กุสลจิตโต, “ทัศนะเรื่องจิตในพระพุทธปรัชญา”, **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพุทธปรัชญา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓). (อัดสำเนา).

^๒ Phramaha Prayoon Dhammacitto (Mererk), “Buddhism and World Peace”, **Paper Presented at the 16th General Conference of the World Fellowship of Buddhists**, (Los Angeles: November 19-26, 1988). (Mimeographed).

๗) สัมภาษณ์ (Interviews)/สนทนากลุ่ม (Focus Group)

รูปแบบ

สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์, ตำแหน่ง (ถ้ามี), วัน เดือน ปี (ที่สัมภาษณ์).

สนทนากลุ่ม ชื่อผู้เข้าร่วมสนทนา, ตำแหน่ง (ถ้ามี), วันที่ เดือน ปีที่จัดสนทนากลุ่ม.

Interview/ Focus Group with the name of one who gives an interview, position (if any), day month year.

ตัวอย่าง

^๑ สัมภาษณ์ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต), ศ. ดร., อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐.

^๒ Interview with Phra Dharmakosajarn (Prayoon Dhammacitto), Prof. Dr., Rector of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 16 July 2007.

^๓ สนทนากลุ่ม พระศรีสุนทรโวหาร (สุนทร สุทธิธมฺโม), เจ้าอาวาสวัดลุ่มประชากรธรรม, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๔ สนทนากลุ่ม พระมหาทวี วรกี, เจ้าอาวาสวัดสองหลัก, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๕ สนทนากลุ่ม พระอธิการคม อธิจิตโต, เจ้าอาวาสวัดเสาหิน, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๘) ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ กฎหมาย พระราชบัญญัติ ฯลฯ ที่ไม่ปรากฏผู้แต่ง

รูปแบบ

“ชื่อเรื่อง”, หนังสือรวมประกาศ/เอกสารสำคัญทางราชการ ปีที่หรือเล่มที่, ฉบับที่ (เดือน ปีที่พิมพ์): เลขหน้า.

ตัวอย่าง

^๑“พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518”, ราชกิจจานุเบกษา 92 (กุมภาพันธ์ 2518): 120.

^๒“ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๖”, ราชกิจจานุเบกษา ๑๓๐ (ตุลาคม ๒๕๕๖): ๑๔.

๔.๑.๓ การลงเชิงอรรถ เมื่ออ้างถึงเอกสารซ้ำ

ในกรณีที่มีการอ้างเอกสารเรื่องเดียวกันซ้ำอีก ให้ลงรายการดังต่อไปนี้

การอ้างเอกสารเชิงอรรถโดยไม่มีเอกสารอื่นมาค้น ซึ่งเป็นการอ้างถึงเอกสารเรื่องเดียวกัน แต่ต่างหน้ากัน ให้ใช้คำว่า **เรื่องเดียวกัน** สำหรับภาษาไทย และใช้คำว่า **Ibid.** สำหรับภาษาอังกฤษ พร้อมลงเลขหน้าหรือจำนวนหน้ากำกับด้วย เช่น เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓. หรือ Ibid., p. 13. หรือ Ibid., pp. 5-20.

ถ้าต้องการอ้างซ้ำข้อความที่ได้อ้างแล้วโดยไม่มีเอกสารอื่นมาค้น (หมายถึง เป็นเอกสารเรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน ให้ใช้คำว่า **อ้างแล้ว** หรือ **Loc. cit.**

การอ้างถึงเอกสารเรื่องเดียวกันหรือข้อความเดียวกันซ้ำอีก **โดยมีเอกสารอื่นมาค้น** ให้ลงรายการอย่างย่อ คือ ลงชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง ส่วนรายการเกี่ยวกับสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ให้ตัดออก และให้เติมเลขหน้าต่อจากชื่อเรื่องกำกับด้วย เช่น

^๑ พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต), **ปรัชญากรีกโบราณ**, หน้า ๑๕-๒๐. หรือ

^๑ Phramedhidhammaphorn (Prayoon Dhammacitto), **An Ancient Greek Philosophy**, pp. 15-20.

ในกรณีที่ชื่อเรื่องยาวเกินหนึ่งบรรทัดแล้วอ้างถึงหลายครั้ง ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้เขียนที่จะย่อชื่อเรื่องให้สั้นลง แต่จะต้องไม่ให้เสียใจความสำคัญ และใช้รูปแบบเดียวกันทั้งเล่ม

ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาไทย

^๑ พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), **กรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม**, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๒๙), หน้า ๒๗.

^๒ พุทธศาสนิกฯ, **อิทัปปัจจยตา (ฉบับย่อ)**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๓๓), หน้า ๑๒๔.

^๓ วิทย์ วิศทเวทย์, **ความคิดเรื่องอนัตตาในพระสูตร**, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๒๐.

^๔ พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), **กรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม**, หน้า ๓๑.

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕. (หมายถึง เรื่องกรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม หน้า ๓๕)

^๖ อ้างแล้ว. (หมายถึง เรื่องกรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม หน้า ๓๕)

ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาอังกฤษ

¹ Phramaha Prayoon Dhammacitto (Mererk), **Selflessness in Sartre's Existentialism and Early Buddhism**, (Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University, 1988), p. 93.

² Chinda Chandrkaew, **Nibbana the Ultimate Truth of Buddhism**, (Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University, 1979), p. 88.

³ Phramaha Prayoon Dhammacitto (Mererk), **Selflessness in Sartre's Existentialism and Early Buddhism**, p.102.

⁴ Ibid., p. 99.

⁵ Loc. cit.

ตัวอย่างการพิมพ์อัญประกาศสั้น ๆ และเชิงอรรถ

กล่าวโดยย่อจริยธรรมหรือการรู้จักถือเอาประโยชน์จากหลักอนิจจามี ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่ง เมื่อประสบความเปลี่ยนแปลงที่ไม่ปรารถนา ก็บรรเทาหรือกำจัดทุกข์ได้ เมื่อประสบความเปลี่ยนแปลงที่พึงใจ ก็ไม่หลงใหลมัวเมา เพราะรู้เท่าทันกฎธรรมดา ขั้นตอนที่สอง เร่งชวนขวายทำกิจที่ควรทำต่อไปให้ดีที่สุดและทำด้วยจิตใจที่เป็นอิสระ เพราะรู้ว่าความเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่ใช่เป็นไปเองหรือเลื่อนลอย หรือตามความปรารถนาของเรา ผู้ที่เห็นว่าสิ่งทั้งหลาย ไม่ยั่งยืนยอมเปลี่ยนแปลงไป จะทำอะไรไปทำไม และปล่อยชีวิตให้เลื่อนลอย ปล่อยอะไร ๆ ไปตามเรื่อง แสดงถึงความเข้าใจผิดและปฏิบัติผิดต่อหลักอนิจจตา ขัดกับพุทธโรชาวาทที่เป็นปัจฉิมวาจาว่า “สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เธอทั้งหลาย จงทำหน้าที่ให้สำเร็จด้วยความไม่ประมาทเถิด”^๑

^๑ ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๑๘/๑๖๖.

๔.๑.๔ เชิงอรรถประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศที่บันทึกอยู่ในสื่อที่คอมพิวเตอร์อ่านได้ เช่น แผ่นดิสเก็ต ซีดี-รอม ฐานข้อมูลต่าง ๆ ในระบบสายตรง (Online) อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การลงรายการบรรณานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ใช้ข้อกำหนดเดียวกันกับการลงรายการบรรณานุกรมของหนังสือและวัสดุอ้างอิงประเภทต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่อาจจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะที่ต้องการลงรายการแตกต่างออกไปเช่น

๑) แผ่นดิสเก็ต และซีดี-รอมที่เป็นผลงานเดี่ยว

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, [ประเภทของสื่อ], สถานที่ผลิต: ชื่อแหล่งผลิต, ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

ปราณี แสนทวีสุข, การแสดงพื้นบ้านไทย, [ซีดี-รอม], กรุงเทพมหานคร: ไทยอินฟอเมชันพับลิชชิง ซีเอสเอ็ม, ๒๕๔๐.

๒) สารสังเขปนบนซีดี-รอม

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, [ประเภทของสื่อ], สารสังเขปนจาก: ชื่อฐานข้อมูล/ชื่อแฟ้มข้อมูล/หมายเลขข้อมูล (ถ้ามี),ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

ปราณี แสนทวิสุข, การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง, [ซีดี-รอม], สารสังเขปนจาก: ฐานข้อมูลดัชนีพนธ์วิทยานิพนธ์ไทย (๒๕๔๖) แผ่นที่ ๒, ๒๕๔๗.

๓) บทความ/สารสังเขปนออนไลน์

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, [ประเภทของสื่อ], แหล่งที่มา: ชื่อแหล่งข้อมูล [วัน เดือน ปี ที่เข้าถึงข้อมูล]. (ใส่เฉพาะวัน เดือน ปี)

ตัวอย่าง

วิทยากร เชียงกุล, คิดถูกทำถูก: ปฏิรูปการสื่อสารและสื่อสารมวลชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.rsu.ac.th/thai/Opinion-think-default.html> [๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓].

๔) บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง, (วัน เดือน ปี), “ชื่อบทความ”, ชื่อวารสาร, [ประเภทของสื่อ], ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้าหรือความยาวของเนื้อเรื่อง, แหล่งที่มา: ชื่อแหล่งข้อมูล [วัน เดือน ปี ที่เข้าถึงข้อมูล]. (ใส่เฉพาะวัน เดือน ปี)

ตัวอย่าง

ปราณี แสนสุข, (2 มี.ค. 44), “การจัดองค์กรเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมองค์กร”, *KU Electronic Magazine*, [ออนไลน์], 3 (2): 7 ย่อหน้า, แหล่งที่มา: <http://www.ku.ac.th/e-magazine/march44/it/organize.html> [2 มีนาคม 2546].

๕) บทความในหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง, (วัน เดือน ปี), “ชื่อบทความ”, ชื่อหนังสือพิมพ์, [ประเภทของสื่อ], ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้าหรือความยาวของเนื้อเรื่อง, แหล่งที่มา: ชื่อแหล่งข้อมูล [วัน เดือน ปี ที่เข้าถึงข้อมูล]. (ใส่เฉพาะวัน เดือน ปี)

ตัวอย่าง

ลม เปลี่ยนทิศ, (๑๙ ธ.ค. ๔๘), “หมายเหตุประเทศไทย: สังคมไทยกำลังป่วยหนัก”, *ไทยรัฐ*, [ออนไลน์], ๑๒ ย่อหน้า, แหล่งที่มา: http://www.thairath.co.th/thairath1/2548/column/remark/dec/19_12_48.php [๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๘].

๖) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้ส่ง (ที่อยู่ทางอีเมล) เรื่องที่ส่ง, ผู้รับหรือ e-mail to ชื่อผู้รับ (ที่อยู่ทางอีเมล), (วัน เดือน ปี). (ใส่เฉพาะวัน เดือน ปี)

ตัวอย่าง

วรวุฒิ อรชุน (woot_rmut@hotmail.com), ระบบการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์, ผู้รับ
พนิตนันต์ อุดมทรัพย์ (panitnan@yahoo.com), (๕ สิงหาคม ๒๕๕๑).

๔.๒ การทำบรรณานุกรม:

บรรณานุกรม (Bibliography) หมายถึง บัญชีรายชื่อหนังสือที่ใช้ประกอบการค้นคว้า หรือบัญชีรายชื่อหนังสือในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ยุคใดยุคหนึ่ง หรือ ของผู้เขียนคนใดคนหนึ่ง มักมี รายละเอียดหรือบทวิจารณ์สั้น ๆ ประกอบ โดยให้พิมพ์คำว่า **บรรณานุกรม** ไว้ตรงกลางบรรทัด บนสุดของหน้าแรกของบรรณานุกรม โดยพิมพ์ห่างจากขอบบน ๑.๕ นิ้ว (๓.๘๑ ซม.) ต่อจากนั้น ให้ เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด โดยกำหนดที่ก่อนหน้าไว้ที่ ๑๒ พอยท์ แล้วพิมพ์โดยแยกตามประเภท ของเอกสารดังต่อไปนี้

- คัมภีร์พระไตรปิฎก ปกรณวิเสส อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และคัมภีร์อื่น ๆ
- หนังสือทั่วไป
- หนังสือแปล
- บทความต่าง ๆ (บทความในวารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม หนังสือรวมบทความและ บทวิจารณ์หนังสือ)
- เอกสารอื่น ๆ (ดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย รายงานการประชุมทางวิชาการ จุลสารเอกสารอัดสำเนา และเอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์)
- สัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม
- เอกสารไม่ปรากฏผู้แต่ง เช่น พระราชบัญญัติต่าง ๆ หรือประกาศหน่วยงานราชการ เป็นต้น
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้พิมพ์บรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิงในแต่ละประเภท โดยแยกประเภทหนังสือเป็น ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ และพิมพ์แยกตามประเภทดังกล่าวข้างต้น โดยจัดเรียงบรรณานุกรมหรือ เอกสารอ้างอิงในแต่ละประเภท ตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง (กรณีที่ไม่ปรากฏนาม ผู้แต่ง)

ในกรณีที่มีเอกสารอ้างอิงจำนวนไม่มาก จะใช้วิธีเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่งหรือ ชื่อเรื่องโดยไม่แยกประเภทเอกสารได้

ถ้ามีบรรณานุกรมภาษาต่างประเทศด้วย ให้พิมพ์แยกต่างหากจากภาษาไทย โดยถือ หลักเช่นเดียวกับบรรณานุกรมภาษาไทย คือ แยกประเภทและเรียงลำดับอักษรชื่อของผู้แต่ง ใน กรณีที่มีจำนวนไม่มากจะไม่แยกประเภทก็ได้

การพิมพ์บรรณานุกรมให้เริ่มพิมพ์แต่ละรายการ โดยพิมพ์ขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ถ้ารายการใดไม่จบลงใน ๑ บรรทัด ให้พิมพ์ในบรรทัดต่อมาโดยย่อหน้า ๘ ช่วงตัวอักษร เริ่มพิมพ์อักษรตัวที่ ๙ จนกว่าจะจบรายการนั้น ๆ

ตัวอย่าง

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา)

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (หนังสือ และ/หรือ บทความในหนังสือ ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ บทความ และ/หรือ บทความในวารสาร, หนังสือพิมพ์, สารานุกรม และเอกสารอื่น ๆ รวมทั้งจุลสาร, เอกสารอัดสำเนาต่าง ๆ และการสัมภาษณ์)

๒. ภาษาอังกฤษ

A. Primary Sources

B. Secondary Sources

} ใช้หลักการเดียวกับภาษาไทย

หมายเหตุ: รายละเอียดการอ้างอิงแต่ละประเภท ให้ทำตามรูปแบบที่จะนำเสนอต่อไป

๔.๒.๑ รูปแบบการทำบรรณานุกรม

โดยหลักการของรูปแบบบรรณานุกรมนั้น จะล้อตามรูปแบบการลงเชิงอรรถ เพียงเปลี่ยนเครื่องหมาย (.) ทั้งหมดเป็น (.) ยกเว้น หน้าปี ให้คงเครื่องหมาย (.) ไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ให้ลงบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง ตามรูปแบบซึ่งกำหนดไว้ตามประเภทของเอกสาร ดังนี้

๑) คัมภีร์พระไตรปิฎกและหนังสือทั่วไป

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. ชื่อชุดหนังสือและลำดับที่ (ถ้ามี) และ/หรือ จำนวนเล่ม (ถ้ามีหลายเล่มจบ). พิมพ์ครั้งที่ (ถ้าพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่างภาษาไทย

พระราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

Phramaha Prayoon Dhammacitto (Mererk). **Selflessness in Sarte's Existentialism and Early Buddhism**. Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University Press, 1988.
Rahula, Walpola. **What the Buddha Taught**. New York: Grove Press, 1963.

หมายเหตุ: บรรณานุกรมในหนังสือภาษาไทย ให้เรียงชื่อ ตามด้วยนามสกุล และ/หรือ ฐานันดรศักดิ์ (ถ้ามี) เช่น คีฤทธิ ปรามโฆ, ม.ร.ว., สมภาร พรหมทา ฯลฯ ส่วนบรรณานุกรมในหนังสือภาษาอังกฤษ ให้เรียงนามสกุลขึ้นก่อน แล้วตามด้วยชื่อของผู้แต่ง เช่น Rahula, Walpola. ในกรณีที่ผู้แต่งเป็นพระภิกษุ ให้พิมพ์ชื่อ – ฉายา ตามจริง เช่น พระมหาราชัน จิตตปาโล หากมีสมณศักดิ์ ให้ใส่สมณศักดิ์ตามชื่อ โดยไม่ต้องแยกคำว่า พระมหา/ พระ ตามด้วยชื่อ-ฉายาในวงเล็บ เช่น พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร มีฤกษ์) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมมาปณโณ), โดยไม่ต้องใส่ตำแหน่งทางวิชาการ

๒) หนังสือแปล

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. แปลโดย ชื่อผู้แปล. พิมพ์ครั้งที่ (ถ้าพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

พระดํบลิ วราหุล. พระพุทธเจ้าสอนอะไร. แปลโดย ชูศักดิ์ ทิพย์เกสร และคณะ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
Kant, Immanuel. *Critique of Pure Reason*. Tr. by Narman Kemp Smith. London: The Macmillan Press, 1978.

๓) บทความ

๓.๑) บทความในวารสาร

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”. ชื่อวารสาร. ปีที่ ฉบับที่ (เดือน ปี): เลขหน้า (ใส่เฉพาะเลขหน้า).

ตัวอย่าง

ธีรวิทย์ ลักษณ์ะกิจ. “ปรัชญาศาสนา”. *พุทธจักร*. ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (มกราคม ๒๕๓๓): ๒๖-๒๙.
Jayatilleke, K.N. “The Buddhist Theory of Causality”. *The Maha Bodhi*. Vol. 77 No. 1:10-15.

๓.๒) บทความในหนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”. ชื่อหนังสือพิมพ์. ฉบับที่ (วัน เดือน ปี): เลขหน้า (ใส่เฉพาะเลขหน้า).

ตัวอย่าง

พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). “สงครามคูเวต”. *สยามรัฐ*. ฉบับที่ ๓ (๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๓): ๒.
Noimareng, Sommart. “Buddhist to Protest Changes in Curriculum”. *The Nation*. 3 (2 September 1990): A 2.

๓.๓) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”. ชื่อสารานุกรม. เล่มที่ (ปีที่พิมพ์): เลขหน้า (ใส่เฉพาะเลขหน้า).

ตัวอย่าง

เกษม บุญศรี. “พุทธวงศ์”. สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. เล่มที่ ๒๑ (๒๕๒๙-๓๐): ๑๓๓๙๕-๑๓๓๙๖๓.

Landesman, Charles. “Consciousness”. *The Encyclopedia of Philosophy*. Vol. 2 (1967): 191-195.

๓.๔) บทความจากหนังสือรวบรวมบทความ

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”. ใน ชื่อเรื่อง. หน้า. ชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). “โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อสังคมไทย”. ใน *รวมบทความทางวิชาการพระพุทธศาสนา*. หน้า ๑๐-๑๕. รวบรวมจัดพิมพ์โดย พระศรีธวัชเมธี (ชนะ ป.ธ. ๙). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

๓.๕) บทวิจารณ์หนังสือ

รูปแบบ

ผู้เขียนบทวิจารณ์. “ชื่อเรื่องที่วิจารณ์”. ชื่อหนังสือที่วิจารณ์. โดยผู้แต่งหนังสือที่วิจารณ์. ใน ชื่อวารสาร. ปีที่หรือเล่มที่พิมพ์หรือฉบับที่ (เดือน ปี): เลขหน้า (ใส่เฉพาะเลขหน้า).

ตัวอย่าง

พระมหาอินทร์ จินตปาณโณ. “วิเคราะห์พระเทพเวที”. *กรณีสันตติโศก*. โดย ว. ชัยศักดิ์. ใน *พุทธจักร*. ปีที่ ๔๔ เล่มที่ ๔ (เมษายน ๒๕๓๓): ๒๔-๒๖.

Harvey, Peter. “The Five Aggregates: Understanding Theravada Psychology and Soteriology”, by Mathieu Boisvert. *Journal of Buddhist Ethics*. Vol. 3 (1996): 91-97.

๔) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์

รูปแบบ

ชื่อผู้วิจัย. “ชื่อดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”. ระดับofdุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ สาขาวิชา. คณะ หรือ บัณฑิตวิทยาลัย: ชื่อสถาบัน, ปีที่สำเร็จ.

ตัวอย่าง

พระครูประคุณสรกิจ (สุชาติ ชีโนโรโส). “การศึกษาวิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวทางของสำนักวิปัสสนาวิเวกอาศรม”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

๕) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ให้ใช้รูปแบบเดียวกันกับการลงเชิงอรรถ ยกเว้นชื่อเรื่องให้ใส่ไว้ในเครื่องหมายอัฒประกาศ และต้องระบุลักษณะของเอกสารนั้น เช่น อัดสำเนา หรือ Mimeographed พิมพ์ดีด หรือ Typewriter แล้วแต่กรณี ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บตอนสุดท้ายของรายการ

ตัวอย่าง

พระมหาสมชาย กุสลจิตโต. “ทรรศนะเรื่องจิตในพุทธปรัชญา”. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพุทธปรัชญา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒. (อัดสำเนา).
Phramaha Prayoon Dhammacitto (Mererk). “Buddhism and World Peace”. Paper at the 16th General Conference of the World Fellowship of Buddhist. Los Angeles, November 19-26, 1988. (Mimeographed).

๖) บทสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม

รูปแบบ

สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. ตำแหน่ง (ถ้ามี), วันที่ เดือน ปีที่สัมภาษณ์.
สนทนากลุ่ม ชื่อผู้เข้าร่วมสนทนา. ตำแหน่ง (ถ้ามี), วันที่ เดือน ปีจัดสนทนากลุ่ม.

ตัวอย่าง

สัมภาษณ์ พระธรรมโกศาจารย์, ศ. ดร. (ประยูร ธมฺมจิตโต). อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐.
Interview with Phra Dharmakosajarn, Prof. Dr. (Prayoon Dhammacitto). Rector Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 16 July 2007.
สนทนากลุ่ม พระศรีสุนทรโวหาร (สุนทร สุทธิธมฺโม). เจ้าอาวาสวัดลุ่มประชาธรรม, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.
พระมหาวรวิทย์ วรกี. เจ้าอาวาสวัดสองหลัก, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.
พระอธิการคม อธิจิตโต. เจ้าอาวาสวัดเสาหิน, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๗) จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และเอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์อื่น ๆ

ให้ใช้รูปแบบเดียวกันกับหนังสือ ยกเว้นชื่อเรื่องให้ใส่ไว้ในเครื่องหมายอัฒประกาศ และต้องระบุลักษณะของเอกสารนั้น เช่น อัดสำเนา หรือ Mimeographed พิมพ์ดีด หรือ Typewriter แล้วแต่กรณี ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บตอนสุดท้ายของรายการ

ตัวอย่าง

พระมหาสมชาย กุสลจิตโต. “ทรรศนะเรื่องจิตในพุทธปรัชญา”. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพุทธปรัชญา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒. (อัดสำเนา).

๔.๒.๒ ตัวอย่างการพิมพ์บรรณานุกรม

บรรณานุกรม (๒๐ พ้อยท์, ตัวหนา)

๑. ภาษาไทย (๑๘ พ้อยท์, ตัวหนา, before 12)

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ^๑ (๑๖ พ้อยท์, ตัวหนา)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐเดปีฎก ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

_____. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปกรณวิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรณ์วิเสส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาอรรถกถา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

_____. ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาฎีกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

จำนงค์ ทองประเสริฐ. ประวัติพระพุทธศาสนาในเอเชียอาคเนย์. พระนคร: มูลนิธิอิทธิธรรมมหาธาตุวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

เสฐียร พันธงชัย. ศาสนาโบราณ. กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาการ คณะกรรมการบริหาร กรรมการนิสิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๑.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. พุทธวจนะในธรรมบท. กรุงเทพมหานคร: ช่อมะไฟ, ๒๕๓๑.

แสง จันทร์งาม. พระพุทธศาสนาจากพระโอษฐ์. กรุงเทพมหานคร: บรรณาคาร, ๒๕๒๓.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

อุษา โลหะจรรุญ. “การศึกษาชีวิตและผลงานด้านวรรณกรรมพระพุทธศาสนาหายานของสมณะเสวียนจั้ง (พระถังซำจั๋ง)”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

^๑ข้อมูลปฐมภูมินี้ เน้นการวิจัยเชิงคัมภีร์ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาและปรัชญา สำหรับข้อมูลปฐมภูมิในสาขาวิชาอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่สาขาวิชานั้น ๆ เห็นสมควร

(๓) รายงานวิจัย:

มนัส ภาคภูมิ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน”.
รายงานวิจัย. กองแผนงาน: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๐.

(๔) บทความ:

ธีรวิทย์ ลักษณะกึ่ง. “ปรัชญาศาสนา”. **พุทธจักร**. ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (มกราคม ๒๕๓๓): ๒๖-๒๗.
พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร.และคณะ. “มโนทัศน์ว่าด้วยธรรมะในมุมมองของ ดร. พี อาร์ อัมเบ็ดการ์
ตามคัมภีร์พระพุทธศาสนา”. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๒
(พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑): ๑๖๕-๑๗๓.
สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน). “หลักพระพุทธศาสนา”. **สมาธิ**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔๐
(ม.ป.ป.): ๔๖ - ๕๒.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

พระมหาสมจินต์ วันจันทร์ แปลและเรียบเรียง. “**พระพุทธศาสนาหายาน**”. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๖. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม).
พระมหาสมชัย กุสลจิตโต. “ทรรศนะเรื่องจิตในพุทธปรัชญา”. **เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชา
พุทธปรัชญา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
(อัดสำเนา).

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

ลม เปลี่ยนทิศ (๑๙ ธ.ค. ๔๘). “หมายเหตุประเทศไทย: สังคมไทยกำลังป่วยหนัก”. **ไทยรัฐ**.
[ออนไลน์]. ๑๒ ย่อหน้า. แหล่งที่มา: http://www.thairath.co.th/thairath1/2548/column/remark/dec/19_12_48.php [๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๘].
วิทยากร เชียงกุล. **คิดถูกทำถูก: ปฏิรูปการสื่อสารและสื่อสารมวลชน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.rsu.ac.th/thai/Opinion-think-default.html> [๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓].

(๗) สัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม:

สัมภาษณ์ พระธรรมโกศาจารย์, ศ. ดร. (ประยูร ธมฺมจิตโต). อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย, ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐.
Interview with Phra Dharmakosajarn, Prof. Dr. (Prayoon Dhammacitto). Rector
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 16 July 2007.
สนทนากลุ่ม พระศรีสุนทรโวหาร (สุนทร สุทธิธมฺโม). เจ้าอาวาสวัดลุ่มประชาธรรม, ๑๐ กรกฎาคม
๒๕๖๑.
พระมหาวรวิทย์ วรกี. เจ้าอาวาสวัดสองหลัก, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.
พระอธิการคม อธิจิตโต. เจ้าอาวาสวัดเสาหิน, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ

1. Primary Sources

C.E.F. Rhys Davids. **Compendium of Philosophy**. Tr. by Narada Mahathera. London: PTS., 1910.

E. Windisch. **Itivuttaka**. London: PTS., 1889.

Narada Mahathera. **A Manual of Abhidhamma**. Kandy: BPS., 1975.

T.W. Rhys Davids. **Abhidhammatthasangaha**. Tr. by S.Z. Aung and C.E.F. Rhys Davids. London: PTS., 1884.

T.W. Rhys Davids, J.E. Carpenter and W. Stede. **Digha - Nikaya Atthakatha: Sumangalavilasini**. 3 Vols. London: PTS., 1886-1932.

2. Secondary Sources

(I) Books:

Bapat, P.V. **2500 Years of Buddhism**. New Delhi: Govt. of India, 1956.

Collins, S. **Selfless Persons: Imagery and Thought in Theravada Buddhism**. London: Cambridge University Press, 1981.

Hiriyanna, M. **Outlines of Indian Philosophy**. London: George Allen and Unwin, 1967.

Stcherbatsky, Th. **The Soul Theory of The Buddhists**. Delhi: Bharatiya Vidya Prakashan, 1976.

(II) Articles:

Bhattacharya, Kalidas. "The Concept of Self in Buddhism". **The Philosophical Quarterly (India)**. Vol. 34 No. 2 (1961): 18-29.

Jayatilleke, K.N. "The Buddhist Theory of Causality". **The Maha Bodhi**. Vol. 77 No. 1 (1969): 20-25.

Tulkun, L.T.D. "Atman: The Basis of Debate between the Buddhists and the Hindus". **Bodhi-Rashmi**. (n.d.): 65-69.

(III) Report of the Research:

Peter Masefield. **A Critical Edition, and Translation, of the Pali Text Known as the Sotabbamālinī**. Graduate School Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2008.

Veerachart Nimanong. **The Educational Inequality of Buddhist Monks and Novices in Thailand**. Graduate School of Philosophy and Religious Studies, Assumption University, 2003.

(IV) Electronics:

Gretchen, Walsh. "REPLY: Using African newspapers in teaching" in H-AFRICA.<h-afreca@msu.edu> [18 October 2006].

Miller, M.E. **The Interactive Tester (Version 4.0)**. [Computer Software]. Westminster, CA: Psytek Services, 2005.

๔.๓ การทำภาคผนวก

ภาคผนวก คือ ข้อความที่ผู้เขียนดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์กล่าวถึงในเนื้อหาโดยย่อ แต่ต้องการให้ผู้ศึกษาได้ทราบรายละเอียด จึงนำรายละเอียดมานำเสนอในภาคผนวก เช่น

เหตุที่ทำให้ตั้งครรรค์ ๗ ประการ

เหตุที่ทำให้ตั้งครรรค์ มีประการ ๑ คือ การใช้มือลูบที่อุทร กล่าวถึงในงานวิจัยนี้ หน้า ๑๑๔ ทั้งหมดมี ๗ ประการคือ

๑. ด้วยถูกต้องร่างกายกัน เช่น สตรีบางคน ช่วงที่พร้อมจะตั้งครรรค์ ถูกบุรุษจับมือหรือจับมวยผมแล้วตั้งครรรค์
๒. ด้วยการจับผ้า เช่น ภิกษุณีอดีตภรรยาของพระอุทายี จับผ้าสบงที่เปื้อนอสุจิของพระอุทายี สอดเข้าองค์กำเนิดของตนแล้วตั้งครรรค์
๓. ด้วยการดื่มน้ำอสุจิ เช่น แม่เนื่อมารดาของมิกสิงคดาบส ช่วงที่พร้อมจะตั้งครรรค์ ได้ดื่มน้ำปัสสาวะซึ่งมีน้ำอสุจิเจือปนของดาบสเข้าไปแล้วตั้งครรรค์
๔. ด้วยการลูบลำที่สะดือ เช่น ที่ดาบสเป็นบิดาของสุวัณณสามโพธิสัตว์ ใช้มือลูบสะดือของดาบสนิมารดาของสุวัณณสามโพธิสัตว์แล้วนางตั้งครรรค์
๕. ด้วยการดูรูป เช่น พวกนางสนมแอบมองบุรุษในช่วงที่พร้อมจะตั้งครรรค์ แล้วเกิดตั้งครรรค์โดยมิได้มีการถูกต้องกายบุรุษ
๖. ด้วยการฟังเสียง เช่น พวกนกยาง ไม่มีนกตัวผู้ มีแต่ตัวเมีย ได้ฟังเสียงฟ้าร้องแล้วตั้งครรรค์หรือพวกแม่ไก่ได้ฟังเสียงพ่อไก่แล้วตั้งครรรค์
๗. ด้วยการดมกลิ่น เช่น พวกแม่โคได้กลิ่นพ่อโคแล้วตั้งครรรค์^๑

---

^๑ วิมหา.อ. (ไทย) ๑/๓๖/๒๒๒-๒๒๓, อ้างใน ไพลิน องค์กรสุวรรณ, "การศึกษาวิเคราะห์การสร้างบารมีของพระนางพิมพาที่ปรากฏในชาดก", วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐๐.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

ขั้นตอนการเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

๑. เสนอหัวข้อและโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์จำนวน ๑ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอตรวจรูปแบบ
๒. เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ทุกคนลงลายมือชื่อบนปกโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. ขอแบบคำร้องเกี่ยวกับคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (บท ๘) จากบัณฑิตวิทยาลัย
๔. กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนแล้วนำเสนอขอความเห็นชอบ จากผู้สมควรเป็นประธานกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์
๕. ยื่นแบบคำร้องเกี่ยวกับคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (บท ๘) ที่ผ่านความเห็นชอบจากกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมเสนอหัวข้อและโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ชุด สารนิพนธ์ ๑ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอสอบอนุมัติ
๖. คุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์เชิงปริมาณ นิสิตต้องส่งระเบียบวิธีวิจัยและแบบสอบถามชั่วคราวก่อนวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างฯ ไม่น้อยกว่า ๓ วัน ต่อบัณฑิตวิทยาลัย
๗. เมื่อผ่านการสอบและแก้ไขแล้ว ขอใบนำส่งโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ (บท ๘.๑) และสารนิพนธ์ (บท ๘.๒) กรอกรายละเอียดครบถ้วนแล้ว เสนอขอความเห็นชอบจากผู้สมควรเป็นประธานควบคุมคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ และจากประธานกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ตามลำดับ
๘. เสนอใบนำส่งโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ จำนวน ๒ ชุด และสารนิพนธ์ ๒ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย
๙. บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อและโครงร่างคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์แล้ว ขอแบบฟอร์มการลงทะเบียนคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (บท ๙) จากบัณฑิตวิทยาลัย และลงทะเบียนภายในกำหนด ๓๐ วัน นับจากวันที่ประกาศ

ขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

๑. ขอแบบคำร้องทั่วไป (บพ ๖) จากบัณฑิตวิทยาลัย
๒. กรอกรายละเอียดตามแบบคำร้องนั้น ขอลายเซ็นจากประธานกรรมการควบคุมคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ และจากอาจารย์ที่ปรึกษา
๓. ส่งเอกสารแก่บัณฑิตวิทยาลัย ดังนี้
  - คุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว ๑ ฉบับ
  - แบบคำร้องขอตรวจรูปแบบ (บพ ๖)
  - ใบเสียบคำรักษาสถานภาพของภาคการศึกษาล่าสุด
  - ชื่อและโครงสร้างคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ เล่มเดิมที่ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัย
๔. รอรับทราบการแก้รูปแบบเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้มารับไปแก้ไข
๕. แก้ไขเสร็จแล้ว นำมาให้เจ้าหน้าที่ตรวจอีก ๑ ครั้ง เสร็จสิ้นการตรวจรูปแบบ เริ่มกระบวนการขอสอบต่อไป

ขั้นตอนการเสนอขอสอบคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

๑. ขอแบบคำร้องเกี่ยวกับคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (บพ ๘) จากบัณฑิตวิทยาลัย
๒. กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนแล้วนำเสนอขอความเห็นจากประธานคณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์
๓. ส่งเอกสารแก่บัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอสอบ ดังนี้
  - แบบคำร้องขอสอบคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (บพ ๘)
  - เอกสารคำร้องทั่วไป (บพ ๖) เพื่อขอตรวจรูปแบบ
  - ใบแสดงผลการตรวจรูปแบบ
  - ใบรับรองการตรวจแก้บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บพ ๑๑.๓)
  - ใบตรวจสอบคุณสมบัติผู้ตรวจสอบป้องกันคุณิพนธ์ (บพ ๘ ก)
  - เล่มคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์จำนวน ๖ ชุด และสารนิพนธ์จำนวน ๔ ชุด
  - แจ้งสถานที่ติดต่อ (เบอร์โทรศัพท์) ให้ชัดเจน เพื่อนัดสอบ

ขั้นตอนการสอบและส่งคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑. สอบตามวันและเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
๒. แก้ไขคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ตามมติคณะกรรมการ
๓. ให้คณะกรรมการลงนามที่หน้าอนุมัติ จำนวน ๕-๗ แผ่น
๔. คณะบัณฑิตวิทยาลัยลงนามที่หน้าอนุมัติ วันสำเร็จการศึกษา (วันที่ศึกษาครบสมบูรณ์ตามหลักสูตรฯ ไม่ใช่วันอนุมัติปริญญา) คือ วันที่คณะปลงนามหน้าอนุมัติ
๔. ส่งเอกสารต่อบัณฑิตวิทยาลัยและห้องสมุดกลาง ดังนี้
  - คุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๒ เล่ม (สำหรับวิทยานิพนธ์ และคุณิพนธ์ ส่งห้องสมุดกลาง ๑ เล่ม บัณฑิตวิทยาลัย ๑ เล่ม)

- สำเนาหน้าปก / หน้าอนุมัติ/บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เย็บรวมกัน ๒ ชุด
- แผ่น CD บรรจุข้อมูลดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๒ ชุด (สำหรับวิทยานิพนธ์และดัชนีพจนานุกรม มอบให้บัณฑิตวิทยาลัย ๑ ชุด มอบให้ห้องสมุดกลาง ๑ ชุด พร้อม บพ ๑๓ เอกสารขอจบการศึกษาเพื่อให้ จนท. ห้องสมุดกลางบันทึกการรับเล่มดำ และ CD ให้เรียบร้อยก่อนเสนอขึ้นประธานควบคุมเล่ม)
- บพ ๑๒ (ใบนำส่งดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์)

๕. บพ ๑๓

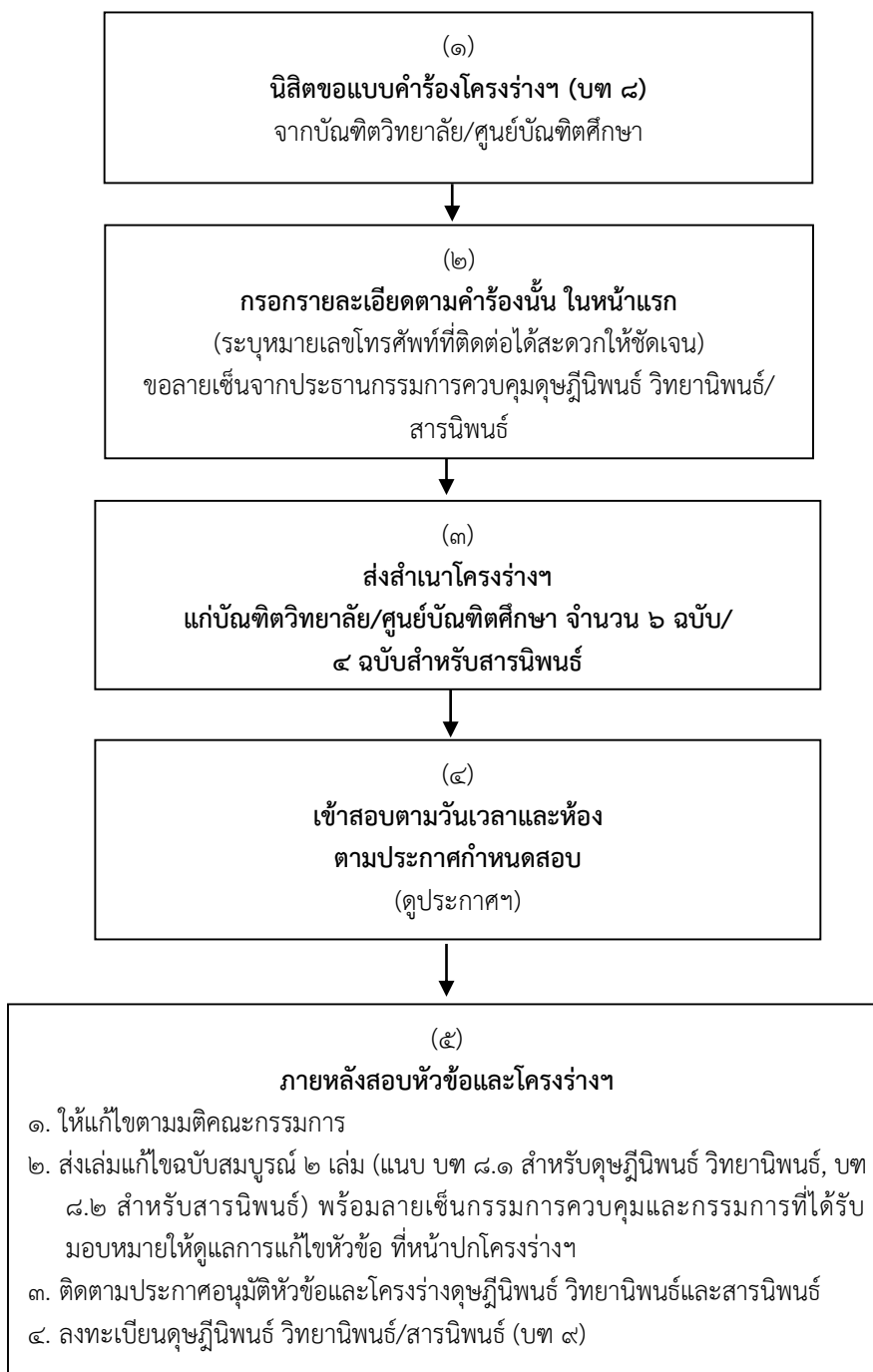
- นิสิตกรอกข้อความในแบบคำร้องเกี่ยวกับการจบการศึกษา (บพ ๑๓)
- นิสิตนำ บพ ๑๓ ไปให้เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยลงความเห็น ดังนี้
  ๑. เจ้าหน้าที่กองทะเบียนและวัดผล
  ๒. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกลาง
  ๓. ประธานกรรมการควบคุมดัชนีพจนานุกรม วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

๖. ส่งบพ ๑๓ ที่สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๗. ติดต่อกองทะเบียนและวัดผล เพื่อรับปริญญาและทรานสคริปต์ (เอกสารรายงานผลการศึกษา)

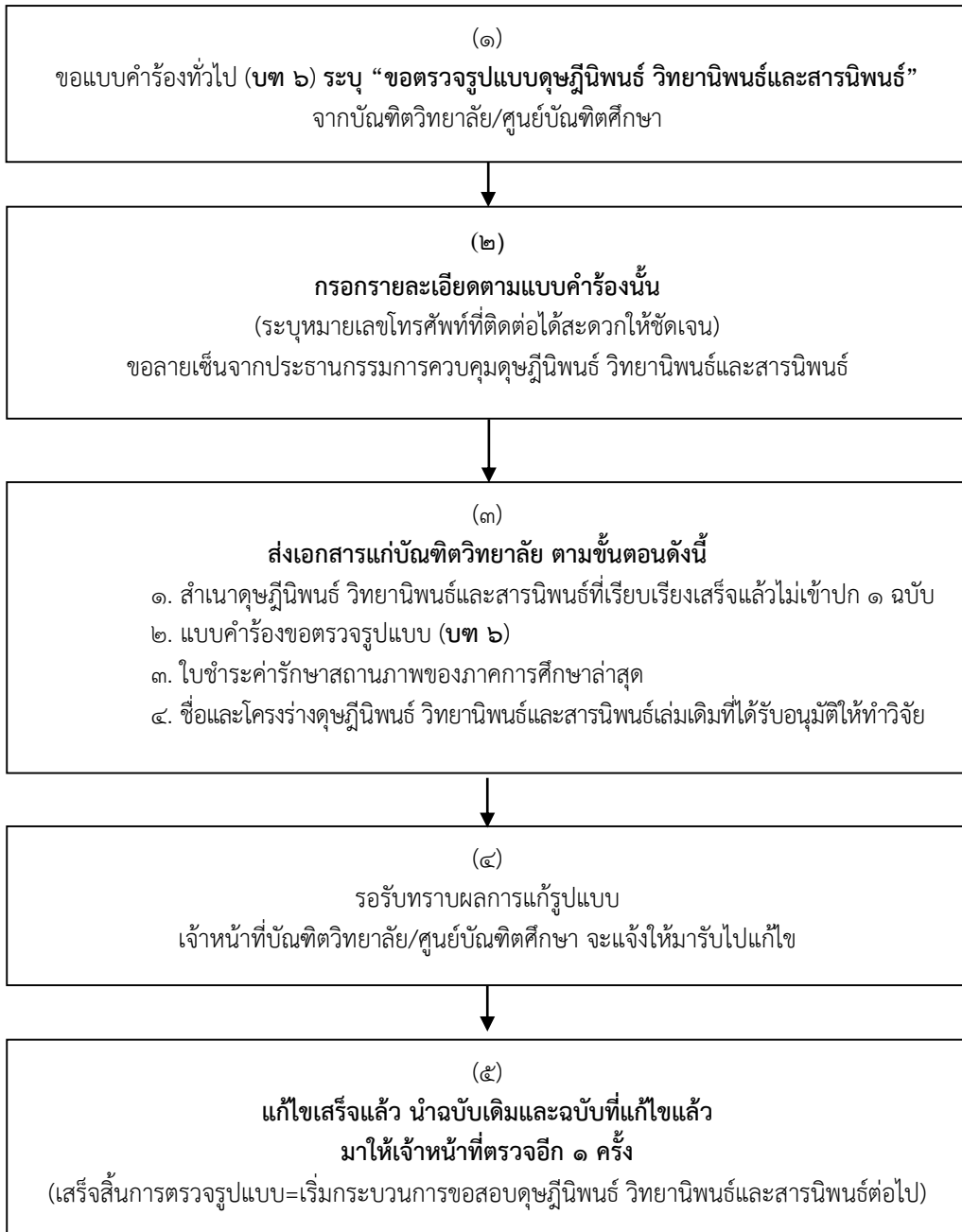

ขั้นตอนการเสนอขอสอบโครงร่างคุณิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

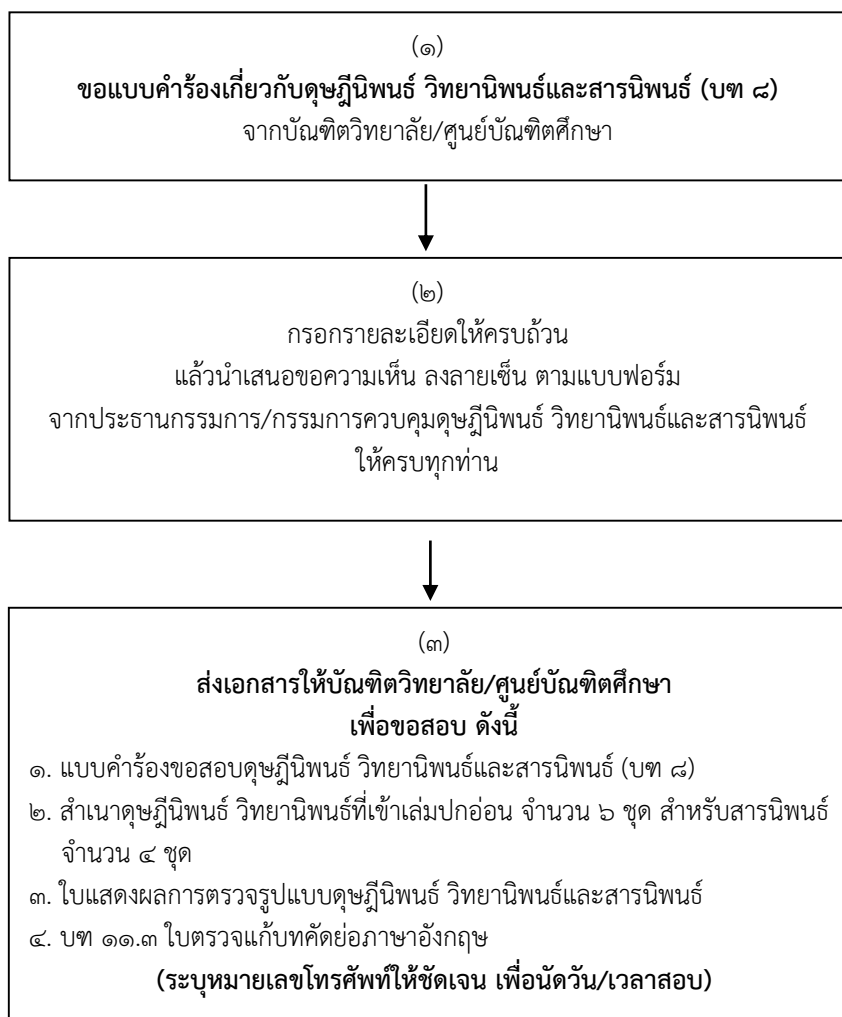
ขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

เมื่อนิสิตได้เรียบเรียงคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยความเห็นชอบของกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ก่อนจะขอสอบป้องกันคุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ให้นิสิตดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

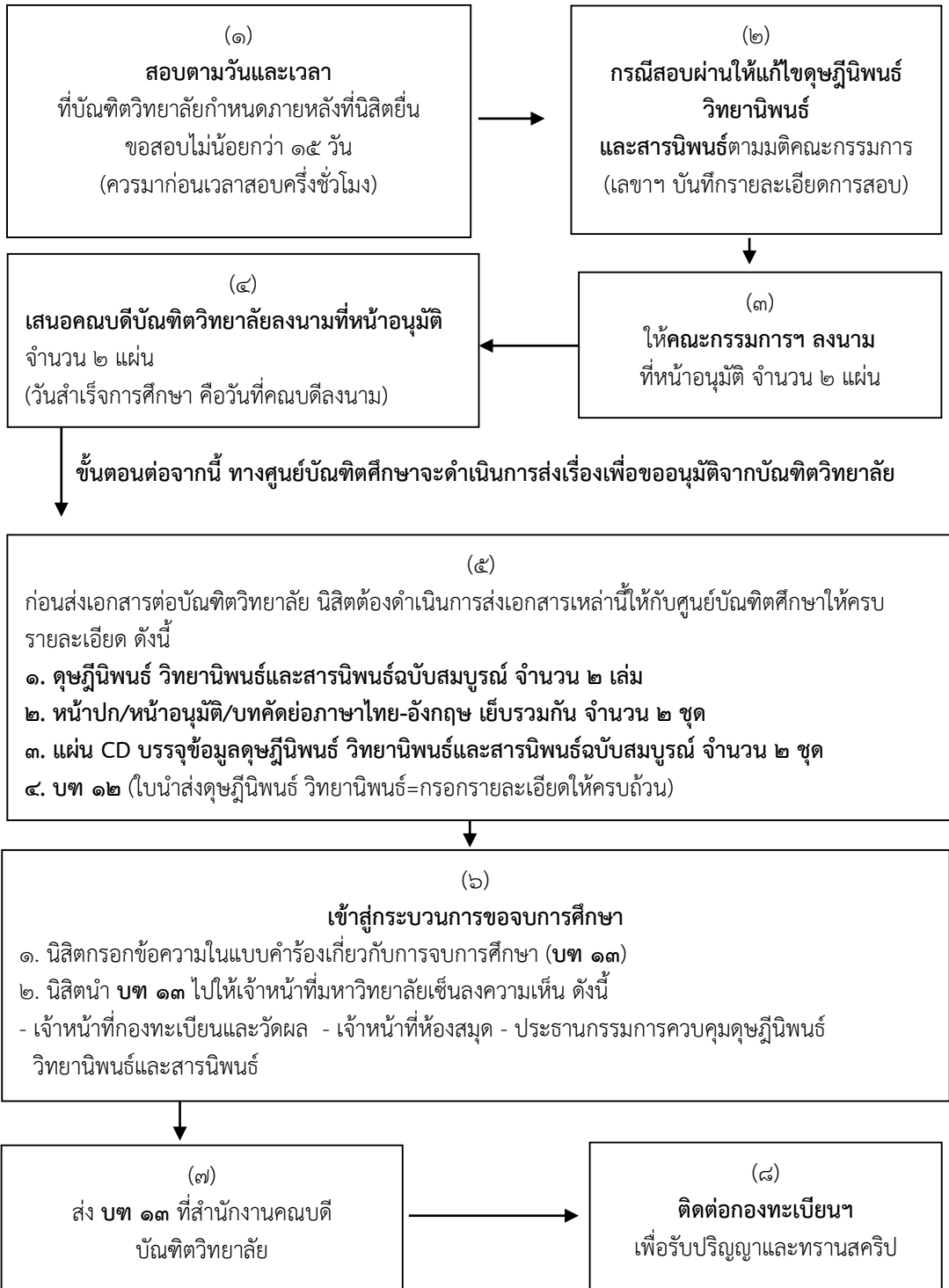
ขั้นตอนการเสนอขอสอบคหุฎนินพณ์ วิพยนินพณ์และสรนินพณ์

นินตที่ผ่นขั้นตอนการตรวจรูปแบบสร้งจเรียร้อยแล้วให้ดำนเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

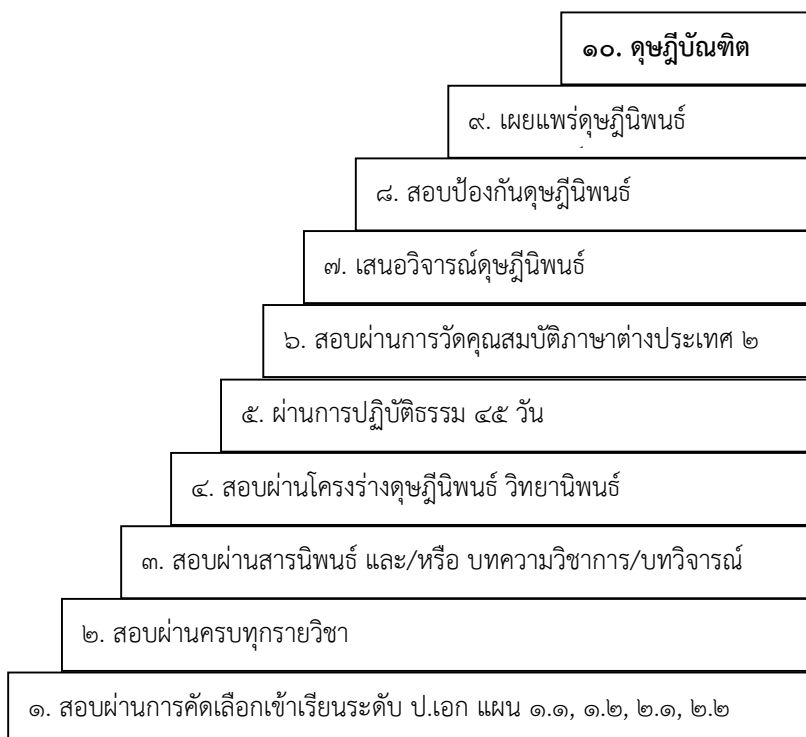

ขั้นตอนการสอบและส่งคู่มือวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

(หมวด ๕ การสอบคู่มือวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์)

บันไดสู่ความเป็นคชฎีบัณฑิต

หมายเหตุ:

การสอบภาษาต่างประเทศ:

- ระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑, ๑.๒ เลือกสอบภาษาต่างประเทศ ๑ ภาษา
- ระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑, ๒.๒ สอบภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ อีก ๑ ภาษา

การสอบวัดคุณสมบัติสารนิพนธ์/บทความวิชาการ/บทวิจารณ์หนังสือ:

- ระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๒ สอบวัดคุณสมบัติสารนิพนธ์ ๑ เรื่อง
- ระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑, ๒.๑ และ ๒.๒ สอบวัดคุณสมบัติสารนิพนธ์ ๑ เรื่อง สอบวัดคุณสมบัติบทความวิชาการ ๑ เรื่อง บทวิจารณ์หนังสือ ๑ เรื่อง สำหรับการสอบวัดคุณสมบัติบทความวิชาการและบทวิจารณ์หนังสือ สามารถนำเอกสารตอบรับการตีพิมพ์จากวารสารที่ได้รับการรับรองจาก TCI มายื่นเพื่อขออนุมัติผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ โดยกรอกคำร้อง บท ๖ เสนอคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณา

ภาคผนวก ข

ตารางเทียบขนาดอักษร ประกอบคู่มือคชฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๑

คชฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ภาษาไทย		
ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
TH SarabunPSK (Line space=single)	TH SarabunPSK (Line space=single)	Times New Roman (line space=1.5)
ชื่อเรื่องปกนอก (ตัวอย่าง: การศึกษา เรื่อง ...) 20pt. ตัวหนา (BOLD)	A STUDY ON ... 18pt. ALL CAPS.	A STUDY ON... 13pt. ALL CAPS.
ชื่อเรื่องปกรอง ๑, ๒ (ตัวอย่าง: การศึกษา เรื่อง...) 20pt. ตัวหนา (Bold)	A Study on... 20pt. Small caps.	A Study on... 16pt. Small caps.
ชื่อผู้วิจัยปกนอก/ ปกรอง ๑, ๒ (ตัวอย่าง: นายรักดี สุขดี) 18pt. ตัวหนา (Bold)	Mr. Rakdee Sukdee 18pt. Small caps.	Mr. Rakdee Sukdee 14pt. Small caps.
รายละเอียดปริญญา ปกนอก/ปกรอง ๑, ๒ (ตัวอย่าง: คชฎีนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์) 18pt. ตัวปกติ (Regular)	A Dissertation/Thesis 18pt. Small caps.	A Dissertation/Thesis 14pt. Small caps.
บท (ตัวอย่าง: บทที่ ๑ บทนำ)	บทที่ ๑ บทนำ	Chapter I Introduction

20pt. ตัวหนา (Bold)	20pt. ระยะห่าง 1 บรรทัด	16pt. Small caps.
เนื้อหา: หัวข้อหลักจัดชิดซ้ายเสมอ (ตัวอย่าง: ๑.๑ ความ เป็นมา...) 18pt. ตัวหนา (Bold)	๑.๑ ความเป็นมา ... 18pt.	1.1 Background... 14pt.
หัวเรื่องบทคัดย่อ (ตัวอย่าง: ชื่อคุณูปนิพนธ์:) 16pt. ตัวหนา (Bold)	Dissertation Title: 16pt. Small caps.	Dissertation Title: 12pt. Small caps.
หัวข้อสำคัญย่อย (ตัวอย่าง: ๑.๑.๑ สาเหตุ) 16pt. ตัวหนา (Bold)	1.1.1 Causes... 16pt.	1.1.1 Causes... 12pt.
ส่วนเนื้อหา (ตัวอย่าง: บัณฑิตวิทยาลัย) 16pt. ตัวปกติ (Regular)	Graduate School 16pt.	Graduate School 12pt.
ส่วนเชิงอรรถ/footnote (ตัวอย่าง: บัณฑิตวิทยาลัย) 14pt. (Regular)	Graduate School 14pt.	Graduate School 11pt.
Dissertation/ Thesis /Thematic Paper (English Plan)		
	TH SarabunPSK (Line space=single)	Times New Roman (line space=1.5)
BLACK COVER (TITLE, e.g. A STUDY ON...)	A STUDY ON... 18pt. ALL CAPS. (BOLD)	A STUDY ON... 13pt. ALL CAPS. (BOLD)
COVER II (Title, e.g. A Study on...)	A Study on... 20pt. Small caps. (Bold)	A Study on... 16pt. Small caps. (Bold)
Researcher (Name Surname, e.g. Mr. Rakdee Sukdee)	Mr. Rakdee Sukdee 18pt. Small caps. (Bold)	Mr. Rakdee Sukdee 14pt. Small caps. (Bold)

Degree details (A Dissertation/Thesis/ Thematic Paper...)	A Dissertation/Thesis/ Thematic Paper... 18pt. Small caps. (Regular)	A Dissertation/Thesis/ Thematic Paper ... 14pt. Small caps. (Regular)
Chapter (e.g. Chapter I Introduction)	Chapter I Introduction 20pt. Small caps. (Bold)	Chapter I Introduction 16pt. Small caps. (Bold)
Main Title (e.g. 1.1 Background...)	1.1 Background... 18pt. (Bold)	1.1 Background... 14pt. (Bold)
Subordinate Title (e.g. 1.1.1 Causes...)	1.1.1 Causes... 16pt. (Bold)	1.1.1 Causes... 12pt. (Bold)
Content	To study the meditation practice in... 16pt. (Regular)	To study the meditation practice in ... 12pt. (Regular)

